

धम्मपत्र

नेपाल भाषाया छगूजक लय्पौ

विश्व बौद्ध सम्मेलन अङ्क

थुपाराम चैत्य (लङ्का)

वर्ष ३

दिह्ला,

बुद्ध संवत् २४६४

छगू अंकया ११)

एणं संख्या ३५

गुंला

नेपाल संवत् १०७०

दच्छिया चन्दा ३)

* पनिका *

उद्घाटन समारोह	...	...	२५७	अखिल बर्मा महासंघ .. भाषण	...	२६८
मूल सभा	...	...	२५८	साधारण प्रस्तावद	...	२७०
शुभ कामना	...	..	२५८	विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया विधान	...	२७३
प्रधान मन्त्रीया भाषण	...	...	२५६	धर्मोदय सभाया .. रिपोर्ट	...	२७७
नेपाले बुद्ध धर्म	...	....	२६१	थाइलैण्डे बुद्ध धर्मया रिपोर्ट	..	२६२
सिंगापुर ... छ्याहःगु पौ	...	...	२६५	सम्वादकोय, समाचार इत्यादि		

न्ह्यपुया तेज—

क्वाः

(१) पपू मदुसां व्वयेफु - छु ? (२) जः बिलं तिमिला मख्, ताःहाकःगु न्हिपं दतं ताहा मखु—छु ? (३) धायेमसः तर अनेअनेगु स्यनाबीसः—छु ? विद्या (न्हूगु) (४) सुल्ल सुकुधी, पालुधी थाहाँ वो—छु ? (५) धुसिम्हेस्यां चुपा नयाः भालु बिसिवं छु ? वर्णावज्ज वज्जाचार्य (पुलंगु) (६) तुयूगु ख्यले हाकुगु पुसा लाहातं मथिसं म्हुतुं तिपेयानाकाइगु—छु ? राम बहादुर श्रेष्ठ (न्हूगु) (७) स्वप्वाः म्हुतुं नइगु, फिपा तुर्ति चुइगु, निपा लाहातं बाजं थाइगु—छु ? (८) बाच्छाया वुत्ता, सूद्योया चक्का, थ्व वाखं मस्यूम्ह कमखोत्ता—छु ? उपा व योगेन्द्र (न्हूगु) (९) व हे नसा, व हे तिसा, व हे लासा—छु ? कुमार (न्हूगु) (१०) मचां प्यंकेत्यनं थः गोतुलाव्यू—छु ? राममान जोशी (न्हूगु) (११) कजीया प्वाथे कोहाः, कोठाय् दंक पाहाँ भो, पाहाँया चिप ल्यंपुलं नयाः वया मने स्वां हो—छु ?	(१२) तुरुन्त वनेफु, वंथाय् खंकेफु तर वनाचंगु खकेमफु—छु ? चैतन्यमुनि हैदराबाद (न्हूगु) (१३) भालुं चुपा नयाः धुं बिसिवं—छु ? (१४) जासि वू, जा मवू—छु ? (१५) भांयासिकं मचा न धिकः—छु ? बेखानारायण खड्गी (पुलंगु) १६) प्यपाः ख्वाः दतं ब्रह्मा मखु, गजू दतं देगः मखु हाले सलं मनू मखु छु ? (१७) पालां प्यंमदं, सालां चमवू—छु ? (१८) हुं सु धयां नोमवाः, लिक्क वनां पुनाहल—छु ? तीर्थलाल राजभण्डारी (पुलंगु) (१९) वनेनं सः, वयेनं सः—छु ? (२०) वा पिने, म्हुतुसि दुने—छु ? अजि बालकुमारी (पुलंगु) अनाला अङ्के च्वंगु क्वाःया लिसः— (१) रेडिओ (२) चित्र, मूर्ति (३) प्रतिविम्ब (४) वाया भो (५) भाजने कःनि सीगु (६) दाल (७) कयेकाछयेगु चागः, खुसि, ई । पुरस्कार काःपि— १ मोती लक्ष्मी (२) बेखा नारायण ख गी (३) विद्या (४) वर्णवज्ज वज्जाचार्य (५) धर्मरत्न ताम्राकार (६) राममान जोशी ।

बुद्ध जयन्ती

“भासये जोतये धम्मं”

सम्पादक :— भिक्षु महानाम “कोविद”

वर्ष ३

कलकत्ता

आषाढ-श्रावण वि० संवत् २००७

अगस्त-सितम्बर ईस्वी संवत् १९५०

अंक १०-११

उद्घाटन समारोह

बौद्ध संवत् २५०० ईं क्यनीबले संसारभरे हे बुद्ध धर्म व्याप्त ज्वी धयागु परम्परानिसें जुयावयाचवंगु विश्वास खः । उक्त ईं क्यने खुदँन्ह्यो विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया प्रथम सम्मेलन ज्वीगु शुभ लक्षण हे धायेमाः । २८ मृ देशयापि मिसा-मिजं, भिक्षु-गृहस्थी थ्व समारोहे उपस्थित जूगु जुल ।

श्री दियावादान निलामें प्रतिनिधितेत विधि पूर्वक स्वागत यानाः ‘हाल अब डूमसै’ धयागु दलामे यंकल । अन सकसितं मुलवति थ्यानाः फेतुइत निम्नो लासा लायातःगु जुल ।

उद्घाटनया नियमानुसार ज्या आसगिरिया व मालवात्तेया महानायक थेरोपिनि सभापतित्वे दंत धातुया संरक्षक श्री नुगावेलाया निम्न प्रस्ताव स्वीकार यायेगु जुल—

“लङ्काया बौद्ध जुजुपिनि गुगुं दिने राजधानी ज्वीधुंकुगु कंन्डी शहरया दंतया पवित्र मन्दिरे संसारया आपालं देश व असंख्य संस्थाते पाखें मुनापिं म्नी बौद्धतेसं थःम्हं व गुम्हेस्या प्रतिनिधि म्नी जुयावयागु खः इमिपाखें भगवान् बुद्धयागु उपदेश पालन याये धकाः हानं समस्त काल व समस्त देशया नितिं जुयाचवंगु बौद्ध जोवन पद्धति थ्व भूमण्डले च्वंपिं मनूतेत व इमि सरकारतेत सेवा व त्यागया शुद्ध भावनाद्वारा ग्रहण याकाः पृथ्वी मण्डले शान्ति, मनुष्य लोके सद्भावना व सकल प्राणीयात सुख ह्येत भगवान् बुद्धयागु उच्च सिद्धान्त प्रचार यायेया खातिरे फर्याफलि कोशिश यायेत दक्खो बौद्धते परस्परे मेल, एकता व धातृत्व तथाः प्रज्वल धर्मया उज्वल नमूना ज्वी धकाः प्रण याना ।”

“थ्व लक्ष्य प्राप्त यायेया नितिं विश्व बौद्ध भ्रातृ संघ स्थापना यायेगु प्रस्ताव स्वीकार याना व उपस्थित प्रतिनिधिते नायोतेत प्रस्तावमोजिम याकन ज्या चालू यायेगु अधिकार बिया । बुद्ध धर्म व संघया आशीर्वाद म्नीत व म्नीगु ज्यायात दयेमा ।”

नियमानुसार कुमारी कान्स्टैन्स लौन्सबेरी (इंग्लैण्ड), ऊ चान हतून (बर्मा), माननीय फा फोंग (चीन), डा० अरविन्द बरुआ (बंगाल), माननीय आनन्द कौशलयायन (बम्बई), माननीय लोकनाथ (इटालि), माननीय रिरि नाकायामा (जापान), कुमारी पित चिन हुइ (मलया), हिज एक्सेलेन्सी सुखित निमान्हेमेन्दा (थाइलैण्ड), माननीय गिल साङ्ग पो (तिब्बत) व माननीय तो लीन (वीतनाम) पिसं प्रस्तावयात समर्थन यानादिल । साधुकार यानाः प्रस्ताव सर्वसम्मति पास यात ।

मूल सभा

मनूत खांचाखांच जुयाचवंगु सावजनिक ग्यालरी तज्जागु प्लेटफर्मया च्चे समाधियुक्त बुद्धयागु जाज्वल्यमान जुयाचवंगु मूर्ति दु। थन हे महान् गुरुया पालिकवे प्रतिनिधित व लङ्कायापिं बौद्ध पुरोहितते नायोत विराजमान जूगु जुल। मण्डपया न्होने चवंगु ख्यले छ्यया समुद्र बाःवयाचवंगुथें च्वं। विभिन्न देशयागु बौद्ध ध्वाय् सार्वजनिक ग्यालरिया लुखाय्

व्वयाः सम्पूर्ण दृष्यया हे शोभा बढेयानाचवंगु जुल।

पिरिथ पाठ यानाः व प्रतिनिधितेत पञ्चशील बियाः थौंया ज्या शुरू जुल। लङ्काया प्रधान मन्त्री भायेव स्वको शंख पुल। अनंलि 'मागुल बेरा' व 'हेविसि' थात। अले बौद्ध भिक्षुतेसं पाली भासं स्तोत्र पाठ यात। शुभ कामनात व्वनेसिधसेलि प्रधान मन्त्री सकलयात स्वागत यासे भाषण बियादिल।

शुभ कामना

विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया उद्घाटन समारोहया शुभ अवसरे अभिनन्दन छ्याहःपिमध्ये भारतया प्रधान मन्त्री पण्डित जवाहरलाल नेहरूनं खः।

पं० नेहरू

“विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया समारोहले जिं अभिनन्दन छ्याहया च्वनागु दु हानं थवया परिश्रमं बुद्धयागु उपदेश मनूतेत ग्रहण याकाः उत्थें ज्या याके फयेमा धयागु जिगु शुभ कामना दु।”

“उक्त महान् उपदेशया युगयुगपत्ति मूल्य दु। तर थौं थ्व भोगु युगे ति इतिहासया मेगु गुगुं काले इमिगु अपायसकं आवश्यक मदुथें च्वं। भी छगू संकटं मेगु संकटे लानाचवंगु दु हानं हिंसा व बलजफित गबलें सारगभित फल त्याहां मवो धयागु लोमंकाः व हे हिंसा व बलजफितया आधारे भीसं बिचाः यानाचवनीगु। थ्व क्षुद्र चक्र चाःहिलाचवंगु दु, दु; व्यक्तिया रूपे अथवा राष्ट्रया रूपे भीत थुकी सालायंकातःगु दु। अथेनं तवि मभिगुयात भिगुलि सिबेत मभिगुलि हे त्यकेफइमखु, हिंसां हिंसा हे जक याकाचवनी शान्ति वइमखु, घृणां थ्वं थिक्को वस्तुयात विपाक्त यानाबी, भयं पतन व

दुर्वल यानाः मेमेगु कुकर्म याकी धयागु पुलांगु हानं गबलें मस्यनीगु शास्त्र अम्हनं दनि।”

“भीपिं जहाजया लंगूर तनाः जादुमय उपायया खोजे उखेंथुखें च्वीकःयंकाचवनापिथें च्वं। उपाय मलुल अले निराश जुल, भयं संसारयात तोपुयाबिल। मेमेगु बखते स्वयाः थुगु हे बखते खः बुद्धं स्यनाथकूगु मूल सत्यया बारे बिचाः यायेगु आवश्यक ज्वीगु; प्रत्येक सत्यया छचाःखयरं दयावइगु असंख्य कट्टरवादी व मेमेगु लँ मखु नि; वरु सत्य हे जक थुकी चवंगु फुष्क सरलता व महिमा कयाः। हिन्दूस्तानया दकले तःधंम्ह काय्मचाया यादगारे गुम्हेसिगु ज्ञान व सन्देशं कोटान्कोटि मन व हृदययात प्रज्वलित यानाबिल जिं भक्तिभाव प्रकट यानाहया।”

बर्माया प्रधान मन्त्री

बर्मा यूनियनया प्रधान मन्त्री थाकिनू शुभ कामनाया सिहिसलाय् धयादिल कि बुद्धया परिनिर्वाण जुयाः २३६ दँ लिपा महान्म्ह व न्याय परायणम्ह जुजु श्री धर्माशोकया राज्यकाले मोगलिया काय् तिस्सा स्थविरं छ्याहःम्ह महामहेश्वर स्थविरं लंका द्वीपे थ्व धर्म स्थापना यानाबिज्यागु

जुल। अबले निसं लंका द्वीपया वाशिन्दातेगु वन्नतिया निति, इहलोके व परलोके निथासं, थवं आपालं सहायता व्युगु जुल।

चाहे गृहस्थो ज्वीमा चाहे भिक्षु तथागतया उपरे भक्ति दुपि सकसिनं वसपोलं गुलि मुशिकलं स्थापना यानाथकाबिज्यागु धर्मयात अटल यायेत परस्परे वः बियाः कोशिश यायेमाः। संसारया फुक्क देशे सच्चागु धर्मया महान्गु मतयात प्रज्वल याना- तयेगु कुतः यायेमाः। थव यायेमाःगु मानव जातिया लाभ व सुखया निति खः।

विश्व धर्म सभा

लन्दनया डेनिसन भवने अगस्त १८ तारीखंनिसं २४ तारीखतक शान्तिया मूल आधारया विषये गुगु विश्व धर्म सभा ज्वीगु खः उक्रिया सभापति स्वामी अव्यक्तानन्दया पाखें—

“थव हे महीनां कोलम्बे ज्वीगु विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया उद्घाटन सलारोहे शान्तिया मूल आधारया विषये उवीगु विश्व धर्म सभाया व्यवस्थापक कमेटिया पाखें भ्रातृवत् शुभ कामना छ्याहयाच्चवना। मानव इतिहासया थव संकटकालीन अवस्थाय् भीत विश्वया नैतिक व आध्यात्मिक शक्तिया एकीकरण आवश्यक। सम्मेलन सफल ज्वी धयागु व बुद्ध धर्म विश्व करुणा व प्रेमया गुगु सन्देश बियाच्चंगु खः उकिं मानव जाति- यात शान्ति व सुख हइ धयागु तःधंगु आशा दु।”

हालैण्ड

निदलैन्ड्स बौद्ध मित्र मण्डलीपाखें—

“मई २५ तारीखंनिसं शुरू ज्वीगु सम्मेलनया तःधंगु उत्सवे जिमिगु यक्को दिलचस्पी दु।”

“भी भगवान् तथागतयागु तेज न्यावलें भीगु बिचे दइ धयागु आसं जिपि बुद्ध धमया डव मित्र मण्डलीं शुभ कामना व हार्दिक अभिवादन छ्याहया च्वना, छ्याय् धाःसा भीपि म्हं दोलंदो तापाक च्वंच्व- नागु दःसांतबि मनं व भावं छम्ह हे खः।”

“सुखं समय वनेमा धयागु इच्छां, भ्रातृ संघ सफल ज्वीमा धयागु आशां जिपि फुक्क मित्रपिनिगु भ्रातृवत् अभिवादन।”

स्वीजरलैण्ड

जुरिचयाम्ह एम० मैक्स लैडनरया पाखें—

“विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया उद्घाटन समारोह ज्वीगु खनाः स्वीजरलैण्डयापि फुक्क बौद्धतेसं हर्ष प्रकट यानाच्चंगु दु धकाः जि विश्वास बीफु। छ्याय् धाःसा जिमिगु चिकिचाधंगु मण्डलीया शक्ति व प्रभाव आःयात बमलाःनिसां मनूते परस्परे शान्ति व सुख हयेगु जिमिगु इच्छा व लक्ष्य खः।”

“साप हे अभाग्ययागु खँ खः कि बौद्ध साहित्य आपालं दःसांतबि यूरोपयापिसं बौद्ध सिद्धान्त अझनं मस्युनि। अकिं विश्व बौद्ध भ्रातृ संघं धर्म प्रचारपाखे बः बीगु आवश्यकथें च्वं हानं तप्यंक पूर्व वोपि धर्म प्रचारकतेसं हे जक अतुलनीय निधि दुपि यूरो- पया मनूतेत बुद्धयागु सन्देश व उपदेशया बारे प्रभावित व परिवर्तित यायेफइ।”

प्रधान मन्त्रीया भाषण

“थव सुन्दर भूमी थः सहधर्मीतेत छम्ह बौद्धया नातां स्वागत यायेदुगु हर्षया खँ खः। निर्वाण ज्वी त्यंकाः भगवानं द्योपिनि जुजु सकरायात सःताः थव

लङ्का देशे बुद्ध धर्म समुन्नत ज्वी धयागु वचन बियाल वयागु संरक्षणे थव देश तोताथकल धकाः प्रसिद्ध इतिहास महावंशो च्वयातःगु दु।”

“सम्राट अशोकया काय् महेन्द्र अर्हतं बुद्धयागु सन्देश ज्वनाः थन बिज्यागु नीस्वसः दँ दत ज्वी । अबलेंनिसें चिकिचाधंगु द्वीप जूसान्तबि थवं शाक्यमुनि मानव जातियात क्यनाथकूगु प्रेम व शान्तिया लँ सुरक्षित यानावयाच्चंगु दु ।”

“व नासोयात जिमिसं सुरक्षित यानातयागु बावते गथे जिमिसं स्यनाकयागु खः अथे हे तुं बुद्ध धर्म स्यनेत तापाःतापाःगु देशं आपालं सन्त महन्तत जिमिथाय् वयाः थवयात मेमेगु देशे यंकल । अकिं धाल्थें धायेमाल धाःसा बुद्ध धर्म प्रचार यायेगुली लंकां यायेमाक्को हे याःगु दु ।”

“गुगु बर्मा व स्यामथेज्यागु निगू महान् बौद्ध देशं संकटावस्थाय् नं सत्यया मतयात प्रज्वल यानातल इमिप्रति नं जिमिगु देश ऋणी हे धायेमाः । थुपि निगू देशं हे संसारयात बीत जिमिसं विनयया मत मौलिक रूपे च्याकाकयागु खः ।”

“लङ्काया तरुण राज्यया प्रधान मन्त्रीया हैसियतं विश्वया बौद्धतेगु थव सम्मेलने भाग कायेदुगुलिं जि विशेष यानाः कृतज्ञ जुयागु जुल । धर्मं गुकथं मनूतेगु भाग्ये प्रभाव तइगु खः धयागु विषये विचार यायेगु मौका थव खः धयागु जिगु विचार दु ।”

“धर्मं सभ्यता रचना यायेगुली गुगु अत्यधिक ज्या याःगु दु भी इतिहासकारतेसं लुमंकाच्चनी । वास्तवे थव सकसिनं स्वीकार हे यायेमाःगु खः कि धर्मं ति मेगु लुं शक्तिं मनूतेगु विचार परिवर्तन याःगु दइमखु । तःकोमळि हे निश्चयनं भीगु धर्मया संस्थापकतेसं क्यनाथकूगु सदाचारया लं भी विचलित जुयागु दु ।”

“तर थव स्वीकृतिं धर्मयात भीसं भन अप्पो न्ह्यथनेमाः धयागु खँयात जक दृढ़ याइ । मखुसा वंगु लडाईया नोकसाने भीगु उत्तरदायित्व प्रशस्त दण्डयोग्य जूसान्तबि भीगु तुतिया क्वे च्वनाः वाँःखाया-

च्चंगु अधर्मया भयानक गाले कुतुवनाः भी तनावनी ।”

“सत्ययात स्वीकार मयाइगु खँय् मम जुयाः भी वनाच्चन धाःसा विनाशपाखे वनेगु ज्वी । नीति दयकीपिनिगु भूल व अदूरदर्शितां यानाः विघ्नवाधा बियाच्चनिपिसं बल बढेयाइ । छाय् धाःसा थुजागु हे भूलं यानाः आर्थिक संकट सृष्टि ज्वीगु अले वया फल स्वरूप सामाजिक अशान्तिया भूमि तैयार ज्वीगु ।”

“जि छिकिपित बाखं भगू कनेयोला ? छको छम्ह मनू भगवान्या उपदेश न्यँःवोगु जुल । व मनूया साप हे नयेपित्यानाच्चंगु जुल, तर भगवान्यागु उपदेश न्यनेगु टुटेमज्वीकेगु तःधंगु इच्छा जूगुलिं भौतिक पीडा सहयायेगु हे वं भिताल । बुद्धं व मनूयागु पीडा सिल अले याकन छम्ह मनूयात सःताः व मनूयात अन वयेन्ह्यो बांलाक नका निं हति धाल ।”

“मेमेगु धर्मं नं थव हे उपदेश दुगु बाखंत दयेमाः, जितः थुकी भ्याः हे शंका मदु । परलोके दइगु सुख आनन्दया चित्र चित्रित यानाः क्यनेन्ह्यो इहलोके इमिगु अवस्था सुधेयायेमाः धयागु निसन्देह धर्मया छगू अंग खः ।”

“आःतक जि गुलि ज्या यानावयागु दु फुक्क मध्ये थौंयागु ज्याया आपाः मूल्य दु । छाय् धाःसा थव छगू अद्वितीय ऐतिहासिक घटना खः । संसार-भरयापि बौद्धत थुगु किसिमं छथाय् मुनाः सम्मेलन जूगु गबलें हे मदुनि । संसारया जन संख्याय् स्वब्वे छब्व बौद्ध धर्मावलम्बी खः । अकिं समस्त मानव जातियात सुख व शान्ति हयेगुली बुद्ध धर्मया प्रमुख लाहा दयेमाः ।”

“आः थव सम्मेलनया सिद्धान्त बांलाक पालन यानायंकल धाःसा निम्न उद्देश्य पुरेज्वी—

(१) व्यक्तिगत हैसियते सकल बौद्धतेत बुद्ध धर्म बांलाक ध्वाश्वीकेबियाः बौद्ध जीवन मार्ग बह्लाके बीगु ।

(२) राष्ट्रीय हैसियते फुक्क बौद्ध देशतेत बुद्ध धर्मया उपदेश बमोजिम ज्या याकेबियाः संसारया न्द्योने ह्य्रान्त स्वरूप ज्वीकेगु अले अन्तर्राष्ट्रीय हैसियते बुद्धयागु उपदेश थाय्थासे यंकेगु ।”

“जिं थ्व घटनायात अद्वितीय धया । उलिजक मखु । थ्व अति महत्वपूर्णनं खः विशेष यानाः थौंयागु संसारया अवस्था स्वयाः । मानव जाति सामना यायेमाःगु संकट कालीन अवस्थामध्ये थौं दकले तःधंगु खः धकाः मनूतेसं भापूला थें !”

थौंयागु काले संसारे च्वंपिं समभदार व बुभिक-दार मनूतेसं भीत छोपेयाःवयाच्वंगु आपदयात हटे-यायेगु भरमगदूर प्रयत्न यायेमाः । थौं संसारे गुगु परिवर्तन वयाच्वंगु खः वयात महसूस मयासे मूर्खता क्यनाः अथवा धा घाटक मनोवृत्ति पिकयाः पुलांगु ध्वगीगु, फोसाह्वेधुंकूगु ज्या, खँ व विचारे प्यपुना-च्वनां थ्व प्रयत्न सफल ज्वीफैमखु । न त पुलांगुया हानापं लेहेंथनाः पूर्ण रूपेण न्हूगु हे समाज खड़ा याये धकाः अति उग्र रूप कयां जी । थौं भीत माला-च्वंगु मध्यम मार्ग खः । भीसं मुख्य यायेमाःगु ज्या

विश्वया मनूते परस्परे मित्रता, एकता व सहकारिता हयाः गुगु भय, शंका व घृणां भीत विनाशपाखे यंकाच्वन वयात हटेयायेगु ।”

“जितः प्रजातन्त्रे विश्वास दु । छाया धाःसा जितः बौद्ध सिद्धान्ते विश्वास दु । बौद्ध सिद्धान्त बमोजिम मनूयागु योग्यताया तौल वयागु आन्तरिक गुण व ल्याकत स्वयाः ज्वी सिबेत बाह्य रूप व परिस्थिति स्वयाः ज्वीमखु हानं मानव स्वतन्त्रता छगू अमूल्य धन खः । मनूया मन ईश्वरया इच्छाया हे नं दास मज्वीगु अन्तिम स्वतन्त्रताया बारे बुद्धं उपदेश बिया बिज्यात । चाहे सुं तःधंम्ह गुरुं धाःगु ज्वीमा, चाहे छुं तःधंगु सफूली च्वथातःगु ज्वीमा इमिगु वास्ता मयासे ठीक-वेठीक निर्णय यायेत मनु स्वतन्त्र धकाः नं बुद्धं धयाबिज्यागु दु ।”

“यदि भी बौद्धतेसं भीगु धर्मया उपदेश बमोजिम सार्वजनिक ज्या यानायंकल धाःसा अले संसारया परिवर्तित अवस्थाय उकियात लागू यानायंकल धाःसा जिं स्वये भीसं छुं भूल याःथें मच्वं । लुभंका-दिसँ, बुद्ध धर्म अन्तिम निर्वाणया लँक्यनेगु छगू दर्शनजक मखु । थ्व छगू जीवन पद्धतिनं खः गुकियात भीसं बांलाक अनुकरण यात धाःसा थन, थ्व जीवने, थ्व संसारे हे भी सुखी व समुन्नत ज्वीफु ।”

नेपाले बुद्ध धर्म

(धर्मोदय सभाया पाखें विश्व बौद्ध सम्मेलने चढेयाःगु स्मारकपत्र)

ऐतिहासिक मानचित्र—

हिमालयया पाली निवास यानाच्वंगु नेपाले शाक्यमुनि बुद्धयां न्हापायापिं खुम्ह बुद्ध बिज्यानाः ध्वयात पवित्र यानाथकूगु दु धकाः थनयागु इति-हासे उल्लेख जुयाच्वंगु दु । तावातिस भुवने बिज्याना च्वंम्ह भी बोधिसत्त्वं नं थ्व हे देशे जन्म

कायेगु विचार यानाबिज्यात । स्वयं शाक्यमुनि बुद्ध कपिलवस्तुइ जक मखु नेपाले दूने दूने थ्यंक नं बिज्यागु दु गन वसपोलयात किराती जुजु जितेदस्ती स्नागत यात । नम्बुरा (नमोबुद्धाय) धयागु थासे आःतकं स्मारक स्वरूप छगः चीभा दनि । थन हे वसपोलं व्याघ्र जातकयागु खँ कनाज्यागु खः ।

कोसल जुजुया कुर्यातम्ह काय् विदुदभं शाक्य-
तेगु हत्याकाण्ड यासैलि हस्यां उम्केजूपिं नेपाले दुने
बिसिवन । समस्त शाक्यत व कोलियत बुद्धया
जीवन काले हे बुद्ध, धर्म व संघया शरणे वल धयागु
खँया माक्को प्रमाण त्रिपिटके दु । बुद्ध निर्माण
ज्वोधुं कानं वसपोलया सच्चापिं शिष्यतेसं वसपो-
लयागु प्रेम व शान्तियागु गौरवपूर्ण सन्देश नेपायापिं
जनतातेत कनाच्चन धयागु खँय् छुं शंका मदु ।

तर समस्त सुन्दर नेपायात बुद्ध धर्म हःम्ह धर्मा-
शोक जुजु हे खः । इस्वी सम्बत् २३६ न्ह्यो वसपोल
थः म्हाय् चारुमतिनाप नेपाले बिज्यात । अन हे
देवपाल धयाम्ह छम्ह नेपाली भद्र पुरुषनाप चारु-
मतिया व्याहा जुल । स्वयम्भु पुराणे थव राजसीय
भेटया खँ वांलाक च्वयातःगु दु । अशोक जुजुं
निर्माण यानाथकूगु ललितपुरया च्यागू कुने च्वंगु
च्यागः चैत्य व दध्वी च्वंगु छगः चैत्यं समाट नेपा
बिज्यागु खँ आःतकं झलझल लुमंक्नि । चारुमति
चाबही (चारु विहार) धयागु छगू विहारनं दयेकूगु
दु । चारुमति लिपा थः हे भिक्षुनी जुल । थुकिं सीदु
कि धर्माशोक जुजु नेपा बिज्यागु खँ नेपाया इतिहासे
छगू अति महत्त्वपूर्णगु घटना खः, कारण थव हे
घटनां यानाः थव देशयापिं समस्त बाशिन्दातेसं बुद्ध
धर्म ग्रहण याःगु खः । नेपाल तराइले लुम्बिनी व
कपिलवस्तु (निगिलव) धयाथाय् धर्माशोक जुजुं
दयेकाथकूगु निगः ततःगोगु थां दु । जुजुं गुगु किसिमं
कोनगामाना बुद्धयागु स्तुप निदुगं तगो यात धयागु
खँ कपिलवस्तुयागु शिलालेखं सीदु ।

इस्वी सम्बत्त्या प्रथम शताब्दीपाखे तक नेपाले
बुद्ध धर्म बिल्कुल शुद्ध रूपं हे चलेजुयाच्चंगु जुल ।
इस्वी सम्बत् ७०० पाखे तिब्बते शाक्यमुनि बुद्धयागु
सन्देश यंकूपिं नेपाली बौद्धत हे खः । तिब्बतयाम्ह
जुजु संगसेनडम्पोनाप पाणीग्रहण याःम्ह अंसुवर्मा

जुजुया म्हाय् मैत्रा भृकुटी देवी तिब्बते बुद्ध धर्म
प्रवेश व प्रचार योयेगुया उत्तरदायी खः । तिब्बतीतेसं
ल्हासाय् वयागु नामे दयेकातःगु देगः आःतकं द हे
दनि । नालन्दा व विक्रमशिलाया प्राचीन बौद्ध विश्व-
विद्यालयं तिब्बते व मेमेगु उत्तरी प्रदेशपाखे वंषि
फुक्क धयाथे पण्डित व महाथेरातेसं नेपा जुनाः
नेपाले दं-दं च्वनाःतिनि वनीगु । उक्त प्रतिष्ठित
धर्मदूततमध्ये स्वम्ह ला शान्तिरक्षित, कमलशील
व दीपंकर श्रीज्ञान खः ।

इस्वी सम्बत् १७०० याम्ह जुजु यक्षपालं थःगु
राजधानी स्वम्ह काय्पित अंसवन्दा यानाः इनाबिल ।
गोर्खायाम्ह जुजु पृथ्वी नारायण शाहं थुकिं फाइदा
उठेयानाः १७७५ साले नेपाले आक्रमण यात । अबले-
निसं नेपाले बौद्ध जुजु मन्त । पृथ्वी नारायण जुजु
व वया उत्तराधिकारीतेसं कुचाकुचा दलाच्चंगु
राजधानीं मिलेजूगु व बल्लागु नेपा स्थापना यात ।

अनेक आपद व विपदया सामना यायेमाःसांतबि
नेपायापिं बौद्धतेसं थःगु प्राचीन व पुखौंली धर्मयात
मतोतू । थःपिं बुद्ध भगवान्या सम्बन्धी व अनुयायी
खः धयागु विषये गर्व यायेगु इमिसं गबले हे
मतोतू । थौंनं नेपाया बहुसंख्यक बाशिन्दात बौद्ध हे
खः । नेपाया पूर्व, पश्चिम व उत्तरपाखे आपालं यानाः
बौद्धतेसं हे बास यानाच्चंगु दु । दक्षिणपाखे जक
अबौद्धतेगु बहुसंख्या दु ।

तर थौं बौद्धतेसं गुगु धर्म मानेयानाच्चंगु खः
व न त थेरवाद खः, न महायान हे । थुको विचित्र
ढङ्गं आपालं अबौद्ध तत्व ल्वाकज्यायेधुं कल । जात
पातया भेदभाव व मेमेगु अवगुणत गुगु कि बौद्ध
समाजे न्यनेसम्म नं दइगु मखु थौं नेपाले प्रचुर
मात्राय् दु । थुकिं यानाः ओल्डफिल्डथेज्याम्ह बौद्ध
पण्डित बुद्धया जन्मस्थानं बुद्ध धर्म बिल्कुल हे लोप
ज्वीन धकाः बिचाः यानादिल । अचूनं थुजागु विप-

रीत परिस्थितिया विरुद्धे थःगु पुर्खौली धर्मयात सुरक्षित यानातःगुली व थःगु बिलक्षण भक्तिया लागि, गुकिया निंति बौद्ध संसारं प्रशंसा यानाच्चंगु दु, नेपायापि बौद्धत प्रशंसा याये योग्य हे जू धायेमाः ।

नव युग—

नेपा देशे दकले न्हाप्पां बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु ज्या यानाबिज्याम्ह सुविख्यात बौद्ध पण्डित श्री धर्मादित्य धर्माचार्य खः । आः बन्द ज्वीधुंकूगु पत्रिका 'बुद्धिस्ट इन्डिया' या सम्पादकया हैसियतं हानं अखिल भारतीय बौद्ध सम्मेलनया व्यवस्थापकया हैसियतं बुद्ध शासनया निंति वसपोलं गुगु सेवा यानाबिज्यागु खः संसारभरयापि बौद्धतेसं बांलाक सि हे स्यू ।

वसपोलयां लिपा आपालं बौद्ध देशे भ्रमण याये-धुंकूपिं भिक्षु धर्मालोक व भिक्षु महाप्रज्ञार्थेज्यापि प्रभावशाली नेपाली भिक्षुत प्याहाँ बिज्यात । वसपोलपिसं आपालं संकटया सामना यानाबिज्यायेमाल । १९२६ साले भिक्षु महाप्रज्ञायात मेपिं भिक्षुतनाप नेपालं पितिनाहल । तथापि, हिन्दूस्ताने महाबोधि सोसाइटिया संस्थापक माननीय धर्मपालयागु तःधंगु त्यागं प्रभावित जुयाः वसपोलपिसं नेपाले ल्याहां बने दये साथं नेपायापि बौद्धतेत शुद्धगु बुद्ध धर्म हयेगु ज्याय् संलग्न जुयाबिज्यात ।

याकन हे माननीय अनिरुद्ध, अमृतानन्द, महानाम, सुबोधानन्द, शाक्यानन्द, बुद्धघोष व मेमेपिं लांका व बर्मा वनाः धर्म व विनयया शिक्षा कयाबिज्यापि नेपाली भिक्षुपिं वसपोलपिनिगु ज्याय् शामेल जुयाबिज्यात । भिक्षुपिं मध्ये दकले थाकुलीपिं माननीय कर्मशील व धर्मालोक थेरापिसं थःपिनि शक्ति भ्यावेजुत्तले नेपालो बौद्ध काययात संचालन

यानाच्चनाबिज्यागु दु । भिक्षु अश्वघोष, श्रामणेर कुमार व श्रामणेर विमलानन्द स्वम्ह लङ्काय् बुद्ध धर्म अध्ययन याना हे च्वनतिनि ।

१९४४ साले हानं छको नेपाली बौद्धतेत छुं कारणे नेपालं पितिनाहलतिनि । थुगु शोचनीय अवस्थाय् हिन्दूस्तानी महाबोधि सोसाइटि निष्कासित भिक्षुपि-निलागी तस्सकं हे सहायक जुल । उगु हे साले निष्कासित भिक्षुत व नेपायापि मेपिं बौद्ध कार्यकर्ता-तेगु सम्मेलन इसिपतन सारनाथे जुयाः नेपाले बौद्ध-तेगु कल्याण यायेगु उद्देश्यं धर्मोदय सभा खडा जुल । थन च्वयेबःगु खँ छु धाःसा निकोलनं तिष्कासित भिक्षुपिं थःपिनि शुभ कार्ये डबल विश्वास तथाः थःपिनिगु देशे ल्याहां बिज्यात हानं थव निगू निष्का-सनं यानाः नेपायापि बौद्धते निंति न्हूगु युगे प्रवेश ज्वीगुथें जुल । सभाया नेतृत्व माननीय ऊ चन्द्रमणि महाथेरा व भदन्त आनन्द कौशल्यायनं सभापति व उपसभापतिया आसने विराजमान जुयाः यानाच्च-नाबिज्यागुलिं वसपोलपिनि द्वारा हे संस्था थौं थुलि बल्लागु दु । वसपोलपिनिगु नेतृत्व बिना आःतक जिमिसं थुलि सफलता पूर्वक यानावयाच्चनागु महत्व-पूर्ण ज्या असम्भव हे धाःसां ज्यू ।

१९४६ साले लङ्काया शिष्ट मण्डल नेपाले वल । मण्डलया नायो माननीय नारद थेरां नेपायाम्ह श्री ३ महाराज नापलानाबिज्यात । वसपोलनापं बिज्याम्ह भिक्षु अमृतानन्द' निष्कासित नेपाली भिक्षुते प्रति महाराजया ध्यान आकर्षित यानाबिज्यागुया फल-स्वरूप हे निष्कासित भिक्षुत नेपाले द्वाहां वयेदुगु खः ।

लङ्कां पवित्र धातु तथाहःगु श्रीलङ्का चैत्यया उद्घा-टन समारोहया निंति माननीय थेरा हानं १९४६ साले नेपा बिज्यात । थबले हे श्री ३ महाराजं वैशाख पुनी-खुनु राज्यभरे सकल बौद्धतेत विदाया दिन घोषित यानाबिज्यात । थव हे निकोगु खुसो वसपोलं पवित्र

महाबोधि सिमाय् ध्यनाहःगु बोधि वृक्ष छमा पिना-
बिज्यात, भिक्षुते नितिं छगू आश्रम खडा यानाबि-
ज्यात हानं छगू बौद्ध पुस्तकालय खोलेयानाबिज्यात ।
थुगु साले अपूर्व ढङ्गं समारोइ जूगु वैशाख उत्सव
मानेयायेत स्वकोगु भेट नेपाले यानाबिज्यात ।
माननीय थेरा नेपा बिज्यागुलिं शुद्धगु बुद्ध धर्म
सीकेगुली हानं संसारया भिन्नभिन्न थासे च्वंगु
बौद्ध संस्थातनाप घनिष्ठ सम्बन्ध तयेगुली जिमित
आपालं मदद दत ।

जिमिगु कार्यसिद्धि—

थ्व खुदँया भित्रे धर्मोदय सभां थःगु प्रोग्राम
अनुसार ज्या यानाच्वंगुलिं हानं छको नेपाले बुद्ध
धर्म प्रचार जुयावल । नेपाले गनगन जीवन मार्गे
बौद्ध नियमत शुद्धगु बुद्ध धर्म भ्रष्ट जुयाच्वंगु खः
फुक्केसं सुधार हयेगु जिमिगु लक्ष्य खः ।

नेपाली परोपकारीतेगु व बौद्ध धर्मात्मातेगु
सहायतां पाटन, पाल्पातान्सेन, बुटौल, पोखरा, काठ-
माडौं व भोजपुर आदि आपालं थासे जिमिसं आपालं
न्हून्हुगु विहारत दयेकेधुन । जिमिगु प्रधान कार्या-
लयया नितिं कालिम्पोङ्गे तःखागु छेँ छखानं न्याये-
धुन । अनं हे फुक्क ज्या संचालन जुयाच्वंगु दु ।
'धर्मोदय' धयागु जिमिगु मासिक पत्रिका नेपाले
छगूजक महत्वपूर्ण बौद्ध पत्रिका खः । नेपाली व नेवा
भासं जिमिसं बुद्ध धर्मया विषये यक्को सफू पिकाये
धुन । जिमिगु सभां लङ्काय् छ्वयाहःपि नेपाली
विद्यार्थीतेसं बुद्ध धर्म व पालीया अध्ययने गाक्क
उन्नति यानाच्वंगु दु । परिस्थितिं बिल धाःसा कान्ति-
पुरे छगू बौद्ध विद्यालय खोलेयायेगुनं जिमिगु आशा
दु । थ्वया नितिं ३ सरकारं प्रमांगी बीधुंक्कगु दु
हानं छम्ह उदार चरितम्ह हितैषी तरुखागु छेँ छखानं
जिमित बी धायेधुंक्कगु दु ।

जिमिगु प्रोग्राम—

(१) नेपायापिं बौद्धतेसं भगवान बुद्धया
सम्बन्धी व अनुयायीया हैसियतं यायेमाःगु कर्तव्य
याइ धकाः निश्चय यायेन्हो आपालं ज्या यायेमानि ।
थुगु हे उद्देश्ययात न्होने तथाः नेपालभरे बौद्ध विद्या-
लयत दयेकेगु मनसूवा जिमिसं यानागु खः ।

(२) आपालं बौद्ध जनसंख्या दुगु प्रत्येक
महत्वपूर्ण शहरे व गामे छगू-छगू विहार दयेकाः
विहारपत्तिं छम्ह वा निम्ह भिक्षु च्वनेगु यायेमानि ।
प्रत्येक विहारे मिसा-मिजंते नितिं बौद्ध समाज
दयेकाः शनिश्चरवारपत्तिं धर्म स्थानेगु यायेमाः हानं
निशुल्क औषधालयनं दयेमाः ।

(३) टीका सहित त्रिपिटक व मेमेगु बौद्ध
साहित्य नेवा व नेपाली भासं अनुवाद यानाः फयां
फछि दंक जनतातेत दइगु यायेमानि ।

(४) कार्यकर्तात आपाः दयेकेमाः धयागु खँ
दिनं पर दिन महसूस जुयावयाच्वंगु दुगुलिं गुलि
फत उलि नेपाली युवकतेत बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु
ज्याय् तालीम यायेगु जिमिगु इच्छा दु । अर्कि
आपालं नेपाली बौद्धत पिने बौद्ध देशे वनाः आदर्श
बौद्ध वातावरणे च्वनाः बुद्ध धर्मया शिक्षा कायेगुली
प्रोत्साहन बीया नितिं सभां अप्पो छात्रवृत्ति बीगु
आवश्यक जूवइ ।

(५) मेगु निगू पत्रिकात—नेपाली छगू अंग्रेजी
छगू—पिकायेगुनं जिमिगु प्रोग्रामे दु । अंग्रेजी धर्मोदय
पत्रिका पिकाल धायेव विश्वयापिं बौद्ध दाजुकिजापि-
नाप अटूट सम्बन्ध जिमिसं तथाच्वने फइ ।

(६) आःतक लापर्वाह यानातःगु फुक्क प्राचीन
बौद्ध थाय्तेगु रक्षाया नितिं नेपाल सरकारया पाखें
उचित प्रबन्ध याकेगु । लुम्बिनि, कपिलवस्तु व
थज्यागु हे नेपाले च्वंगु मेमेगु प्राचीन विहारयागु

रेसकोर्से जूगु मूसभाया छगू दृष्य । प्रधान मन्त्री सेनानायकं लिखित भाषण वचनाच्चंगु ।

डेलिगेटतेगु मीटिंगया छगू दृष्य ।

ज्वलापासा

१०७०

मिसा डेलिगेटमध्ये प्यम्ह-खुम्ह ।

कोलम्बो शहरया परिहेरा जात्रा ।

प्रबन्ध व परहेजया निंति बौद्ध कमेटियात लःल्हानाधीमाः ।

(७) मेमेगु देशयापि बौद्धतेत बराबर नेपाले वयेगु प्रोत्साहन वोगु व इमित स्वागत यायेगु । अले बौद्ध देशयापि पण्डित व अन्वेषकतेसं आः नेपायागु पुस्तकागारे संहित जुयाच्वंगु संस्कृत भासं च्वयातःगु बौद्ध साहित्य अध्ययन यायेगु ज्या याइ । संस्कृत भायागु दुर्लभ व अप्रकाशित बौद्ध साहित्य सम्पत्तिया बारे नेपा तिब्बतयां ल्यूजक ज्वी । ३ सरकारं थुज्यापि पण्डित व अन्वेषकतेत माक्को सुगमता सहर्ष प्रदान याइ धयागु जिमित आशा दु ।

(८) दार्जलिङ्ग व मेमेगु नापनापं च्वंगु जिह्लाय् धर्म परिवर्तन याय्गु ज्याय् सक्रिय जुयाच्वंगु संस्थात खनाः सतर्क ज्वीगुनं जिमिगु कर्तव्य खः । नेपाले दुने द्वाहा वनेमफुनिसांतबि उपरोक्त जिह्लाय् आपालं बौद्ध दाजुकिजापित इमिसं पथभ्रष्ट याय्धुंक्नुगु दु ।

जिमिगु अपील—

जिमिगु पवित्र कार्ये विभिन्न बौद्ध देशे च्वंपिं दाजुकिजापिसं जिमित सहयोग वीगु तःगू तरीका दु । यदि विभिन्न बौद्ध देशं विशेष यानाः लङ्का बर्मा व स्यामं—उक्त देशयागु स्कूल, कालेज, विश्व-विद्यालय व धर्म कालेजे अध्ययन यायेगु इच्छा दुपिं

सिंगापुर बौद्ध संघया सभापति विश्व बौद्ध भ्रातृ सम्मेलनया मन्त्रीयात छवयाहःगु पौ ।

माननीय मन्त्री
विश्व बौद्ध भ्रातृ सम्मेलन,
मार्फत कुमारी पित चिन हुइ,
कोलम्बो, लङ्का ।

सिंगापुर बौद्ध संघ,
१७, क्रिमयाम रोड,
सिंगापुर ;
२६६६६६

प्रिय भ्रातृ,
आगामी विश्व बौद्ध भ्रातृ सम्मेलने विवेचन याकेया निंति निम्न सुक्तावत पेश यानाहयाच्वना—

नेपाली बौद्ध विद्यार्थीतेत गुलि फत उलि निशुल्क छात्रवृत्ति बियादिल धाःसा जिमिगु निंति तःधंगु मदद जुइ ।

समस्त बौद्ध देशं नेपालाप सांस्कृतिक सम्बन्ध तल धाःसा तस्सकं बांलाइ । बौद्ध देशयापि जनतातेसं भगवान् यागु जन्मस्थाननाप सांस्कृतिक सम्बन्ध तयेगु छुं प्रस्ताव तल धाःसा ३ सरकारं वयात सहर्ष स्वीकार याइ धयागु जिमित विश्वास दु ।

थ्व पक्कां खः कि जिमिगु फुक्क सांस्कृतिक, शैक्षिक व धार्मिक ज्याय् जिपिं न्हाबले धयाथे बौद्ध दाजुकिजापिनिगु भौतिक व नैतिक समर्थनया भरे हे अवलम्बित जुइ । बौद्ध देशे च्वंपिं लखंलख दाजुकिजापिं जिमिनाप दु, जिमित सहयोग बीत तैयार दु धयागु भावनां हे नं ज्या यायेगुली जिमित तःसकं विश्वास बल्लाकाब्यू ।

थौं बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु छगू संसारयागु आवश्यकता खः । पूर्व व पश्चिमयागु समस्त देशयापि बौद्धते पाखें बृहद् त्यागया मांग थ्वं यानाच्वंगु दु । दाजुकिजापिसं बिक्रो फुक्क जिमिसं स्वीकार यानाः जिमिसं दक्को इमित बियाः बुद्ध धर्मयात विश्व धर्म यायेगु महान् कार्ये जिपिं नेपायापिं बौद्धत थःपिसं यायेमाःगु ज्या गुलि फत उलि यायेत न्हाबले उत्सुक जुयाच्वनागु दु । ✓

(१) लङ्काय् विश्व बौद्ध भ्रातृ कमेटी दयेकेगु । कमेटीया मेम्बरत विभिन्न देशयापि प्रतिनिधितमथ्ये ल्ययाः तयेगु ।

उद्देश्य—भगवान् बुद्धयागु आचार सम्बन्धी उपदेशया (Ethical Teachings) आधारे निरन्तर विश्व शान्ति हयेत अत्यन्त सिद्धि सम्पन्नगु लँया अनुसन्धान यायेगु ।

(२) मुक्तिया विज्ञान जुयाच्वंगु बुद्ध धर्मद्वारा

वास्तविक शान्ति गथे हयेगु धयागु बारे लेखत छापे-
यायेगु बौद्ध पत्रिका, समाचार पत्र व पचात पिका-
येगु ।

उद्देश्य—ततःधिकःपित पुनर्शिक्षा बियाः इमिगु
युद्धप्रिय प्रवृत्तियात अनन्त प्रेमपूर्ण दयापाखे परिब-
तन यायेगु ।

(३) बौद्ध शिक्षायात प्रोत्साहन बीत संसारया
विभिन्न भागे बौद्ध विद्यालयत स्थापना यायेगु ।

उद्देश्य—ल्याय्महल्यासेते मने नैतिकताया
भावना भरेयानाः इमित निरन्तर विश्व शान्तिया
भावी नेता यायेगु ।

(४) धार्मिक स्वतन्त्रताया उपरे सहानुभूति तयेमाः
हानं बौद्ध संस्कृतियात रक्षा यायेमाः धकाः न्हूम
चीनिया सरकारयात छगू अपोल यायेगु ।

उद्देश्य—नैतिकता, दर्शन, धर्म, राजनीति, तर्क,
मनोविज्ञान, आचार व समाजवादर्थे ज्यागु फुक्क विश्व
संस्कृतिनाप बुद्ध धर्म एकदम मिलेजू । भगवान् बुद्ध-
यागु गहन संस्कृति बिना शान्तिमय जीवन सुनानं
हे व्यतीत यायेफइमखु ।

(५) अंग्रेजी व पाली त्रिपिटक चिनिया भासं
हानं चिनिया त्रिपिटक अंग्रेजी व पाली भासं अनु-
वाद यायेगु ।

उद्देश्य—बुद्ध धर्मया ज्ञान अप्पो बढेयायेगु ।

(६) लङ्काय् छगू अन्तर्राष्ट्रीय बौद्ध विश्वविद्यालय
स्थापना यायेगु ।

उद्देश्य—भावी धर्म प्रचारकतेत तालीम यायेगु ।

(१) सिंगापुरे बौद्धतेसं अनेक रूपं याःगु ज्याया
बारे नं छोटकरिं रिपोर्ट बीत्यना ।

सिंगापुरे बुद्ध धर्मया प्रवेश

बुद्ध धर्म सिंगापुरे द्वाहां वोगु ३०० ढँ दत्तं मयात ।
न्हापा लाक ला आपालं मनूतेसं बुद्ध धर्मयात पुलांगु,

ज्या ख्यलेमदयेधुं कूगु सम्भजेजुल । थौं फुक्क जातियापि
मनूतेसं बुद्ध धर्म फुक्क वर्गायापि मनूतेत जक अनुकूल
जुगु मखु कि विभिन्न काले, विभिन्न अवस्थाय्,
विभिन्न देशे च्वंपिं विभिन्न मनूतेगु विभिन्न
विचारनाप मिलेजू धकाः सकसिनं सोधुं कल ।

(२) बौद्ध परोपकारिता

थ्व लँ ला धाये हे माःगु खः कि सिंगापुर न्हाप्पां
बसेजुवले बौद्धतेसं विद्यालय, औषधालय व दान-
शाला खोलेयायेगु ज्याय् लगेजुयाः थ्व उपनिवेशे
उन्नति हयेगुली बड़ा महत्वपूर्णगु लाहा तःगु दु ।
इमिगु मुक्तहस्त दान व चन्दां यानाः आपालं योग्यगु
प्लान सफलीभूत जुयावंगु दु । सिंगापुरयापि बौद्धत
योग्यगु ज्याय् फुगुचाःगु ग्वाहालि यायेत न्हाबलें
तैयार जुयाच्वंगु दु ।

जापानीतेसं कब्जा याःगु बखते आपालं दानचित्त
दुपिं बौद्धतेसं अनन्त प्रेमपूर्ण दया भावं अनेक किसि-
मयागु धर्म कार्य यायेगुली उद्योग यात । शरणार्थी-
तेत तयेत क्याम्पया बन्दोबस्त यात, दीन दुखीतेत व
घाइतेतेत वासः इनाबिल । मार्ताम टापुइ दीन दुखीते
च्वनेत असंख्य छे दयेकाः 'बची युएन बौद्ध ग्राम' या
उन्नति यायेगुया उत्तरदायी हे इपिं । बुद्ध धर्म प्रचार
यायेत इमिसं अन छगः बौद्ध मंदिर स्थापना यात ।
थःपिसं हे बुँ ज्या यानाः जीवन यापन याकेया खातिरे
इमिसं कृषि जीवनयात प्रोत्साहन बिल । मानवताया
सामाजिक कल्याणया निंति इमिसं स्वदँत्यातक
लगातार ज्या यात ।

देगः व मेमेगु संस्थाद्वारा बौद्धतेसं गरीब व दीन
हीनतेत दाँ, अन्न, वासः व वसः निरन्तर इनाबिया
च्वंगु दु ।

(३) बौद्ध संस्थात व देगःत

न्हापा न्हापा छुंछुं जक बौद्ध संघ व संस्थात दुगु
जुल । आपालं उत्साही बौद्धतेगु प्रबल उद्योगं यानाः

हानं इमिसं भगवान् बुद्धयागु भिगु उपदेशया प्रचार याःगुलि यानाः आः आपालं देगः व बौद्ध संस्थात दयेधुंकल । थौंकेने अन सच्छिं मयाक देगः व विहार दु ।

(४) बौद्ध संस्कृति

“मानवताया निति बुद्ध धर्म” धयागु मासिक पत्रिका दकले न्हाप्पां १९४७ साले प्याहां बल । थ्व पत्रिका संसारया विभिन्न भागे सितिकं हे इनाबियागु जुल । पत्रिकाया प्रधान सम्पादक माननीय ची होंग, सहायक सम्पादकत भिक्षु कुमार धर्मपाल (चिनिया विभाग) व कुमारी पित चिन हुइ (अंग्रेजी विभाग) खः । थुकी थप मेमेगु पत्रिका, पर्चा व सफू विभिन्न बौद्ध देगः व बौद्ध संस्थाया पाखें सितिकं इनेत प्रकाशित यानाच्चंगु दु । फुक्कस्यां लक्ष्य भगवान् बुद्धयागु उपदेश वमोजिः मनुते नैतिकता थकायेगु हे खः ।

(५) बौद्ध विद्यालय

१९४७ साले चिनिया बौद्ध संघ व तोह युएन फूत थोङ्ग मन्दिरं निशुल्क शिक्षा बोत छगू बौद्ध विद्यालय स्थापना यात । १९४८ साले उत्साही बौद्धतेसं महाबोधि विद्यालय दयेकल । व्वनीपिं बदेजुगुलि व हे सालं थ्व विद्यालयया छगू शाखा खोलेयायेमाल । सिंगापुर बौद्ध संघया संरक्षणे १९४६ साले छगू आइ-तवार विद्यालयनं स्थापना जुल ।

(६) पशु मुक्ति

फुक्क किसिमयापिं पशुते मुक्तिया निति पोह काक सि देगले छगू तःधंगु क्यब दु ।

(७) बौद्धतेगु यान

सिंगापूरे आपालं यानाः महायानी बौद्धत हे । इपिं ६०% दइ । मेपिं थेरवादी व जिनवादी यानाः १०% । धर्मानुयायी फुक्कवनं धयार्थे आपालं यानाः

चिनियात हे । ‘प्योर लैण्ड स्कूल’ यापिं खूब लोकप्रिय । थुपिं फुक्क धयार्थे चिनियात हे खः । थेरवादीत आपालं यानाः सिंहलीत व छुं छुं चिनियात नं खः । तर स्यामी व बर्मालीतेत थेरवादी धायेमज्यू । जिनवादीत फुक्क चिनियात । जिमिगु विचारे थेरवादी व जिनवादीतेगु देगः भिच्यागलं अप्पो मदु । मेगु थ्व बांलागु टापुइ छचाःखयरं फैलेजुयाच्चंगु देगःत महायानी देगःत खः । थुपिं सच्छिं मयाः ।

(८) सिंगापुर बौद्ध महासंघया उद्घाटन

१२ फरवरी, १९५० साले बौद्ध महासंघया उद्घाटन जुल । मुख्य उद्देश्य समस्त मानव जातिया लाभया निति सामाजिक कल्याणया कठिन कार्य पुरे यायेत फुक्क बौद्धतेत छथो यायेगु खः ।

निरन्तर विश्व शान्ति व मनुते अनन्त सुखया निति ज्या यायेत थ्व महासंघ केन्द्र बनेज्वा धयागु तःधंगु आशा दु ।

(९) बौद्ध व्याख्या व सम्भाषण

विभिन्न देगले व संस्थाय् सम्भाषण यायेत अथवा व्याख्या यायेत बुद्ध धर्मे प्रवीणपिं मनुतेत निम्तो बियाच्चंगु दु ।

(१०) दैनिक, साप्ताहिक व पाक्षिक उपासना

विभिन्न देगले व संस्थाय् दैनिक, साप्ताहिक व पाक्षिक बुद्ध उपासना व बुद्ध पूजा यानाच्चंगु दु ।

(११) बौद्ध ब्रोडकास्ट

जिमिगु महासंघया उद्घाटन जुसेनिसें बुद्ध धर्मया बारे विभिन्न भासं लच्छी छको मेम्बरतेसं ब्रोडकास्ट यायेगु अनुमति जिं ‘रेडियो मलाया’ याके कयागु दु ।

(१२) वैशाख दिवस

फुक्क जातियापिं विभिन्न धर्मावलम्बीतेगु खुसलं

मयाक देगः, संस्था, महाजन व व्यक्तितेसं सही याःगु प्रार्थनापत्र बौद्धते नितिं पवित्र मध्ये महापवित्र जुया च्वंगु वैशाख पुनीखुनु सार्वजनिक विदा घोषणां याना-
व्यु धकाः हिज एक्सलेन्सी सर चार्ल्स ग्रिम्सनयात बिया । जिमिगु अपीलया बारे विचार यायेत सर-
कारं दयापूर्वक छगू सेलेक्ट कमेटी स्थापना याःगु दु ।

श्व अपील मञ्जूर ज्वी धयागु जिमिगु तःधंगु आशा दु ।

समैत्रि भावना,

छिम्ह सहधर्मी,
ली चून सेंग,
सभापति ।

अखिल बर्मा महासंघ संस्थाया प्रतिनिधिं

बर्माय् बुद्ध धर्मया प्रवेश व प्रगतिया बारे भाषण

तुलनात्मक दृष्टि स्वल धाःसा हीनयान देशत-
मध्ये बर्मा हे थःगु जन संख्याय् मेमेगु धर्मयासिकं
बुद्ध धर्मावलम्बी आपाः जुयाच्वंगु देश खः । व देश-
या प्रतिनिधिया हैसियतं हानं अखिल बर्मा महासंघ
संस्थाया प्रतिनिधिया हैसियतं नं थौंत्क बर्माय् बुद्ध
धर्मया प्रवेश व प्रगतिया बारे नवायदुगु थ्व अवसरं
यानाः जि अत्यन्त कृतज्ञ व कृतार्थ जुयागु दु ।

भारत व चीनथेंजागु निगू घना जनसंख्या दुगु
उप-महाद्वीपया विचे लानाच्वंगु बर्मा देशे बुद्ध धर्म
गबले, गथे जुयाः न्हाप्पां द्वाहां वल थ्व धायेगु अःपुगु
ज्या मखु । थुगु विषये विद्वान्ते विभिन्न राय दु ।
बर्माय् चाहिं निगू विचार धारा दु ।

(१) छखलःस्या विचारे बुद्ध धर्म बर्माय् गौतम
बुद्धया पाले हे वसपोल अपर बर्माय् बिज्याबले प्रवेश
जुगु खः हानं अशोकया राज्यकाले वसपोलं गुम्ह धर्म
प्रचारकतेत धर्म प्रचार यायेया लागी गुंगू दिशाय्
छोवले व लोअर बर्माया थान्तने (सुवर्ण भूमि)
सोन व उत्तरा धयापिं निम्ह अर्हत्त बिज्याबले नं । थ्व
विचार धारायात पालि बौद्ध साहित्यं समर्थन याः ।

मेगु विचार धाराबमोजिम, गुगुयात नं जःखः
च्वंगु देशयागु ऐतिहासिक व पुरातत्व सम्बन्धी
निर्देश यानाःलि पालि बौद्ध साहित्यं समर्थन याना-

च्वंगु दु, बुद्ध धर्म दकले न्हाप्पां प्रोम वंशया लाहाते
शासन सत्ता लानाच्वंगुले अपर बर्मा व लोअर बर्मा
निथासं वोगु खः ।

थ्व विचार धाराबमोजिम बर्माय् बुद्ध धर्म वोगु
खँ न्हाइपुसे च्वं । थुगु विषये जिं छुं खँ धायेयोला ?
भारते निम्ह जुजुपिनि अर्थात् अशोक गुम्हेस्यां
स्वंगूगु बौद्ध संगीति यात (ईसाया २५३-२३० न्ह्यो)
व कनिष्क (ईसाया ७० अथवा १२० ल्यु) राज्य
कालया विचे बुद्ध धर्म निगू याने विभाजित जुल
धयागु ला सकसिनं स्यू । थुपिं निगू याने बर्माया
पेगन वंशया जुजु अनत्रतया राज्यकालया न्ह्यव उत्तरी
अथवा महायान बुद्ध धर्म गुगु कि थौं चीन, जापान,
रुसे दु अपर बर्माय् वल धयागु व दक्षिणी अथवा
हीनयान बुद्ध धर्म लोअर बर्माय् (मोन्सतेथाःय्) वल
धयागु खँया प्रशस्त प्रमाण दु ।

गुगु देशं थ्व वल धयागु सीकेगु साप महत्वपूर्ण ।
महायान बुद्ध मत विस्तारं नेपाल व तिब्बतपाले
अपर बर्माय् वोगु खः । तिब्बतया लामा मतया स्वंगू
काले, प्राचीन लामा मत (इ. स. ७४७-८६६),
मध्यकालीन लामा मत (इ. स. ६००-१०३८)
आधुनिक लामा मत (१७ गु शताब्दीनसिं दलांइ ला-
मातक) अपर बर्माय् महायान बुद्ध धर्म मध्यकालीन

लामा मतया अन्तपाखे व आधुनिक लामा मतया आरम्भपाखे वल । थ्व न्हूगु मतया प्रथम अनुयायी-तेत अबले 'अरी' धाइगु जुयाच्वन ।

थेरवाद अथवा हीनयान अर्थात् दक्षिणो बुद्ध धर्म लोअर बर्माया मोन्सतेथाय् वोगु जुल । यद्यपि न्हापानं फुत्तफात्त वयाच्वंगु जूसांतवि भारतया मद्रास प्रान्ते कान्जेवरम तहसीलं महाथेरा धर्मपालं थ्व मत खूब जोड़तोड़ं हयाविज्यागु जुल । वसपोलयात जिमिसं द्वितीय बौद्ध भाष्यकार सम्भेजुयाच्वनागु दु ।

अरहन नां जुयाच्वंम्ह छम्ह अहंन्तयागु खं प्रेरित जुयाः बर्माय् बुद्ध धर्मया इतिहासे प्रशस्त नां जाम्ह अनत्रत जुजुं मोन राज्यया राजधानी थान्तनं थेरवाद हल । हःगुजक मखु, गुम्ह अरीतेगु मतालम्बी थः न्हापा जुयाच्वनागु खः इमित नं खूब दमन यात । अबले निसं अरीतेसं ग्रहण यानाच्वंगु मतं आः प्रधान जुयाच्वंगु थेरवाद बुद्ध धर्मया विरुद्धे हानं छ्यं ल्हनेग मौका वोगु मखुनि ।

अपर बर्माय् हीनयान बुद्ध धर्म द्वाहां वसेलि धार्मिक कार्ये बर्मा व लङ्काया परस्परे बराबर सम्पर्क दयावयाच्वंगु दु । बर्माया पेगन वंशया जुजुपिनिपाले थातन यान व लङ्का यान धयागु निगू यान दुगु खं थ्व सम्पर्क बराबर जुयाच्वंगु दु धयागु सीदु ।

बुद्ध धर्म राज धर्म जूगुलिं पिन्या, सागाई, आवा, कोंवाडं इत्यादि वंशया जुजुपिनि राज्यकाले थ्व धर्म खूब बाँलाक उन्नति यात । राजनैतिक व जातीय प्रभावं यानाः क्षणिक शिथिल जूगु दःसांतवि बर्माय् बुद्ध धर्म छुं स्थूल क्षति अथवा विनाश जूगु खनेमदु । अन्तिम बर्मालि जुजु थेवाया राज्यकाले ६००००० (खुगु लक्ष) भिक्षुत दु धयागुलिं व अंग्रेजं बर्माय् राज्य कायेन्हाव १६०००००० जन संख्यामध्ये १४०००००० बुद्ध धर्मा-वलम्बोत दु धयागुलिं बर्माय् बुद्ध धर्म गुलि उन्नति याःगु दु धयागु सीकेफु ।

यद्यपि वास्तवे, थान्तन यान व लङ्का यान, नगर निवासी यान व ग्राम निवासी यान, पूर्ण चीवर यान व अर्ध चीवर यान, इत्यादियेज्यागु परस्पर विरोधी यानत दयाः धार्मिक मतभेद दःसांतवि बुद्ध धर्मया मुख्य तत्वे छुं भेदभाव जुयाच्वंगु खनेमदु । थौंनं सुधम्म यान, स्वेगिन यान, दवरा यान इत्यादि यानत बर्माय् दनिसांतवि बुद्ध धर्मया मूल सिद्धान्ते नोकसान ज्वीगु किसिमं छुं मतभेद मदु ।

निगूगु विश्व युद्धे जापानीतेगु हम्ला व कब्जां यानाः बर्माय् अशान्ति व अन्यवस्थाया भयंकर राज्य स्थापना जुल । अथे जूसांतवि जिमिसं यथाक्रम अखिल बर्मा संघ संस्था उद्घाटन याना, बर्माया क्याबिनेटे धार्मिक विषये छगू पोर्टफोलिओ दयेकाः छम्ह बर्मालि मन्त्री व थासे भर्ना यानाविया ।

निगूगु विश्व युद्ध सिधसेलि अखिल बर्मा संघ संस्थाया पुनर्निमाण याना अले अखिल बर्मा बौद्ध संघ दयेकाः थ्वनापनाप ज्या यात । धार्मिक कार्ये आपालं धार्मिक संस्थातेसं सक्रिय ज्या यात । छगू किसिमं धार्मिक पुनरोत्थान जुल धाःसां ज्यु ।

अंग्रेजी शासन काले सरकारं लिधंसा बियातःगु पाली पतमब्यान परीक्षायात संयुक्त बर्मा सरकारं नं बियातःगु हे दनि ।

निगूगु विश्व युद्ध सिधसेलि धर्म कार्यसम्बन्धी छगू विभाग सफलतापूर्वक खोलेजुल । बौद्ध भिक्षुत सम्बद्ध जूगु मुद्दा मुकदमा छिनेयायेत सामान्य मनूते नितिं दयेकातःगु न्यायालयं अलग हे मेगु न्यायालय खोलेयायेगुली उद्योग आरम्भ ज्वीधुंकूगु दु । बुद्ध धर्मसम्बन्धी स्थायी शिक्षा बीत पाली विश्वविद्यालय छगूनं खोलेयायेगु प्रबन्ध जुयाच्वंगु दु । बर्माया स्वतन्त्र राज्ये बुद्ध धर्मयात अग्र गति न्हाकेगु जिमिगु विचारया थ्व छुं संकेत खः धकाः बयान यानां छिकिपि पत्याः जुयादीला ? न्यायं ला थुगु खँय् जिमित अभिमान दु ।

सरसरी नजरं स्वयेबले ला बर्मा बौद्ध जनसंख्याया बाह्यल्य दयाच्वंगु छगू देश जूगुलि बुद्ध धर्म प्रचारया ज्याय् थन अपायसकं तःधंगु कोशिश यायेगु आवश्यक मदुथें च्वनी । धात्थें धायेमाल धाःसा मामला बिल्कुल थ्वया बीपरीत धाःसां ज्यू । जिमिसं निगू ज्याया सामना यायेमालाच्वंगु दु । सारांशे इपिं थथे—

- (१) बुद्ध धर्म प्रचार यायेगु ज्या, व
- (२) बुद्ध धर्मया विरोधी सिद्धान्तया भापट-यात रोके यायेगु ज्या ।

बर्माया १६०००००० जनसंख्यामध्ये ८० % बुद्ध धर्मावलम्बी खः । जिमिगु देशयात चय्दोलं मयाक विहारं शृङ्गार यानातःगु दु ।

लङ्काय्थें हे बर्माया बुद्ध धर्म दक्षिणी हीनयान मतयागु खः । अर्कि संसारभरे धर्मप्रचार याकेछ्वयेत महायानीतनाप सल्लाह साहुति यायेगु जिमिसं आवश्यक सम्भेजुया । छाय् धाःसा महायानी व हीनयानीते परस्परे आपालं खँ मिलेजुगु दु । बर्माय् त्रिपिटक, पञ्च निकाय, व यक्को अट्टकथा व टीका बर्मा आखलं छापेयानातःगु आपालं बौद्ध साहित्य

दु । थ्व हे गाथा अनुसारं बर्माया भिक्षु व सामान्य जनपिसं निर्वाण प्राप्त यायेगु प्रयास यानाच्वंगु दु, हानं जिमिगु ज्ञानया धुकू जायेकेया लागी विदेशनाप जिमिगु बौद्ध साहित्य हिलाबुला यायेगु जिमि तःधंगु इच्छा दु । लङ्का, बर्मा व स्यामया बौद्ध शास्त्रयात अंग्रेजी भासं प्रकाशयात धाःसा प्रशस्त बौद्ध साहित्य मदुनिगु विराना देशे बुद्ध धर्म प्रचार यायेगुली स्थूलगु ज्या जूवनी ।

विश्वे धर्म प्रचार यायेगु ज्याय् यथानुरूप जिमिगु कपाले लाक्को भाला कायेत बौद्ध बर्मायापि जिपि तैयार जुयाच्वनागु दु ।

च्चे धयावयागु गुगु सफलता धर्म प्रचारया बारे जिमित प्राप्त जूगु खः जिमिसं भाला कयागु ज्याया शुरु तिनि जूगु धाःसां ज्यू । जिमिगु देशे जक अनन्त शान्ति हयेत मखु अथवा मेमेगु बौद्ध देशे जक नं मखु, समस्त संसारया निति हे विश्व शान्ति व प्रेम हयेफुगु छगूजक धर्म बुद्ध धर्म प्रचार यायेत थ्व सम्मेलनं बलागु दल सृष्टि यायेगुली आशाया लंपु खोले-यायेमा ।

बुद्धया उपदेशत चिरायु ज्वीमा । ✓

साधारण प्रस्तावत

१ थ्व सम्मेलनं जनतातेगु शोचनीय निम्न कोटि-गु जीवनावस्थाया बारे चिन्तापूर्वक विचार यानाः उक्त अवस्थायात यथार्थ व करुणापूर्ण दृष्टि स्वयाः लोभ व ईर्ष्या हटेयाइगु हानं सम्पतियात समान वितरण याइगु त्रिगुण मध्ये न्हाप्पांगु यात कार्यरूपे हयाः थुज्यागु अवस्थायात सुधेया धकाः साधारणतः संसारयात, विशेष यानाः बौद्धतेत, आह्वान याःगु जुल ।

जनतातेगु जीवनावस्थायात सुधेयायेगु लक्ष्य

तयाः ज्या याइम्ह न्हाम्ह सरकार वा संस्था ज्वीमा वयात सहृदय सहयोग विश्व बौद्ध भ्रातृ संघं बी ।

२ गबले-गबले, गन-गन बौद्धत महामारिया शिकार ज्वी थ्वया सम्बन्धित स्थानीय संस्थातेसं इमिगु संकष्ट हटेयायेया खातिरे तुरन्त आवश्यक बन्दोबस्त यायेमाः हानं गुकथं, गुलि सहायता आवश्यक जुल वया निति केन्द्रीय प्रधान कार्यालये अपील यायेमाः ।

३ बौद्धतेगु जनसंख्या आपाः दुगु फूक्क देशे बुद्ध

धर्मया सिद्धान्तनाप मिलेमजुगु प्रचलित ऐन कानून व व्यवस्था फुक्क तोड़ेयायेमाः हानं इमिगु रक्षा गाक्क जुयामच्चंधाय् उगु विषये कानून बनेज्जीमाः ।

४ वैशाख पुनीया दिने सार्वजनिक विदा बीगु शुभ कार्य याःगु बाबते नेपाल महाराजयात व पेनाङ्क, मलक्का, बिहार, आसाम व संयुक्त प्रान्तया सरकार-तेत थ्व सम्मेलनं अगाध प्रशंसा याःगु जुल ।

५ छुं विशेष सिद्धान्त, वर्ग, धर्म अथवा देशयात रोष प्याही वइगु विचार भाषणे अथवा प्रकाशने संकेत मज्जीमाः ।

६ विश्वे निरन्तर शान्ति हयेया लागी संसारे दक्को राष्ट्रतेत निम्न सिद्धान्त दृढ पूर्वक पालन यायेमाः धकाः आग्रह याःगु जुल :—

- (१) थःत गथे मेपिसं याकेमास्ते वो, अथे हे मेपित यायेगु ।
- (२) अनुचित लालसा मयायेगु ।
- (३) मैत्रि, करुणा, मुदिता व अपेक्षाया आचरण यायेगु ।

(४) हिरि व ओत्ताप पालन यायेगु ।

७ बुद्धया उपदेशयात सफलीभूत यायेमाः हानं पक्का धर्मावलम्बी जुयाः आधुनिक समाजया परि-वर्तनशील अवस्थाय् विनयया नियमतेत फयांफछि पालन यायेमाः धकाः फुक्क देश व यानयापि भिक्षु-तेके अपील याःगु जुल ।

८ सामाजिक हित व मानवताया सेवा कार्य निक्षु-भिक्षुनीपिसं नेतृत्व यायेमाः, सह्याह बीमाः, हानं पूर्ण समर्थन यायेमाः धकाः पीडिततेत आवश्यक आध्यात्मिक सुगमता बीगुया लागो वसपोलपिसं अस्पताले व मेमेगु संस्थाय् बराबर बिज्यायेगु थःगु कर्तव्य सम्मोज्जीमाः ।

९ लडाईया निति तैयारी यायेगुया माने हे छन्हु लडाई यायेगु धयागु जूगुलि हानं भविष्ये लडाई ज्वीगुया माने मानवताया व्यापक संहार ज्वीगु जूगुलि विश्व बौद्ध भ्रातृ सभां दको सरकारया छ्यंछ्यं-तेत शस्त्रास्त्र मुंकेगु घोड़दौड़ तोताः दुःख, असन्तोष व इमिगु कारण निवारण यायेगु पाखे ध्यान बीमाः धकाः आह्वान याःगु जुल ।

विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया विधान

प्रस्तावना

विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया थ्व प्रथम सम्मेलने मुनापि जिपि संसारभरया आपालं देश व असंख्य संस्थाया पाखे प्रतिनिधि जुयावयापिसं विश्व बौद्ध भ्रातृ संघयात बल्लक व बांलाक स्थापना यायेगु, प्रचलित धर्मया प्रज्वल नमूना ज्वीया लागी बुद्धया उपदेशयात पालन व सेवन यायगुली भरमगदूर प्रयास यायेगु, पृथ्वीमण्डले च्वंपि मनुष्यतेत व इमि सरकारतेत समस्त युग व कालया निति बौद्ध जीवन

पद्धति ग्रहण यायेगुली उत्साहित व प्रभावित यायां सेवा व त्यागया सुखप्रद सत्व सारा संसारे व्यापक ज्वीकेत अले भूमण्डले शान्ति, मनुष्य जातिया परस्परे मोल व सद्भावना हानं सकल प्राणोयात सुख द्येकेत बुद्धयागु उच्च सिद्धान्त प्रचार यायेया निति थःके दुगु फुक्क शक्ति लगेयायेगु दृढ जुया ।

बुद्ध संवत् २४६४ ..... खुनु तत्संबन्धी थ्व विधान ग्रहण यानागु व व्यवस्था यानागु जुल ।

स्वस्वापासा

१०७७

विधान

१—नां—

ध्व संस्थाया नां विश्व बौद्ध भ्रातृ संघ ज्वी ।

२—प्रधान कार्यालय—

विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया प्रधान कार्यालय विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया साधारण सभां गुगु थासे धाइ उगु हे थासे स्थापना ज्वी । थुगु प्रकारं स्थापना मज्जुतले प्रधान कार्यालय कोलम्बे ज्वी ।

३—उद्देश्य—

विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया उद्देश्य ज्वोः—

(क) सदस्यतेत बुद्धयागु कडानक्सां आचरण व अभ्यास याकेगु ।

(ख) बौद्धते परस्परे मेल, एकता व भ्रातृत्व हयेगु ।

(ग) बुद्धयागु उच्च सिद्धान्त प्रचार यायेगु ।

(घ) सामाजिक, शैक्षिक, सांस्कृतिक व मेमेगु मानव सेवाया क्षेत्रे संगठन यानाः ज्या यायेगु ।

४—थःगु उद्देश्य पूरेयायेया निंति विश्व बौद्ध भ्रातृ संघः—

(क) बौद्धतेगु संख्या गाक् दुगु फुक्क देशे प्रादेशिक केन्द्र स्थापना याइ अथवा दयाच्चंगु संस्थातेत हे प्रादेशिक केन्द्र मानेयाइ ।

(ख) बुद्धया उपदेश फैलेयायेया निंति बुद्धया उपदेशयात आचरण व अभ्यास बढेयाकेया निंति व प्रोत्साहन वीकेया निंति संसारभरे धार्मिक केन्द्र खडा यानाः वया प्रतिपादन याइ ।

(ग) बुद्ध धर्मया अध्ययन व प्रचारया निंति आवश्यकगु संस्था स्थापना यानाः इमिगु प्रतिपादन याइ अथवा स्थापना यानाः प्रतिपादन यायेगुली ग्वाहालि याइ ।

(घ) बुद्ध धर्मया उद्देश्ययात सक्रिय आचरण व अभ्यासे प्रोत्साहित व वृद्धि याइ ।

(ङ) सामाजिक, शैक्षिक व मेमेगु मानवीय सेवाया संस्थात संगठन यानाः प्रतिपादन याइ अथवा संगठन यानाः प्रतिपादन यायेगुली ग्वाहालि याइ ।

(च) अन्तर्राष्ट्रीय बौद्ध धर्म प्रचारया ज्याय निर्देश व एकीकरण यायेगु ज्या याइ ।

(छ) बौद्ध देशते परस्परे धर्म प्रचारकत, पाण्डित व विद्यार्थीत आदान प्रदान यायेगुली संगठन व वृद्धि याइ ।

५ संरक्षकत—

विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया संरक्षकत क्वे च्वंपिं ज्वी—

(क) थाइलैण्डयाम्ह संघराज ।

(ख) संयुक्त बर्माया विनिच्चय-थान संघया महाविनयधुर ।

(ग) लङ्कायाम्ह छम्ह महानायक थेरा ।

(घ) थाइलैण्डयाम्ह जुजु ।

(ङ) जापानयाम्ह जुजु ।

(च) संयुक्त बर्माया प्रेसिडेन्ट ।

(छ) लङ्काया प्राइम मिनिस्टर ।

(ज) साधारण सभां विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया संरक्षक ज्वीत सःतीपिं थुजापिं हे राज्यया नायोत ।

६ साधारण समिति—

१ विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया साधारण सभा प्रादेशिक केन्द्रया प्रतिनिधितद्वारा निर्माण ज्वी ।

२ प्रत्येक प्रादेशिक केन्द्रया पाखें छम्ह-छम्ह प्रतिनिधि साधारण समिती च्वनी ।

गुगु प्रादेशिक केन्द्रे भिदोलं मयाक्क सदस्य दत धाःसा न्हापायापिं भिदो तोताः मेगु प्रत्येक भिदोया छम्ह-छम्ह संघया पाखें छम्ह-छम्ह थप प्रतिनिधि साधारण समिती च्वनी ।

स्पष्टीकरणः—सदस्यतेषु गिनति यायेबले प्रादेशिक केन्द्र अथवा श्वया शाखा अथवा श्वया अधीने ङ्गु संस्था न्हाग्गुया जूसां सदस्य जुयाच्चंम्ह प्रत्येक व्यक्ति प्रादेशिक केन्द्रया सदस्यया लयाखे गनेज्जी ।

७ पदाधिकारीत —

१ विश्व बौद्ध भ्रातृ संमेलनं प्रत्येक साधारण सम्मेलने प्रादेशिक केन्द्रया प्रतिनिधितमध्ये निम्न पदाधिकारीत ल्यइ :—

(क) छम्ह सभापति

(ख) न्याम्ह उपसभापति

(ग) छम्ह अतलब प्रधान मन्त्री

(घ) निम्ह अतलब सहायक मन्त्री

(ङ) छम्ह अतलब कोषाध्यक्ष

२ पदाधिकारीत मध्ये सुयागुं थाय् बिचे खाली जुल धाःसा साधारण सभां भर्ना याइ ।

८ साधारण समितिया अधिकार व ज्या—

१ धारा २० बमोजिम विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया न्याक्क चन्दा व धनमाल साधारण समितिया अधिकारे च्वनी ।

२ विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया फुक्क ज्याया प्रबन्ध व बन्दोवस्तया जिम्मा साधारण समितियाके च्वनी ।

३ साधारण समितियाके कार्यकारिणी समितिया उपरे निरीक्षण यायेगु हक दइ ।

४ विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया सम्मेलने स्वीकृत जूगु विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया निर्णयतेत पुरेयायेगु जिम्मानं श्वयाके हे च्वनी ।

५ साधारण सभाया असफलता अथवा छुं कारणं यानाः सदस्यया थाय् खाली जूसां तबि साधारण समितियात अथवा कार्यकारिणी समितियात ज्या यायेगु अधिकार दइ, हानं ज्याय् च्वनेगु अथवा वोट बीगु अथवा ज्या यायेगु अधिकार मदुम्ह सुं मनूनं

याःगु धयागु लिपा पत्ता लगे जूसां तबि थ्वं याःगु ज्या उचित हे ठहरे ज्वी ।

१० कार्यकारिणी समिति—

१ साधारण समितिया सभापति, अतलब प्रधान मन्त्री व अतलब कोषाध्यक्ष कार्यकारिणी समितिया 'एक्स-अफिसिओ' सदस्य जुयाः क्रमशः सभापति, अतलब मन्त्री व अतलब कोषाध्यक्षया पदे आसीन ज्वी । स्वम्ह 'एक्स-अफिसिओ' सदस्यया साथसाथे कार्यकारिणी समिती निम्न सदस्यत दइ—

१ बर्मा केन्द्रया पाखें साधारण समिती च्वंम्ह छम्ह प्रतिनिधि ।

२ चीन केन्द्रया पाखें साधारण समिती च्वंम्ह छम्ह प्रतिनिधि ।

३ हिन्दू-चीन केन्द्रया पाखें साधारण समिती च्वंम्ह छम्ह प्रतिनिधि ।

४ हिन्दूस्तान केन्द्रया पाखें (पाकिस्तान, नेपाल, भूतान व सिक्किम लगायत) साधारण समिती च्वंम्ह छम्ह प्रतिनिधि ।

५ जापान केन्द्रया पाखें (हवाई लगायत) साधारण समिती च्वंम्ह छम्ह प्रतिनिधि ।

६ लंकाया पाखें साधारण समिती च्वंम्ह छम्ह प्रतिनिधि ।

७ मलया केन्द्रया पाखें (हिन्देशिया, आस्ट्रेलिया, फिलिपाइन्स व न्यूजीलैन्ड लगायत) साधारण समिती च्वंम्ह छम्ह प्रतिनिधि ।

८ थाइलैण्ड केन्द्रया पाखें साधारण समिती च्वंम्ह छम्ह प्रतिनिधि ।

९ पाश्चात्य केन्द्रया (यूरोप, अमेरिका, आफ्रिका) पाखें साधारण समिती च्वंम्ह छम्ह प्रतिनिधि । व

(ख) विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया सदस्यते पाखें साधारण समिति दच्छियात लयःपिं स्वम्ह थप सदस्या

स्पष्टीकरण: (१) प्रादेशिक केन्द्रया अथवा श्वया शाखाया अथवा श्वया अधीने च्वंगु संस्थाया प्रत्येक सदस्य विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया सदस्य ठहरेज्जी ।

स्पष्टीकरण: २) साधारण समिती प्रादेशिक केन्द्र अथवा प्रादेशिक केन्द्रतेगु समूहया छम्हं अप्पो प्रतिनिधि दत्त धा:सा कार्यकारिणी समितिया प्रतिनिधि ज्वीम्हेसित प्रादेशिक केन्द्र अथवा प्रादेशिक केन्द्रया समूहया प्रतिनिधिते पाखें ल्यइ ।

२ विश्व बौद्ध भ्रातृ संघयागु निह्निहस्तेयागु ज्याया प्रबन्ध यायेगु उत्तरदायित्व कार्यकारिणी समितियाके च्वनी ।

३ विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया मन्त्रीया कार्यालये ज्या याइपिं फुक्क पदाधिकारीतेत व नोकरतेत नियुक्त यायेगु अधिकार कार्यकारिणी समितियाके च्वनी ।

४ साधारण समितिया वार्षिक सभाय् साधारण समितियात अडिटर द्वारा यथायोग्य स्वयातयेधुंक्कगु हिसाब किताब बुक्के यायेगुया नापनापं विश्व बौद्ध भ्रातृ संघं या:गु ज्याया बारे वार्षिक रिपोर्ट वीगु कर्तव्य कार्यकारिणी समितियागु ज्वी ।

५ थप सदस्यतमध्ये सुयागुं थाय् खाली जुल धा:सा कार्यकारिणी समिति भरेयाइ ।

११ स्थायी कमेटीत—

(१) साधारण समिति बखतबखते निर्दिष्ट याइगु अधिकारया प्रयोग यायेत व कर्तव्य व ज्या यायेत अथवा धारा २४ बमोजिम बनेज्वीगु नियम मुताबिक ज्या यायेत निम्न स्थायी कमेटीत दइ -

(क) दामकाम कमेटी

(ख) प्रकाशन, विज्ञापन, शिक्षा, संस्कृति व कला कमेटी

(ग) धर्म प्रचार कमेटी

(घ) मानवीय सेवा कमेटी

(ङ) मेल व एकता कमेटी

(२) साधारण समिति वार्षिक सभाय् विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया सदस्यतमध्ये प्रत्येक उपरोक्त कमेटी ज्या यायेत खुम्ह-खुम्ह मनू ल्यइ, तर कमेसे कम खम्ह सदस्य प्रादेशिक केन्द्रया पाखें साधारण समितिया सदस्य जुयाच्वम्ह ज्वीमा: ।

(३) स्थायी कमेटी कार्यकारिणी समितिया निर्देशन व अधीने च्वना: ज्या याइ ।

१२ प्रादेशिक केन्द्र—

(१) निम्न प्रादेशिक केन्द्र मान्य ज्वी—

(क) अफ्रीका

(ख) अमेरिका

(ग) आसाम

(घ) वितनाम

(२) उपरोक्त प्रत्येक प्रादेशिक केन्द्र लङ्काय् २५-५-५० निसें ६-६-५० तक जूगु विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया न्हाप्पांगु सम्मेलने गुगु प्रदेशया पाखें वोपि प्रतिनिधित ख: उगु प्रादेशिक केन्द्रया संस्थापक सदस्यया रूपे च्वना: बनेज्वी ।

(३) थुगु नक्सां बनेजुगु प्रत्येक प्रादेशिक केन्द्र साधारण समिती च्वनीम्ह प्रतिनिधि नियुक्त याइ ।

(४) साधारण समिति स्वया: ज्युथें, उचितथें च्वंगु मेमेगु देशे प्रादेशिक केन्द्र स्थापना यायेफु अथवा अन दयाच्वंगु संस्थायात प्रादेशिक केन्द्र मानेयायेफु ।

तर छगू देशे छगुलिं अप्पो प्रादेशिक केन्द्र दइ-मखु ।

१३ (१) प्रत्येक प्रादेशिक केन्द्रया थ:थ:गु केन्द्रया दुने शाखा अथवा श्वया अधीने च्वंगु संस्था दयेफु हानं व्यक्तिते अथवा संस्थातेत नं श्वया सदस्य यायेफु ।

(२) थ्व विधाननाप मिलेज्बीक प्रत्येक प्रादेशिक केन्द्रं थःथःगु ज्याया रूल दयेकेफु ।

१४ सभा—

(१) साधारण समितिया सभात । साधारण समितिया सभा दँय छको ज्वी, तर भिन्यालाया भित्रे निगु सभा गुगुं हालते नं ज्वीमखु । थ्व वार्षिक सभा फयांफछि दँयदँसं वैशाख पुनीखुनु हे ज्वी ।

(२) वार्षिक सभाय् क्वे च्वयातयागु ज्या ज्वीः—

(क) कार्यकारिणी समितियागु वार्षिक रिपोर्ट कायेगु ।

(ख) अडिटर द्वारा जांच जुयाच्वने धुं'कूगु हिसाब किताब व आम्दानी खर्चया बयान कायेगु ।

(ग) कार्यकारिणी समितिया स्वम्ह थप सदस्यत ल्येगु ।

(घ) अडिटरत नियुक्त यायेगु ।

(ङ) मेमेगु ज्याखँया बन्दोबस्त यायेगु ।

(३) कम-से-कम लत्या न्हव साधारण समितिया वार्षिक सभायागु सूचना बी । प्रादेशिक केन्द्रं बियातःगु ठेकानाय् हवाई डाकं छोगु सूचना पक्कागु सूचना सम्झेज्वी । थ्व सूचनाय् सभाया निति सभापति निर्धारित याःगु थाय् बांलाक धयाहइ ।

(४) साधारण समितिया फुक्क सभाय् गुंम्ह सदस्य हाजिर जुल कि कोरम पुरेज्वी ।

(५) बियातःगु ईयासिकं बागू घण्टालिपा तक नं कोरम पुरेमजुल धाःसा सभा स्थगित ज्वी अथवा सुनानं धया सःतूगु जूसा सभा विसर्जन ज्वी । स्थगित जूगु सभा मूल दिनया न्हयन्हु लिपा ज्वी अले कोरमया वास्ता मयासे यायेमाःगु फुक्क ज्या याना-ब्रइ । स्थगित जूगु सभाया ई व मिति सभापति थःगु इच्छां तोकेयाह ।

(६) सभापति स्वेच्छां अथवा साधारण समितिया कमसेकम न्याम्ह सदस्यं सहस्ताक्षर लिखित

मांग यात धाःसा थःम्हं निर्णय यानागु इले व थासे साधारण समितिया विशेष सभा सःतेफु ।

(७) विशेष सभाया बारे कमसेकम नीन्हु न्हव सूचना बी । थ्व सूचनाय् सभाया निति सभापति निर्धारित याःगु ई व थाय् बांलाक धयाहइ ।

(८) बियातःगु ईयासिकं बागू घण्टालिपा तक नं कोरम पुरेमजुल धाःसा सभा विसर्जन ज्वी ।

(९) साधारण समितिया विशेष सभाय् कार्य सूची च्वंगु विषये बाहेक मेगु खँ ज्वीमखु ।

(१०) साधारण समितिया सुं सदस्यं साधारण समितिया गुगुं सभाय् छुं प्रस्ताव तयेगु इच्छा यात धाःसा उक्त प्रस्ताव च्वयाः सभा ज्वी कमसेकम भिन्हुन्हु अतलब प्रधान मन्त्रीयात सूचना बीमाः । १५ सभापतिथःगु इच्छां छुं खँया बारे साधारण समितिया सदस्यतेथाय् च्वयाछ्याः इमिगु विचार कयाःलि व खँया निर्णय यानाछ्येफु । तर साधारण समितिया सदस्यतमध्ये कमसेकम स्वम्हेस्यां व खँयात सभाय् विचार याये धाल धाःसा निर्णय जूगु ठहरे ज्वीमखु ।

(१) प्रत्येक सदस्ययात छुं खँय् थःहे वयाः अथवा प्रतिनिधि छ्याहयाः अथवा पौद्वारा भोट बीगु अधिकार दु । सुं सदस्ययात छगुलि अप्पो भोट बीगु अधिकार दइमखु ।

(२) प्रादेशिक केन्द्रया प्रतिनिधितेगु बहुमतं फुक्क खँ निर्णय ज्वी । सभापति न्हाप्पां भोट बीदइ-मखु । तर भोट बराबर जुल धाःसा कार्टिंग भोट बीदइ ।

(३) साधारण समिति व कार्यकारिणी समितिया फुक्क सभाय् सभापति सभापतिया आसन ग्रहण याइ । सभापति मवल धाःसा उपसभापतितमध्ये छम्ह भोट वोम्ह आसने च्वनी । सभापतिनं, सुं हे उपसभापतिनं मवल धाःसा प्रादेशिक केन्द्रया न्हया-

म्हसां छम्ह प्रतिनिधि चुनाव जुयाः आसने च्वनी ।
 १६ (१) कार्यकारिणी समितिया सभा कमसेकम
 स्वलाय् छको ज्वी । सभापति थम्हं हे स्वयाः अथवा
 कमसेकम न्यागू प्रादेशिक केन्द्रया प्रतिनिधितेसं मांग
 यात धाःसा कार्यकारिणी समितिया सभा सःती ।

(२) सभाया निरिति सभापति निर्धारित याइगु
 ई व थाय् च्वयाः सभाया कमसेकम भिन्यान्हु न्ह्यो
 सूचना छइ ।

(३) न्याम्ह सदस्य हाजिर जुल कि कोरम
 पुरेज्वी । बियातःगु ईयासिकं बागू घण्टालिपा तर्क
 कोरम पुरेमजुल धाःसा सभा स्थगित ज्वी अथवा
 सुनानं घयाः सःतूगु जूसा सभा विसर्जन ज्वी ।
 स्थगित जूगु सभा स्वन्हुया भित्रे जुयाः कोरम पुरेम-
 जूसां यायेमाःगु फुक्क ज्या यानाछइ । स्थगित जूगु
 सभाया ई व थाय् सभापति स्वयाः निर्णय याइ ।

(४) धारा १५, आवश्यक परिवर्तन सहित,
 कार्यकारिणी समितियात नं लागू ज्वी ।

१७. (१) विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया मेगु (निमूगु)
 साधारण सम्मेलन बुद्ध सम्बत् २४६६ (इस्वी सम्बत्
 १९५२) साले ज्वी । अले मेमेगु साधारण सम्मेलन
 निदंय छको ज्वी ।

(२) सभापति थम्हं स्वयाः अथवा कमसेकम
 न्यागू प्रादेशिक केन्द्रया प्रतिनिधितेसं सहस्ताक्षर
 लिखित मांग यात धाःसा विशेष सम्मेलन ज्वी ।

(३) विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया सम्मेलनयागु ई
 व थाय् साधारण समिति निश्चित याइ ।

(४) प्रत्येक प्रादेशिक केन्द्रं साधारण समिती
 थः गोम्ह प्रतिनिधि दु वया न्यादुगं अप्पोजक प्रति-
 निधि छ्याहयेज्यु ।

(५) उपस्थित प्रतिनिधितेगु बहुमतं फक्क लँ
 निर्णय ज्वी ।

(६) भिन्याम्ह प्रतिनिधि दयेब कोरम पुरेज्वी ।

बियातःगु ईयासिकं घण्टाभरलिपा तर्क कोरम पुरेम-
 जुल धाःसा सम्मेलन स्थगित ज्वी अथवा, सुनानं
 घयाः सःतूगु जूसा, विसर्जन ज्वी । स्थगित जूगु
 सम्मेलन मूल दिनया न्हयन्हुलिपा ज्वी अले कोर-
 मया छुं वास्ता मयासे यायेमाःगु फुक्क ज्या याना-
 छइ । स्थगित जूगु सम्मेलनया ई व थाय् सभापति
 स्वयाः तोकेयाइ ।

(७) सम्मेलनया बारे स्वीन्हु न्ह्यव सूचना बी ।
 प्रादेशिक केन्द्रं बियातःगु ठेकानाय् हवाई डाकं छोगु
 सूचना पक्कागु सूचना सम्मेज्वी ।

(८) गुगुं प्रादेशिक केन्द्रं साधारण सम्मेलने
 छुं प्रस्ताव तयेगु इच्छा यात धाःसा उक्त प्रस्ताव
 च्वयाः सम्मेलनया कमसेकम नीछन्हुन्हुयो सूचना
 बीमाः ।

(९) सभापतिया विचारे जरूरी व महत्वपूर्णथे
 च्वंगु जुल धाःसा न्यागुं प्रस्ताव तयेकेफु ।

(१०) सम्मेलने निर्णय जूगु लँ साधारण
 समिति व कार्यकारिणी समिति व व्याक्त प्रादेशिक
 केन्द्रं माने याये हे माः । प्रादेशिक केन्द्रतेसं स्वलाया
 भित्रे थुगु विषये पक्का यायेमाः ।

१८ आर्थिक व्यवस्था—

विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया चन्दाय् शुगु कि विश्व
 बौद्ध भ्रातृ संघ (विश्व केन्द्र) या चन्दा गनेज्वी थुपिं
 थुपिं सम्मिलित ज्वी—

(१) दान, उपहार, व समर्पण

(२) प्रादेशिक केन्द्रं वोगु चन्दा

(३) मेमेगु फुक्क आम्दानी

१९ चन्दा—

(१) प्रत्येक प्रादेशिक केन्द्रं विश्व बौद्ध भ्रातृ
 संघ (विश्व केन्द्र) यात दँय् १०००) दां चन्दा
 बीमाः । तर साधारण समिति बिचाः यानाः माःथाय्
 व्याक्तं अथवा छुं छुं बीम्वाकेफु ।

(२) प्रत्येक प्रादेशिक केन्द्रं थःथाय्यापि सदस्यते पाखं व शाखां अथवा थः अधीने च्वंगु संस्थाते पाखं वोगु चन्दामध्ये सच्छी नीन्यातका विश्व बौद्ध भ्रातृ संघ (विश्व केन्द्र) यात बीमाः ।

२० विश्व बौद्ध भ्रातृ संघ (विश्व केन्द्र) या फुक्क अचल सम्पति कयातयेत व बन्दोवस्त यायेत साधारण समितिं छगू ट्रस्टतेगु बोर्ड नियुक्त यायेफु ।

२१ (१) च्चे वंगु धाराया व्यवस्थाया अन्तर्गत विश्व बौद्ध भ्रातृ संघ (विश्व केन्द्र) यागु फुक्क सम्पति व चन्दा साधारण समितिया अधीने च्वनी ।

(२) प्रधान मन्त्रीयात दोछि अप्पोजक मज्जीक न्यायको खर्च यायेत अधिकार दइ ।

(३) न्यादोलं अप्पो मज्जीक खर्च यायेत स्वीकृति बीगु अधिकार सभापति यात दइ ।

२२ अधिकार पत्र लितायेगु—

(१) प्रत्येक प्रादेशिक केन्द्रयात विश्व बौद्ध भ्रातृ संघ (विश्व केन्द्र) या छाप दुगु व सभापति व अतलब प्रधान मन्त्रीया सहीछाप दुगु छगू-छगू अधिकार पत्र बी ।

(२) के च्वंगु खँया आधारे साधारण समितिं प्रादेशिक केन्द्रयात वियातःगु अधिकार लितायेगु अधिकार दइ ।

(क) वार्षिक चन्दा बीगुली असफलता

(ख) साधारण समितिया विचारे

बुद्ध धर्मयात हानि ज्वीगु अथवा विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया स्वार्थे धक्का लगेज्वीगु आचरण ।

(३) च्चे वंगु उपधाराया आधारे कारवाही यायेन्हो सम्बन्धित प्रादेशिक केन्द्रयात अवसर बी ।

२३ विधानया संशोधन—

(१) थ्व विधानया न्यागुं व्यवस्था लिपा

अदलबदल जुयाः, थपेजुयाः अथवा घटेजुयाः संशोधन ज्वीफु ।

(२) यदि गुगुं प्रादेशिक केन्द्रया संशोधन यायेगु इच्छा जुल धाःसा साधारण सम्मेलन अथवा साधारण समितिया सभा ज्वी कमसेकम निलान्दव साधारण समिती च्वंमह थः प्रतिनिधिद्वारा प्रस्ताव अथवा प्रस्तावतेगु रूपे थःगु इच्छाया बारे सूचना बीमाः ।

(३) साधारण सम्मेलने वोपि सदस्यतमध्ये कमसेकम खब्बे निब्बं प्रस्तावया पक्षे भोट बिल धाःसा जक प्रस्ताव पास ज्वी ।

२४ (१) थ्व विधानया व्यवस्थानाप मिले-ज्वीक नियमत दयेकेगु अधिकार साधारण समिति-यात दइ ।

(२) च्चे वनेधुंकूगु सामान्य अधिकारे छुं दखल मज्जीक साधारण समितिं थुगु-थुगु विषये नियमत दयेकेफु—

(क) साधारण समिति व कार्यकारिणी समिति-या सम्मेलने व सभाय् ज्वीगु ज्याखँया तरीका ।

(ख) साधारण समिती प्रादेशिक केन्द्रया प्रतिनिधि अथवा क्रमिक प्रतिनिधि नियुक्त यायेगु तरीका ।

(ग) चुनाव सम्बन्धी तरीका व उकिं प्याहाँ वइगु शंका निवारणया व्यवस्था ।

(घ) आर्थिक विषय ।

(ङ) अधिकार पत्रया आकार

(च) पदाधिकारीगण, कार्यकारिणी समिति व स्थायी समितितेगु अधिकार, कर्तव्य व ज्या ।

(छ) प्रचार मण्डल व मेमेगु केन्द्रया स्थापना व प्रतिपादन ।

(ज) प्रचार मण्डलया तालीम व सङ्कलन ।

(झ) न्हूगु प्रादेशिक केन्द्रतेगु स्थापना व मान्यता ।

डा० अम्बेदकरया भाषण

प्रतिनिधितेसं प्रण यायेगु प्रस्ताव सर्वसम्मति पास जुयाः उद्घाटनया ज्या ज्वीधुनेव भारतया कानून मन्त्री डा० अम्बेदकरं भाषण बियादिल । थः प्रतिनिधिया रूपे मखु कि छम्ह दिलचस्पी दुम्ह दर्शकया रूपे छुं अति महत्वपूर्ण ज्या ज्वनाः वयागु धकाः वेकःनं धयादिल । भारते बुद्ध धर्म पुनरोत्थान यायेगु समय त्यल धकाः बिचाः यानाच्चंरिं भारतीत दु गुकी मध्ये छम्ह थःनं खः धयागु सकसिनं स्युगु हे दइ धकाःनं धयादिल । भाषणया सिल्लिसलाय् वेकः नं धयादिल—“जि वयागुया खास उद्देश्य न्हाप्पां बौद्ध धार्मिक विधि स्वयेगु खः । विधि धर्मया छगू महत्वपूर्ण अंश खः । विचारवादीतेसं न्हागु थधायेमा, धर्म विधि अत्यावश्यक । बुद्ध धर्मया आवश्यक अङ्ग जुयाच्चंगु विधि थन वल धायेव खनी धयागु जिगु विचार ।”

“जिगु निगूगु उद्देश्य थन बुद्धयागु धर्मयात गुलित शुद्ध मौलिक रूपे मानेयानाच्चंगु दु हानं गुलित वसपोलयागु उपदेशयात बुद्ध धर्मया बरखिलाफगु अन्धविश्वासया धकिनं तोपुयातःगु दु, गुलित वसपोलयागु शिक्षायात मिथ्या धर्मया रूपे यंकातःगु दु धयागु पत्ता लगेयायेगु खः ।”

“जिगु स्वंगूगु उद्देश्य बुद्धं भिक्षुते निति दयेकावंगु बिनय बौद्ध समाजयात गुलित हितकारक जू धयागु पत्ता लगेयायेगु खः, व बिनय थःगु जीवन शुद्धिया नितिजक प्रयोग यानाच्चंगु ला अथवा जनसामान्यया हितया निति, इमिगु जीवन शुद्ध यायेया निति, बुद्धं इच्छा याःगु बमोजिम सल्लाह बियाः जीवनयात पूर्ण यायेया निति ला ।”

“बुद्धया धर्म गुलित सजीव खः अथवा छको

ग्रहण यायेधुंगुलि सनातनंसिं चलेजुयावयाच्चंगु धर्मया रूपे जक छगू पुरुखां मेगु पुरुखायात अपुतालि बीथें थव देशयापि मनूत बौद्ध जुयाच्चंगु ला अथवा थव देशे धर्मयात समयानुकूल न्हाका नं च्वंगु दुला थुपि पत्ता लगेयायेगुनं जिगु छगू उद्देश्य खः ।”

“धर्म गतिशील लाकी अगतिशील धकाः स्वयेगु दकले खासागु तरीका देशया नवयुवकतेसं गुलित धर्म दिलचस्पी तयाः थुकी समय लगेयाः, धर्म विश्वास यायेबले इमित गुलित मुक्ति दु धयागु स्वयेगु व अध्ययन यायेगु खः । मुक्ति माने सीधुंकाः लिपा दइगु आध्यात्मिक (Theological) भावयागु मुक्ति मखु, वरु थव सांसारिक जीवने हे ।”

प्रस्तावया बारे डाक्टर साहेबं धयादिल—“जिगु बिचारे थव प्रस्ताव पूरा सन्तोषजनक मजू । थुकि ला अल्प उद्देश्यजक दर्शयाः । थुलि मगाः । आपाः परिमाणे घोषणा यायेमाः । बौद्ध देशते परस्परे भ्रातृ भावजक दर्या मगाः वरु धर्म प्रचार यायेमाः हानं त्याग यायेगाः । बुद्धयागु उपदेशया बारे व्याख्या यायेत भिक्षुतेत छूयेवं मनूतेसं वसपोलयागु जीवन मार्ग अपनेयाइमखु । यदि संसारे शान्ति हयेगु धयागु जूसा भाषणं जक ज्या तीप्यनीमखु । सुया बुद्धयागु मार्गे विश्वास मडु वयात थुकीकाः ग्रहण याकेमाः, गुगु देशे बुद्ध धर्म दु उगु देशं त्याग यायेमाः, इमिसं धर्म प्रचार मण्डल दयेकेमाः, चन्दा उठेयायेमाः । थुलि यानाः इमिसं धर्मया विषये भाषणजक बीगुमखु कि मिसामिजंतेत आर्य अष्टांगिक मार्गे दुतहयेमाः ।”

“तर जि थन वयागु व्यर्थ वनीमखु र छुं भचा जूसां सन्तोष जुयाः वनेदइ धयागु आशा दु ।”

धर्मोदय सभाया प्रतिनिधि जुयाः भाःम्ह श्रो मणिहर्ष ज्योतिं सम्मेलनया बारे बियादीगु रिपोर्ट

पिला-न्याला न्खव सिंहलयाम्ह प्रसिद्ध दार्शनिक व विद्वान डा० जी० पी० मलालाशेखर कलकत्ता भाः-बले हे छको न्यनागु खः कि छगू विश्व बौद्ध महा सम्मेलन मुंकेगुली आपाःसिया विचार जुयाच्चन । तर गथे, गन, गुकथं ज्वीगु बांलाक मस्यू । अकस्मात् मईया द्वितीय सप्ताहपाखे धर्मोदय सभाया मन्त्री महानाम भन्तेन कनाबिज्यात कि महासम्मेलन सिंहल द्वीपे मई २५ निसैं जून ६ तक ज्वीगु जुल, नेपाया बौद्धतेगु प्रतिनिधित्व यायेया निति धर्मोदय सभाया पाखें छम्ह प्रतिनिधि छ्याहकि धकाः निमन्त्रणा वोगु दु । थुगु बखते अमृतानन्द भन्ते तान्सेनं नक-तिनि कलकत्ता थ्यंकः बिज्यानाच्चन । वसपोल अथें हे नं सिंहल बिज्यायेमाःगु ज्या दुगु जुयाच्चन । उकिं वसपोलयात हे छ्येगु खं जुल । तर हानं १८-५-५० खुनु तारद्वारा जितः नं वयेमाः धकाः निमन्त्रणा बल । उकिं अमृतानन्द भन्ते व जि निम्हेस्यां धर्मो-दय सभाया प्रतिनिधित्व याःवनेगु पक्का याना ।

२४-५-५० खुनु बहनी दमदमं विमान गयावना । नागपुर थ्यंबले न्यंकल कि विमानया इञ्जिन भचा स्यं उकिं ८ घण्टा विस्तार ज्वी । उकिं कनेखुनु निहने १२ बजे तिनि नागपुरं मद्रास वनेफत । मद्रासे नं अइले थ्यंगुलि चच्छ अन विस्तार जुल । थुकथं २६-५-५० खुनु तिनि सुथे मद्रासं एयर सिलोन विमाने च्चनावना । नेपा वनेत चिसापानी गढी छथाय् फुक्क खोलैयानाः क्यनेमाः । भारतं सिंहल विमानद्वारा वनेत मद्रासे छको भारतीय पुलिस व कस्टमयात माल खोलैयानाः क्यनेमाः, पासपोर्ट जांचेयाके बीमाः हानं जफना धाःथाय् सिंहलीतेसं खोले-जांचे याकेबीमाः । खुनु हे ३४ बजे ईती कोलम्बोया रतमलाम एयर

पोर्ट थ्यंकःवना । जिमिगु साथे कलकत्ता महाबोधी सोसाइटीया सहायक मन्त्री जिनरत्न भिक्षुनं दु । पोर्ट यकोसिनं लसो बल । भिक्षु डेलिगेटत जुक्क सकलें बिहारे, आरामे तयेगु, गृहस्थ डेलिगेटत सकलें कोल-म्बोया बिभिन्न बौद्ध गृहस्थतेथाय् छेः तयेगु बन्दो-बस्त यानातःगु दु धकाः कन । फुक्क डेलिगेटत सिंह-लया बौद्धतेगु अतिथि रूपं तयेगु यानातःगु जुया-च्चन । उकिं अमृतानन्द भन्ते जा वजिरारामे च्चवों बिज्यात । जितः कोलम्बोया ट्रांसपोर्ट कमिस्नर श्री एन्० मुनिसिंघ धाःम्ह सज्जनया छेंः तयेयंकल ।

जिपिं छन्हु लिवाक थ्यंगुलिं महासम्मेलनया उद्घा-टनोत्सव स्वयेमखन । थ्व उत्सव २५ तारीखखुनु हे केन्डी नगरे 'दलडा मालिगावा' धयागु बिहारे (भग-वान्यागु दन्त धातु तयातःथाय्) जुल ।

२६-५-५० :—जिपिं कोलम्बो ४ बजेतिनि थ्यंगुलिं छुं हे याये मलात । रैस कोर्स सार्वजनिक सभाय् लाकेत ब्वांवना । बजिरारामं हे तथ्यंक मेमेपिं भन्तेपिनापं बसे च्चनावना । सिंहलया प्राइम मिनिस्टर डा० डि० एस्० सेनानायकं फुक्क डेलिगेटतेत स्वागत यासे भाषण बियादिल । अनलिं छगू-छगू देशं वोपिं डेलिगेटतेसं छत्वाछत्वाचा भाषण बिल । नेपाया पाखें धर्मोदयया प्रतिनिधि रूपं अमृतानन्द भन्तेनं धयाबिज्यात । सभा बहनिस्या ८ बजेतक जुल । मनूत २५।३० दो ति दइ । थुगु बखते तक आपाः देशं डेलिगेट वयेधुंकल । वोपिनि थाय्या नां—बर्मा, मलाया, सिंगापुर, जापान, चीन, हवाई द्वीप, फिनलैन्ड, जर्मनी, इङ्गलैण्ड, फ्रान्स, अमेरिका, अफ्रिका, अस्ट्रेलिया, भारत, नेपाल, तिबेट, भूतान, मंगोलिया आदि । थनं ल्याहां वयेवं मलिगाकंद

विहारे नारद महाथेरां धर्म देशना याइगु ६ वजे धयाः मीटिंगं तप्यंक विहारपाखे वना । विहार सत्तिक हे छम्ह गृहस्थया छेः जिमित बेले थाकल । अन हे च्वनाः नारद भन्तेयात जात्रा यानायंकूगु स्वया । थ्व सिंहलीते दस्तुर जुयाच्चन । धर्मदेशना याइम्ह भिक्षुयात भारी नकसां जात्रा यानाः धर्मदेशना याइगु थासे तक च्वनायंकीगु जुयाच्चन । नारद भन्तेयात नं भारी जात्रा यानाः च्वनायंकल । न्होने ३०३५ म्ह मनूतेसं चिलाख ज्वनावल । वया ल्यूल्यु बाजंखलः स्वथोति दु । अनंलि छहूल मिसा मचात पुजावः, स्वां, धुं इत्यादि ज्वनाः वयाच्चन । अनंलि नारद भन्तेयात तप्पागु छत्रं कुइकाहल । वसपोलया ल्यूल्यु यक्को उपासकत वल । अले जिपिनं विहारे वना । धर्मदेशना याइगु हःले लाकां न्ह्यानाः द्वाहां वनेमज्युसां लाहातं ज्वनाः वनेज्युगु जयाच्चन । धर्म देशना सिंहलि भासं १ घण्टाति जुल । अंग्रेजी भासं थुकियागु भाषान्तर यानातःगु सफू इनाबिल । विहार साप बांलाक छायेपातल । छचाःखयरं मत, धर्वांथु, पताः तयातल । विहारया मातने च्वंगु ० धंगु बरन्दाय् भगवान् भिक्षुपिं मुंकाः कपिलवस्तु द्वाहां त्रिज्यानाच्चंगु यानाः चायागु मूर्ति दयेकातल । मत च्याकातःगु व मूर्ति दयेकातःगु थपाय्सकं बांला कि कुतें स्वयेबले धार्थेयापिं भिक्षुत छजो न्यासिवनाच्चंगुथें च्वं । वया लिक्क च्वंगु भयाले मिसा छम्ह व मचा छम्ह क्वस्वकातल । जिमिसं गुलिखे लिपानक नं धार्थेयापिं मनू हे क्वस्वयाच्चंगु धकाः भाःपाच्चना । तर जिपिं लिक्क च्वम्ह छम्ह सिंहली भाजुं तिनि चायाम्ह यशोधरा व राहुल कुमार दयेकाः क्वस्वकातःगु धाल । अथेनं हे छम्ह-निम्ह डेलिगेटत पत्याः मजुयाः लिक्क वनाः स्वोवना । विहारया न्होने च्वंगु तगोगु चैत्य छगाःयात नं छचाःखयरं मत च्याकाः जाज्वलयमान यानातल । वया छचाः-

खयरं ५०० म्ह अर्हत्तेगु चायागु मूर्ति तयातल । छम्ह-छम्ह अर्हत्या नां सारीपुत्त, मोगल्यायन, कस्सप, अनुरुद्ध आदि धकाः च्वयातल । न्होने फलरस इत्यादि ग्लान प्रत्यय च्वयातल । थुलि स्वयालि श्री मुनिसिंघयाथाय् छेः ल्याहां वयाः घना ।

२७-६-५०:—डेलिगेटतेगु सम्मेलन थनिंनिसें शुरू जुल । सुथे ६ वजे कोलम्बोया वाइ, एम्, बी, ए, या हःले सर अनैस्ट डे सिल्वाया सभापतित्वे शुरू जुल । च्वे प्लैटफार्मे भिक्षुत दक्को तयातल । क्वे न्हाप्पां सभापतिया आसन । अनंलि डेलिगेटते नायोत छम्ह-छम्ह न्होने च्वन । इमिगु सीटया न्होने वर्णमालाया क्रमं ए, बी, सी, डी, छसिकथं मिलेयानाः देशयागु नां छापेयानातःगु बोर्ड तयातल । वया ल्युने मेपिं डेलिगेटत च्वन । अनं ल्युने दर्शकया रूपे वोपिं सकलें भोभो च्वनाच्चन । थ्व हे भोले डा० अम्बेदकर व श्रीमति अम्बेदकर च्वनाच्चन ।

न्हाप्पां सभापति महोदयं थ्व सम्मेलन मुंकागुया उद्देश्य संक्षिप्तं कनादिल । वेकःनं धयादिल कि थौंकेने विश्वे न्ह्यात्थाय् हे वंसां शान्ति मदु । न्ह्याथासं छगू मखु छगू विघ्न वाधा दु । तृतीय महायुद्ध ज्वीगु सम्भावना आपाः दु । वं वयात पत्याः मयाः, वं वयात पत्याः मयाः आः हानं युद्ध जुल धायेव संसारया मनू दक्को हे नाश यानाछ्छेफुगु शस्त्रास्त्र दयाच्चन । शान्तियागु चर्चा संसारभरे जुयाच्चन । तर पक्कागु शान्ति विश्वे यदि वल धाःसा बुद्धयागु विमल धर्म हे जक वइ धयागु विश्वास क्रयाः थ्व विश्वया कुनकुनं बौद्धत मुनाः थ्व महासम्मेलन जूगु खः ।

अनंलि हरेक देशं प्रतिनिधि वोपिसं थःथःगु देशे बुद्ध धर्मया बारे कन । छम्हनिम्हस्यां हे कने-मलाःनिबले ११ वजे जूगुलि मिटिङ्ग सुथसिगु बन्द जुल । धूगु इले बन्द मयासे नं मगाः । कारण सभायें

भिक्षुपि यक्को दु । वसपोलपिनि भोजन बान्हिहन्धव
वानाबिज्यायेमाःगु ।

हानं न्हिने ३ बजे शुरू जुल । छम्ह-छम्ह डेलि-
गेट १० मिनेटनिसें १५ मिनेटतक थःथःगु देशे बुद्ध
धर्मया हाल, बुद्ध धर्म प्रचार यायेत थःगु विचार
आदि प्रकट यासे भाषण बियाच्चन । अनेतनेगु
छाँटगु वर्णन न्यनाः सकलें उत्सुक जुयाः न्यनाच्चन ।
थुगु सम्मेलने हे नेपाले बुद्ध धर्मया बारे धर्मोदय
सभाया प्रतिनिधि रूपं जिं व्याख्यान याना । ५ बजे
बखुनुया सम्मेलन सिधल ।

५॥ बजे सिंहलया प्राइम मिनिस्टर डा० सेना-
नायकं सकल गृहस्थ डेलिगेटतेत (भिक्षु डेलिगेटतेत
मखु) टी-पार्टी सःतूगु जुयाच्चन । उकिं मीटिंग
सिधयेसाथ जिपिं वेकःया 'टेम्पल ट्रीज' धयागु छें
बना । अन प्राइम मिनिस्टर हे ज्याहाँ बयाः जिपिं
सकसितं स्वागत यासे दुने पतांगरोस ब्वनायंकल ।
अन छम्ह-छम्हलिसे लाहा मिलेयात । छम्हेस्यां सक-
सितं थ्व थनयाम्ह डेलिगेट धकाः परिचय बिया-
च्चन । जिगु पाः वोवले जिं कारचोपि तपुलि पुया-
च्चनागु खनाः जि पाकिस्तानया डेलिगेट धकाः परि-
चय बिल । जिं बिस्तारं धया—“पाकिस्तानयाम्ह
मखु, नेपायाम्ह ।” वं धाल—“जि ला छि आमज्यागु
तपुलि पुयाच्चनादियाः पाकिस्तानयाम्ह धकाः च्वना ।
क्षमा यानादिसँ ।” जिं धया—“थ्व जा जिमि देश-
यागु तपुलि खः, मुस्मां तपुलि मखु ।” प्राइम मिनि-
स्टर धयादिल—“ओहो ! एसा छि भगवान् बुद्ध-
यागु पवित्र जन्मभूमि माःम्ह का मखुला ?” जिं
धया—“खः ।” वेकःनं धाल—“नेपायागु नां न्यने
मात्रं हे श्रद्धां जिमि छ्यं कछू । छिकिपिं नापलायेदुगु
खनाः जि थौं बड़ो खुशी ।” अनलि सकसितं च्या,
काफि, शर्बत, किसिमकिसिमयागु केक आदि
नकल । अन निम्ह-प्यम्ह, अन निम्ह-प्यम्ह

मुनाः किसिमकिसिमयागु खँ जुल । ७ बजे
सकलं छें : ल्याहाँ बया ।

छें थ्यंकाः बेले यायेसिधये साथ टा॥ बजे
ईती बहनी केलिनिया राजा महाविहार धाःथाय्
ब्वनायंकल । केलिनियायागु पुलांगु नां कल्याणी
धाल । थुकिया चर्चा वालमीकी रामायणे नं जुया-
च्चंगु दु । थ्व थासे रावणं बास यानावनेधुंक्कगु
धाल । रामायण काले लङ्काय् राक्षसतेसं बास
यानाच्चंगु धयातःगु सकसिनं स्यु । तर राक्षसया
माने दैत्य खइमखु, मनु स्यानानइपिं मखु । अनार्यतेत
आर्यतेसं साप मययाः राक्षस धयातःगु ज्वीमाः ।
रामायण काले अनार्यते केन्द्र स्थान लङ्काय् जुया-
च्चंगु ज्वीमाः । उत्तर भारते ला आर्यतेसं त्याकाः
अनार्यतेत एकदम कत्यलातये धुंक्कगु खः । तर
दक्षिण भारते गुलिखे लिपातक नं आर्यतेसं छुं
यायेमफ्फुगु छाँट दु । अनार्यत भारतया विभिन्न
थासे फैलेजुयाच्चंसां लंकाय् मुख्य केन्द्र शक्ति यानाः
उगु बखते आर्यतनाप अनार्यतेसं मुकाबिला याना-
च्चंगु ज्वीमाः । अस्तु ।

थ्व केलिनिया धाःथाय् थौंकने राजा महाविहार
धयागु साप बांलागु विहार दु । थ्व निदो वँ
पुलांगु धाल । तर जिर्णोद्वार यानाः न्हूधाः याना-
तःगु ५०।६० वँ तिनि दत थें, एकदम न्हूगुथें च्वं ।
न्हापां जिमित मुख्य विहारे ब्वनायंकल । लुखां
द्वाहाँ वनेवं दुने दकसिबे तःधंगु हःल छगू दु ।
व तःधं हःलया जवे भरायधिकःम्ह भगवान्‌या परि-
निर्वाण मूर्ति खूब बांलाक दयेकातःगु दु । अन
खां छायाः धुं धुपां च्याकाः सकसिनं घो पुज्याना ।
तःधंगु हःलया खवे चीधंगु हःल छगू दु । अन
भगवान्‌या जीवनियागु अनेक बांवांलागु चित्र च्व-
यातःगु दु । सिलिमे, धलिमे, अंगले छचाःख्यरं
अनेकानेक बांवांलागु चित्रत भगवान्‌यागु जीवनया

अनेक खँ कयाः लाहातं च्वयातल । व स्वयेसिध-
येव तःधंगु हःलया न्होने च्वंगु मूकोठाय् ब्वना-
यंकल । अन साप तःधिकाःम्ह फेतुनाच्वंम्ह भगवा-
न्या मूर्ति दु । थ्व हे मूर्ति स्थापित जुयाच्वंगु
थासे भगवान् बुद्ध भारतं सिंहल बिज्याबले न्हाप्पां
पलाः तयाबिज्यागु घाल । सिंहलीते विश्वास दु
कि भगवान्या जीवन काले वसपोल स्वकोमध्ये
छको केलिनियास, छकोनागदोपंस, छको महियंगन
धाःथाय् बिज्यात धयातल । थ्व बुद्ध मूर्तिया च्वसं
भगवान्या अस्थि धातु स्वथनातःगु जुयाच्वन । धातु
पिकयाः सकसितं दर्शन बिल, पूजा याकेबिल ।
अनंलि भारो नकसां बाजं थानाः मत च्याकाः जात्रा
यानाः धातु पित्तयंकल । डेलिगेट सकलें ल्यूल्यू
म्हो छुनावना । व जात्रा विहारया पिने दयेकातःगु
सभा मण्डपतक यंकाः अन द्ध्वी तज्जागु आसने
धातु दिकाः भिक्षुगणत छ्वाःखयरं बिज्यात । वया
क्वसं डेलिगेटतेगु आसन, बाकी थासे केलिनिया-
यापि बौद्ध गृहस्थत जायेक च्वनाच्वन । अनंलि
चान्हस्या १२ बजेतक सभा जुयाच्वन । केलिनि-
याया भिक्षु संघ, गृहस्थ सकलपाखें जिपिं डेलिगेट
सकसितं स्वागत यात । डेलिगेटतेसं लिसः बिल ।
मीटिंग सिधयेकाः हानं मोटरे च्वनाः कोलम्बो ल्याहाँ
वयाः घना ।

२८-५-५०:—सुथे ८। बजे कोलम्बोया मैत्रीय
हःले धर्मदेशना न्यःवना । जर्मनीया वयोवृद्ध भिक्षु
पूजनीय न्यानातिलोक भन्तेमं धर्मदेशना बीकेगु याना-
तःगु थें, तर वसपोल भचा म्हसुख मदुगुलि दर्शन-
जक व्युबिज्यात, खँ ल्हानाबिज्यायेमफु । वसपो-
लया पलेसा भिक्षु कास्सपं अंग्रेजी भासं चतुरार्य
सश्यया विषय कयाः धर्मदेशना यानाबिज्यात । भाषा
साप हे सुमधुर, स्पष्ट व शुद्ध । विषययात थपायूसकं
कलापूर्ण ढंगं व्याख्या यानाबिज्यात कि अन्दाजी

१ घण्टा हःले तिरिक्क धकाः सुनानं सः पिमकासे
एकाम्रं न्यनाच्वन । थ्व न्यनाः जिं नं सिंहल वयागु
सार्थ जुल धकाः मती तथा ।

अनं सिधयेकाः तप्यंक मरदाना त्वाःपाखे ब्वना-
यंकल । अन श्री सुमङ्गलारामायया न्होने खाली
जमीने अखिल सिलोन बौद्ध कांप्रेसया नव भव निर्मा-
णार्थ जग सोंगु जुयाच्वन । सकल डेलिगेटं जग
सोनेगुली भचा-भचा हिस्सा कायेकल ।

अनं तप्यंक कोलम्बो वाइ० एम० बी० ए० (बौद्ध
युवक संघ) या पाखें सकल भिक्षु भोजन याकूगु क्य-
नेत ब्वनायंकल । भिक्षु डेलिगेटते जा भोजन अन
हे दत । गृहस्थ डेलिगेटतेत जक अन उलि क्यनाः
थःथःगु डेराय् ब्वनायंकल ।

२ बजे सकलें वसे च्वनाः बलपिटीया धाःथाय्
वना । बलपिटीया कोलम्बो ८० माइल ति तापाः ।
लं समुद्रया सिधंसिधं पक्का सडक । दृष्य बडो हे
मनोहर । समुद्रयागु लहर वयाः सडकया जवपाखे
ठक्कर नयाःनयाः ल्याहाँ वनीगु स्वयेगु गपायूसकं
न्हाइपुसे च्वं ! सडकया जवंखवं नैकयामा । १२
माइल वनेव छगू न छगू विहार धोदू । आखिर ४ बजे
वेलितारा धयागु गामे थ्यन । अन च्या त्वंकेगु व्यव-
स्था यानातःगु जुयाच्वन । अन घौ बाघौति दिनाः
गांयापि सकलेंनाप च्या त्वना । थ्व हे गांया लिक्क
पांडुरा धयागु गामे ७७ दँन्हो गुनानन्द भिक्षुं क्रिस्ता-
नतलिसे साप तःधंगु शास्त्रार्थ यानाः क्रिस्तान-
तेत पराजित याःगु जुल ।

वेलितारा वनाः ६ बजे अन्दाज बलपिटीया थ्यन ।
अन न्हाप्पां विहारे ब्वनायंकल । न्हापां मन्दिर व
पुस्तकालय क्यनेयंकल । पुस्तकालये पुलांपुलांगु सफू
दु । बर्मी आखःयागु तालपत्रे च्वयातःगु त्रिपिटक सफू
उल्लेखनीय जू । अनंलि सभागृहे ब्वनायंकाः अनयापि
भिक्षुपिसं परित्राण पाठ यानाः आशिर्वाद बिल ।

अनं १ माइल ति वनाः अमरपुर निकाययापि
 भिक्षुपिनि उपसम्पदा याइगु क्यनेयंकल । अन 'सीमा'
 (प्रत्रज्या गृह) पुखूया दथवी दयेकातल । सीमाया
 दुनेयागु फुक्क खनेदयेक पिने छगू मण्डप दयेकातल ।
 अन गृहस्थ डेलिगेटत तल । डा० व श्रीमती अम्बेद-
 करया थ्व बांलाक स्वयेगु साप हे इच्छा धकाः दक-
 सिबे न्होने मोले फेतुत । मण्डप व सीमायात तांपु
 छगुलि स्वानातल । भिक्षु डेलिगेट दक्कोसित सीमा-
 या हे दुने फेतुकल । जिपिनं पालंपाः वनाः सीमाया
 दुने स्वोवना । च्वे भगवान्या मूर्ति स्थापना याना-
 तल । छचाःखयरं भिक्षु संघ मुनाच्चन । छथाय्
 कुंघाय् तुयूगु वस्त्र पुनाः निम्ह मनू च्वनाच्चन ।
 थुपि न्हापां श्रामणेर जुयाः चीवरं पुनाच्चने धुंक्पि
 त्तसां उपसम्पदा कायेन्हो छको हानं तुयूगु वस्त्रं
 पुनेमागु जुयाच्चन । पलख लनाः सीमां डेलिगेट
 भिक्षुतनं प्याहां विज्यात । दुने अमरपुर निकाययापि
 भिक्षुतजक च्वन । थथे छ्दाय् याःगु धकाः न्यनां उप-
 सम्पदा यायेगु बखते भिक्षुत हे सकलें दुने तइमखु,
 तहे छगू निकायया भिक्षुत जूसा जक तइ धाल ।
 थथे भिक्षुपिनि नं निकाय भेद खनाः मस्यूपिं सकलें
 आश्चर्य चाल, अफसोसनं प्रकट यात । बुद्ध धर्मथे
 जागु मानव-मानवया विचे संम भाव दुगुली हे
 थथे निकाय भेद यानातःगु बड़ो अन्याय धकाः
 सिंहली बौद्धत हे नं हालाच्चन । थ्व भेदभाव भग-
 वान्या पाले अथवा न्हापांसिसें दुगु मखु । लिपा-
 तिनि भिक्षु-भिक्षुपिनि दैमनस्य प्याहां वयाः थथे
 जुयावोगु धाल । सिंहले भिक्षु संघया स्वंगू निकाय
 दु (१) अमरपुर निकाय, (२) स्याम निकाय, (३)
 रामान्य निकाय । सिंहले छको भिक्षु संघ हीन जुया-
 वनेले बर्माया अमरपुर धयागु थासं भिक्षु छथो वयाः
 लंकाय् भिक्षु संघ दयेकःवोगु खः । थ्व खलःतेत हे
 अमरपुर निकाय धाल । अथे हे स्याम वोपित स्याम

निकाय धाल । अस्तु ।

उपसम्पदा कार्यं शुरु जुल । तुयूगु वस्त्रं पुना-
 च्वंपि युवक निम्ह नं सीमां पिने तयेहल । सीमा व
 जिपि च्वनागु मण्डप स्वाकातःगु तांनं लिक्कयाच्चत ।
 आः सीमाय् छुकिसं हे मथिल । छचाःखयरं लः,
 दथवी सीमा । भन्तेपिसं पाठ शुरु यात । पलख
 लनाः तुयूगु वस्त्र पुनाच्चंपि निम्ह युवकमध्ये न्हापां
 छम्ह दोंगाय् तयाः च्वनाहल । अनंलि सीमाया
 लुखाय् थ्यनेव वं प्रत्रज्या फवन । दुने भिक्षु छम्ह
 वयाः लुखाय् तुं वयाके निम्न लिखित प्रश्न यात —

- (१) छ ऋण पुले मफयाः वचेज्जोत भिक्षु ज्जी-
 त्यनाम्ह ला मखुला ?
- (२) छंके छुं तःधंगु रोग जा मदुला ?
- (३) छ प्रत्रज्या ज्जीगुलो छं मांवीया अनुमति
 दु मखुला ?
- (४) छ राज्ययागु तःधंगु दोष यानाः सजाइं
 जुयाच्चंम्ह ला मखुला ?
- (५) छ शिक्षित जू मखुला ?

प्रश्नया फुक्क उत्तर व मनूनं सन्तोषजनक ज्जीक
 बिल । अनंलि व न्यःविज्याम्ह भिक्षु द्वाहां वनाः
 नायकयात कन । नायकं अन उपस्थित संघ दक्को-
 सिके फलनाम्ह प्रत्रजित ज्जोत वोगु दु, थथे-थथे प्रश्न-
 या लिसः बिल छिमिगु छु राय दु धकाः स्वको न्यन ।
 संघं ज्यू धकाः लिसः बिसैलि छम्ह भिक्षुयात उपस-
 सम्पदा कार्यं सम्पन्न या धकाः आज्ञा दयेकाविज्यात ।
 अले वसपोलं खँ त्वाल्हानाः चीवरं पुंकाः प्रत्रजित
 यात । थथे हे हानं मेम्ह तुयूगु वस्त्रं पुंकातःम्ह युवक-
 यात नं प्रत्रजित यात ।

संघया थज्यागु नियम, थज्यागु उत्सव स्वयेदयाः
 जिपि सकलें खुशी जुया । डा० अम्बेदकरं जा थुलि
सम्म नं धाल कि अंग्रे जतेसं संसारयात डेमोक्रेसीयागु,
पार्लियामेण्टयागु सिद्धान्त दक्कसिबे न्हापां पिकयाः

बियागु धका: घमण्ड याइ, तर ध्व उत्सवं सीदत कि २५०० दैन्द्यो अंभे ज जातियागु नामनिशाना मदुनि-बले हे बुद्ध संसारयात डेमोक्रेसीया सिद्धान्त कना-थकूगु दु, कार्यरूपे हयाथकूगु दु। ध्व संघे स्वको प्रस्ताव समर्थन याकेत न्यनेमा:गु सकले मंजूर जूसा जक व ज्या यायेगु यानात:गु पारलियामेण्टया निय-मलिसे ठीकठीक मिलेजू।

ध्व उत्सव शुरू ज्वी न्ह्यवनिसे हे वा वयाच्चंगु। सकले निथू एक प्याक्क प्याक्क हे बड़ो ध्यान पूर्वक ध्व स्वया: ल्याहां वया। भचा थुरुयर बले यायेगु बन्दोबस्त यानात:गु दु। अन वना: नया। अन गांयापि सकले मुना: जिमित स्वागत यात। स्वागतया उत्तरे निम्ह-प्यम्ह डेलिगेट भाषण बिया: लिस: बिल। बर्माया डेलिगेटमध्ये छम्ह मिसां मे हाला: स्वागतोत्तर ब्यूगु साप बांला:। अनलि चाने हे कोलम्बो वया: घं:वया।

२६-५-५०:—सम्मेलन हानं सुथे ६ बजेनिसें शुरू जुया: ११ बजे दिना: हानं ३ बजे शुरू जुया: ५ बजे तक जुल। थुगु बखते तक बाकीपि डेलिगेटतनं थ्यंक: बल। दकसिबे लिपा बोपि कम्बोदिया, लाओ, पाकि-स्तानयापि। जम्मा ३० गू देशया प्रतिनिधि दुगु जुल। थुलिया भित्रे सकल डेलिगेट भाषण बीगु सिधयेकल। डेलिगेटत निम्न लिखित उपसमितिस विभाग जुल—

(१) विधान कमेटी

(२) प्रकाशन, प्रचार, शिक्षा, संस्कृति व कला कमेटी।

(३) धर्म प्रचार कमेटी।

(४) मानवीय सेवा कमेटी।

(५) मेल व एकता कमेटी ✓

फुक्क डेलिगेटत थ: योयोगु ल्यथा: छगू-छगू कमे-टीया मेम्बर जुल। गुम्हं-गुम्हं जा निगू कमेटीस नं च्वन। हरेक कमेटीया छम्ह-छम्ह नायो ल्यल। व

नायोया ज्या जुल सम्मेलनया बाकी निन्हु-स्वन्हुया भित्रे थ:गु कमेटीयागु ज्या, राय, प्रस्ताव, नियम दयेका: हानं छलफल यायेत सम्मेलने तयेहयेगु। अमृतानन्द भन्ते धर्म प्रचार कमेटीस च्वनाबिज्यात। जि प्रकाशन व शिक्षा कमेटीस च्वना।

५॥ बजे संध्याकाईती कोलम्बोया मेयर डा० कुमारन रत्नमयागु पार्टीस वना। मेयरं सकसितं स्वा-गत याना: च्या त्वंकल। ल्याहां वयेत्येका: वेक:नं स्वागतया भाषण बिल। डेलिगेटतेगु तर्फं डा० अरविन्द बरुआं लिस: बिल। मेयरं थ:गु भाषणे छगू खँ धा:गु जिगु मने ताउत च्वंच्वन। “संसारे अशान्ति जूगुया मुख्य कारण लोके भचा मनूया यक्को अप्पो ज्वीक नयेगु दु, बिचा: यानां यायेम-फयेक ऐश्वर्य च्वनेदु; तर आपा: मनूया नये हे मखं, सुथे बल्लतल्लं न:सा बहनी हानं गुकथं नये धका: बिचा: यानाच्चनेमा:, इज्जतजक तोप्वीत हे वस: मदु, इमित ऐश्वर्य अथवा सांसारिक सुख धयागु जा म्हगसे नं मवो। थथे भेद जुयाच्चंतले संसारे अशान्ति व ल्वापु तनीमखु। थन्यापि नये मखना-च्चंपि, पचिनांगापि मनूतेत संसारया अनेक धर्म, दर्शन शास्त्र आदिजक छु प्रयोजन? जनतायात जा न्हाप्पां मदयेक मगा:गु नयेगु, पुनेगु निं माल। आशा दु बुद्ध, धर्म, संघ व वया उच्च दर्शनं ध्व प्रश्नयात हल याइ।” शायद ध्व मेयर कम्युनिस्ट ज्वीमा: धका: छम्हनिम्हेस्यां घाल। रानी साहेब (भूटान) या नं ध्व खँ मने गाढ़ेजूगु छांट दु। बराबर थुगु विषये तर्क याना: प्रश्न बिचा: यायेयोग्यगु धयादी।

बहनी ८ बजे..... होटले अखिल सिंहल बौद्ध महिला संघया पाखें ब्यूगु डिनर पार्टीस वना। भिक्षु डेलिगेटत मवो। गृहस्थ डेलिगेटत प्राय: सकलें वो। सिंहलया मिसातनं मिजंतथे हे जीवनया, समाजया, राजनीति समेतया क्षेत्रे अप्रसर जुयाच्चंगु छांट दु।

मिजंतेगु बिचे थें हे मिसातेगु बिचे नं अंग्रेजी भाय्या प्रचार खूब दु। अंग्रेजी संस्कारे लाना: थ:गु नां, धर्म, आचार व व्यवहार आदि पाश्चात्य सभ्यताय बदले यानाछोपिं आपा: याना: मिजंत। सिंहलया मिसातेगु हे उत्साह व धैर्य याना: “थ:गु” धयागु सिंहले ल्यंकात:गु विशेष याना: ख:थें च्वं। मिजतेसं थ:गु स्वार्थवश नां हे बदले यानाछत। उकिं सिंहले बौद्ध-अबौद्ध आपा:सिया नां डान, जोहन, चालीं, जर्ज, ओलिवर, सिस्वा आदि दु। रहनसहननं पश्चिमयार्थे यात। धर्मनं गथे गथे छिन अथे बदले यात। उकिं हे ख: सिंहले क्रिश्चियन आपा: जुयावंगु। छको जा सारा सिंहलयात क्रिस्तानतेसं तोप्पीतसंगु। तर भाग्यवश व प्रवाह आ: दीधुंकल। आ: उलटा प्रवाह चलेजुल। क्रिस्तानत हे हानं धमाधम थ:गु पुलांगु बुद्ध धर्मे द्वाहां वयाचवन। थव प्रवाह हीकेगुली सिंहली देवीतेगु हे आपा: लाहा दु। अस्तु। छगू-छगू टेबिले डेलिगेट स्वम्ह-प्यम्ह व कर्जिनीत छम्ह-निम्ह च्वना: अंग्रेजी छांट वेले याकल। हरेक टेबिले वं वयागु, वं वयागु खँ कना: न्यनाचवन। बेले सिधयेव सिंहलया समस्त स्त्री जातिया पाखे जिमित स्वागत यासे छम्ह देवी भाषण बिल। थुकिया उत्तर जिपिं डेलिगेटते पाखे छम्ह डेलिगेटनी स्याम देशया राजकुमारी बिल। अनंलि सिंहली नृत्य व गीत जुल। सिंहली नृत्य आपा: द्योप्याखंथें च्वं। आपा: याना: दक्षिण भारतयागु संस्कार दुगु छांट वो। गीत पुलांगु छांटयागु व न्हूगु छांटयागु निगुलिं हालाक्यना: सकसितं मोह यात। चाने डेराय ल्याहां वया: घना।

३०-५-५०:—थौं जेठ पुनी। थनिंसि हे जिपिं सकलें सिंहलया प्रसिद्ध प्रसिद्धगु तीर्थ चा: ह्यवनेगु शुरु याना। सुथे न्हापां वाइ, एम, बी, ए, स सकलें सुना। तत:गोगु स्वंग: बसे व ४।५ ग: कारे च्वना: सकलें सुथसिया ८ बजे प्रस्थान याना। जिमित थधे

व्वनार्यकेत थव मोटर व बसयागु व्यवस्था कोलम्बोया फुक्क मोटर ड्राइभरतेगु गुठीं यागु जुयाचवन। बस साप तगोथें साप वानंला:। उकी दुने रेडिओ, स:थीचा फुक्कयागु इन्तेजाम दु। थव फुक्क इमिसं ध्यबा मकासे यानाव्यूगु जुयाचवन। इमि प्रतिनिधि स्वरूप मि० विलियम धयाम्ह सज्जन जिपिंनापं वल। जिमित थायथासे थ्यनेत कोलम्बो अजायवघरया ड्राइरेक्टर मि० कलघेरा, डा० मलालाशेखर, डा० गुणवर्द्धन, मिसेस अमर सुरिया व छम्ह महिला भाल।

न्हापां जिपिं सिंहलया प्रसिद्धगु पुलांगु नगरी अनुराधपुरापाखे वना। कोलम्बो अनुराधपुरा १२८ माइल दु। ३॥ घण्टा सुथे बसे मोटरे च्वना: ११॥ बजे कुरुनागल धयागु नगरे थ्यन। अन सुथस्या भोजन ठीक यानात:गु जुयाचवन। अन यक्को मनूतेसं स्वागत यात। सडके जवंखवं मनूत यक्को भोभो दना: साधु-साधु हाहां जयजयकार यानाचवन। बिचे बिचे पर्कानं न्यायेकाचवन। टाउनह:ले व्वनार्यका: भोजन याकल। नकूगु साप बांला:। अनंलि कुरुनागल म्युनिसिपलटीया चेरमैनं स्वागत यासे भाषण बिल। डेलिगेटमध्ये छम्हेस्यां लिस: बिल।

हानं बसे च्वना: अनुराधपुरपाखे वना। छगू बसे हे यक्को देशया बौद्धत च्वनाचवंगु छगू अभूतपूर्व दृष्य ख:। गनं जर्मन, गनं फ्रान्सीसी, गनं अंग्रेज, गनं चीनिया, गनं सिंहली, गनं नेपाली, गनं भारती, गनं सिंगापुरी आदि छगू बसे च्वनाचवंगु स्वया: संसार छगुलिं छगू बसे हे बसेजुयाचवनथें च्वंच्वन, वसुधैव कुटुम्बकम् चरितार्थ यानाचवन।

४॥ बजे अनुराधपुर थ्यन। अन ३ बजे हे अनुराधपुरया न्हूगु नगर बसेया:गुया उद्घाटन समारोहे थ्यनेमा:गु। जिपिं लिबाना: अन थ्यंबले समारोह शुरु जुयाचवनेधुंकल। जिपिं थ्यंबले प्राइम मिनिस्टर डा० सेनानायकयागु विसर्जन भाषण जुयाचवन।

अनं जिमित प्रैन्ड होटले ब्वनायंकल । अन सिंहलया
 छम्ह मिनिस्टर मि० बन्दरनायकं टी-पार्टी यानाः
 जिमित स्वागत यात । पार्टीस सिंहलया गवर्नर जन-
 रलनं वयाः जिमित नाप नं लाःवल । ६ जूनखुनु वया
 छेंः डिनर पार्टीस वयेमाः धकाः निमन्त्रण यानाथ-
 फल । उखुनु बहनी बहे अनुराधपुरया प्रैन्ड होटले
 घनेगु बन्दोबस्त जुल । थाय् कम जूगुलिं मिसात व
 बूढापित दुने कोठा पावेजुल । जिपिं ल्याय्म्हत जुकी
 पिने बरन्दाय् हे खाता छगू-छगू लायाः घनेगु
 याना ।

थौंया दिन जेठ पुनी जूगुलिं लङ्कायापिनि साप
 तःधंगु दिन । थौंया दिने हे खः भारतं सम्राट अशो-
 कया योग्य पुत्र महेन्द्र महास्थविर लंकाय् विज्यागु ।
 थुगु दिने अनुराधपुरे बहनी साप जात्रा जुयाच्वन ।
 घनेन्हो जिपिं जात्रा स्वोवना । थुपाराम चैत्यनिसें
 बोधिवृक्ष सिमातक मनूत साप हे हूलहूलज्वोक च्वना-
 च्वन । थुकिया बिचे सुवर्णमाली चैत्यया जःखः मनु
 च्वनाच्वंगु ला पलाः तयेथाय् हे मदु । गन गन गामं
 मनूत वयाः ३४ न्हंनिसे चाहिनाच्वर्पि धकाः मनूत
 लँया सिथे गोतुलाच्वर्पिनं यको हे दु । जात्रा स्वयेत
 डेलिगेट सकलें मवो । मिसात व बूढातत्यानुल धकाः
 गोतुल । जिपिं ल्याय्म्हतजक छफौज मुनावना । भचा
 तापाक घनाः लँया सिथे तुं पियाच्वन्ता । अन्नाजि
 १० बजे जात्रा जिपिं च्वनाथाय् थ्यंकःवल । चिलाख
 च्वनावोपिं सलंसः दु । किसिनं भिम्हति दु । प्याखं
 हुयावोपिं, बाजं थानावोपिनं तःथो दु । दकसिवे लथूने
 महेन्द्र महास्थविरयागु दनाच्वम्ह मनू प्रायेधिकःम्ह
 मूर्ति छगू बिजुलिं जाज्वलयमान यानाः सालाहल ।
 थथे बिजुलीं गय् सालाहल धकाः च्वनागु जा मूर्तिया
 ल्यूल्यु बिजुली पिकाइगु पावर युनिट छगःनं साला-
 हयाच्वन । थथे जात्रा यानाहयेगु यात सिंहलीं पेरि-
 हेरा धाइ । थौंया पेरिहेरा अनुराधपुरया फोर्ट पुष्पदान

सोसाइटीं व्यवस्था याःगु जुल । साप लिवाय्धुं कुगुलिं
 जिपिं आपाः मस्वसे होटले ल्याहां वयाः घना ।

३१-५-५०:—थौं न्हिछि सिंहलया पुलांगु पवित्र
 नगरी अनुराधपुर चाःह्यवनेगु यात । ६ बजे बसे
 च्वनाः न्हापां छम्ह जुजुया पुलांगु दरबार स्वोवना ।
 ध्व दोछि दँ पुलांगु धाल । धलिं, पौं छुं मदयेधुं कल ।
 थांजक शोभो दिन । अनं लिक्क भिक्षुतेगु पुलांगु भोजन-
 शाला स्वोवना । अननं वहे हाल । भग्नावशेषजक बाकी
 दिन । तर भराय्गोगु छगः लोहँते तःहाकेक गाः म्हुया-
 तःगु दु । थुकी लाखे न्हापा ५००० म्ह भिक्षुतेत गाक
 न्हिथं जनता सकसिनं मुनाः भोजन तयेहइगु हं ।
 अले भिक्षुपिसं थःथः पात्र च्वनावयाः थःत माको उकी
 कयाः नयावनीगु यानातःगु धाल । अनं भचा उखे बने
 अभयागिरि धाःगु पुलांगु दागोवा (चैत्य) स्वोवना ।
 ध्वया गजू तोधुलाच्वने धुं कल । ध्व चैत्य सिंहलया
 पुलांगु छगः चैत्य खः धाल । ध्व अभयादुङ्गामिनी
 धयाम्ह जुजुं दयेकूगु धाल । थुकी दुने सारा त्रिपिटक
 प्रन्थ सोथनातःगु दु धाल । प्रसिद्ध चीनिया यात्री
 फाहियान सिंहल बोबले थन हे च्वंगु हं । छ्वाःख्यरं
 ५००० म्ह भिक्षु च्वनेजीक कोठा विहार दयेकातःगु दु
 धाल । आः जा सीमदयेक स्यनाच्वन ।

१२ बजे भोजन यायेत छेंः ल्याहां वया । हानं
 ४ बजे घनाः दक्षिण स्तूप स्वोवना । ध्वनं अभया
 जुजुं दयेकूगु धाल । थुकी नं गजू आदि छुं मदयाः
 भग्नावशेष जुयाच्वन । तर आः न्हुधा यानाच्वन ।

अनंलि इसुरुमुनि विहार स्वोवना । ध्व २२०० दँ
 पलांगु धाल । अथेनं बरोबर मस्मत यानातःगुलिं ला
 गथे मस्यु आःतकं भिंगु अवस्थाय् हे तिनि । थन मनू
 च्वं नं दु । गुफाया दुने लोहँ म्हुयाः भगवान्या मूर्ति
 दयेकातःगु । ध्व विलार देवानांतिस्स जुजुं महेन्द्र
 महास्थविर बिज्याकेत दयेकूगु धाल । थन महेन्द्र
 महास्थविर च्वनाविज्यागु कोठानं कयनेयंकल । थुकि-

यात महेन्द्रगुहा धाइ । थ्व हे थासे अबले सिंहलयापिं यको राजकुमारतेत प्रब्रज्या व्युगु धाल । थनं महिन्तले पर्वत (महेन्द्र महास्थविर व देवानांतिस्स न्हापालाक नापलाःगु पर्वत) चुलिंचू खनेदु । गुफाया दुने किसिम किसिमगु भगवान्या जन्म, चुडाकर्म आदियागु मूर्ति दयेकातःगु दु । थ्व बिहारया ल्युनेसं साप तःधंगु पुखू छगू दु । पुखूया सिथे फुक्क ऋतुयात लोयेक क्वालः, स्वाउलः वइगु मोल्हुइगु थाय् दयेकातःगु दु । थ्व दुठ्ठगामिनी जुजुया काय् नं दयेकूगु धाल ।

अनंलि वेसगिरि गुफा स्वोवना । थन न्हापा भिक्षुपिं वर्षावास यानाच्चनीगु धाल । ब्राह्मी आखलं च्चयातःगु अशोक शिलालेख छगनं दु । वया लिक्क हानं छगू तःधंगु गुफा दु ।

थनं वनाः सिंहलया प्राचीनतम चैत्य थुपाराम दागोबा स्वोवना । चैत्ययात सिंहली दागोबा धाइ । थ्व चैत्य लंकाया दकसिबे पुलंगु चैत्य धाल । महेन्द्र महास्थविर बिज्याबले लंकाय् बुद्ध धर्म प्रचार जुसेलि देवानामपियतिस्स जुजुं न्हापां दयेकूगु चैत्य हँ । नाकं तगो मजू, तर बांलाः । बरोबर भिकू दुगुलिं आतले नाकं स्यं मजू । खाली लोह्यागु छत्रजक स्यने धुंकल । छत्रयात तेवात्रियातःगु लोह्यागु थांजक दनि । थ्व चैत्यया दुने भगवान्या बपिक्वेयागु अस्थिघातु (Collar Bone Relics) दु धाल । थ्व चैत्ययागु हे नकल यानाः नेपाले आनन्दकुटीस श्रीलंका चैत्य दयेकूगु खः ।

अनं भचा उखे वनाः रुवंगवालि दागोबा (सुवर्ण-मालि चैत्य) स्वोवना । जिमिसं स्वयागु फुक्कमध्ये थ्व चैत्य दकसिबे तगो, जाःनं साप तज्जाः । चैत्यया दुने-यागु घेराजक हे ५०० पलाः दइ । नकतिनि जीणोद्वार यानातःगुलिं एकदम न्हूगुथें च्चनाः साप बांलाः । थ्व चैत्य थुपारामयासिबे निसः दँलिपा दुठ्ठगामी जुजुं दयेकूगु धाल । थ्वया दुने भगवान् बुद्धयागु सम्पूर्ण

अस्थिमध्ये प्याब्बे छब्ब दु धयागु मनूते विश्वास । चैत्यया चोकाय् बर्मा चदेयाःगु धकाः रत्नया गजू छगः दु । थ्व ६।७ लक्ष तूगु, चदेयानातःगु ८।१० दँ दत धाल । चैत्यया लिक्क दुठ्ठगामिनि जुजुया मांयागु लोह्या मूर्ति दु । वयां लिक्क छगू विहार दु । उको भगवान्या निर्वाण मूर्ति तःधिकःम्ह दु । दुठ्ठगामिनि लाखे मांया साप भक्त हँ । लडांइले वंसांतवि मांयात नापनापं ब्वनायंकाः मांयाके न्यनान्यनाजक न्हागुं ज्या याइगु हँ । दुठ्ठगामिनी युग लंकाया सुवर्ण युग धाःसां ज्यू । उगु बखते लंका उन्नतिया उच्च शिखरे थ्यंगु धाइ । थ्व चैत्यया नं लंकाया उन्नतिलिसे बडो सम्बन्ध दु धाइ । गबले-गबले थ्व चैत्यया अवस्था भिनाः बांलानाच्चन, अबले देशया अवस्था बांलाः । देशया अवस्था हीन जुयावंलिसे चैत्यया दशा हीन जुयावं । डच, पुर्तगीज व अंग्रेजी शासन काले थ्वया अवस्था हीन । आः चैत्यया दशा भिनावंलिसे लंकांनं स्वतन्त्र जुयावन । अर्कि सिंहलीतेसं थ्वयात साप मानेयाः ।

अनंलि बोधिवृक्ष मा दुथाय् वना । थ्व सिमानं महेन्द्र महास्थविर दनिबले हे भारतं बुद्धगयाया बोधिवृक्षया कचा हयाः प्युगु । थ्व बोधिकचा बियाः अशोकं थः म्हाय् संघमित्रायात सिंहल छोगु धाइ । थ्व सिमा अबले निसें हे म्वानाच्चंगु खः धाइ । बुद्ध-गयायागु जा पुलंगु मखयेधुंकल, न्हूगु बुयावोगु धाइ । उर्कि बुद्धगयायागु सिबे नं थ्व पुलंगु व सकल्लिगु धकाः विश्वास याः । लिक्क सिमा निमा दु । गुगु पत्ती सकल्लिगु धकाः न्यनां सुयातं मकं । थ्व खँ अनयाम्ह महानायक छम्हेस्यां अप्पो मेपिसं सीकेबी-मज्यू धाल । सिमाया छचाःखयरं अंगः दनातल । भिक्षुतवाहेक मेपिं च्वे थत मछ्वो ।

थनं प्रैण्ड होटले तुं ल्याहाँ वयाः घना ।
१-६-५०:—अनुराधपुरं ७ बजे सुथे वनाः मिहि-

न्तले पर्वतपाखे वना । थ्व ८।१० माइलति तापाः । थ्व छगू भराय्गोगु दौं चाया चोकाय् । लोह्यागु स्वाने त्वाथः अन्नाजि दोछिति गयावनेमाः । पर्वतया बिचे-बिचे दागोबा ३।४ गः दु । च्वे चोकाय् नं तगोगु पुलांगु दागोबा छगः दु । थ्व दागोबाया न्होनेसं लोह्या तगोगु चट्टान दु । अन हे न्हापां महेन्द्र महास्थविरं लंकाय् पलाः तयाबिज्यागु धाल । वया क्वसं तगोगु दागोबा व चट्टानया बिचे तगोगु माथं वंगु लोहं छगः दु । उकी नयागु बारदारिं घेरेयानातल । थ्व लोहंते हे खः महेन्द्र महास्थविर व देवानांपियतिस्स जुजु न्हापां नापलाःगु, बुद्ध धर्मया सन्देश लंकाय् दकसिबे न्हापां जुजुयात कंगु । उकिं थ्व थाय्यात सिंहलीतेसं बडो पवित्र मानेयाः । थ्वया लिक्क थिक्कचागु चैत्य छगः दु । थुकी महेन्द्र महास्थविरया अस्थि धातु तयाः दयेकातःगु धाल । थ्व थासं भचा क्वे वनाः छगू शान्तगु थासे बांलागु गुफा छगू दु । थन हे महेन्द्र महास्थविर आपाः यानाः चा च्वनाबिज्याइगु धाल ।

थुलि स्वयाः जिपिं पर्वतं क्वाहाँ वयाः महिन्तले बजारे वया । अननं नगरयापिं फुक्क मनू मुनाः साधु-कार यानाः स्वागत यात । जिमित थौंया सुथस्या भोजन थन याकल । पुलांगु सिंहली छांटं बय् तयाः कांटा चम्चा मदयेक नकल । फुक्कवनंथे नगरया नायोनं भाषण यानाः स्वागत यात । डेलिगेटतेगु तर्फं जिं व फ्रांसया मैडम कार्पेलें धन्यवाद बिसे भाषण बिया ।

थनं हानं वसे च्वनाः पुलनरुवा पाखे वना । लय् गां, नगर धोदूपतिं अनयापिं मुनाः साधुसाधु हाल-च्वन । छथाय् दाब (नैक्याति) त्वंकल । वनावनाथाय् मनूतेसं भगवान् बुद्धया नातां थपाय्चोतं हृदयनिसें जयजयकार यानाः स्वागत याःगु खनाः फुक्क डेलिगे-टत गद्गद् जुल ।

संध्याकाइती पुलनरुवा थ्यन । छगू तःधंगु पुखूया सिथे साप हे न्हाइपुसे च्वंगु रेस्ट हाउसे बासं तल ।

२-६-५०:—सुथे ७ बजेनिसे हे पुलनरुवाया पुलांगु भग्नावशेष स्वयेत वना । डेराया न्होनेसं च्वंगु गांयापिं फुक्क मुनाच्वोंवल । इमिसं जिमित भारी नकसां जुलूस यानाः, वाजं थानाः मचातेसं साधुसाधु हायेकाः भचा तापाःथाय्तक व्वनायंकल । अन सकलें मुनाः मिटिङ्ग जुल । नगरवासीतेसं विश्वया बौद्ध प्रति-निधितेत स्वागत यात । काम्बोदियाया महानायक थेरां सारगर्भित भाषण बियाः जिपिं सकसिया पाखें धन्य-वाद वियाबिज्यात ।

अनंलि न्हाप्पां निशंकमल्ल जुजुया द्बार् स्वी-वना । धलि, पौ छुं दुगु मखयेधुंकल । लोह्यागु थांजक धस्वानाच्वन । मुख्य द्बारे लूगु सिंहासन अनं लिक्कयाः कोलम्बो म्यूजियमे तयातयेयंकल धाल ।

अनंलि मलादा वलुभा धाःथाय् सिंहलया प्रसिद्ध नृपति पराक्रमवाहुयागु द्बार् स्वीवना । द्बारे दुने हे बुद्ध विहारनं दु, न्हिन्दू मन्दिरनं दु । थ्व जुजु थः बौद्ध जूसां रानी हिन्दू जगुलिं थथे जूगु धाल । जुजुया द्बार् याइबले च्वनीगु थाय्, जुजुपिनि मोल्हीगु थाय् रानीपिनि मोल्हीगु थाय् स्वीवना । फुक्क बडा कलापूर्णं ढंगं दयेकातःगु जुयाच्वन । अनंलि थुपाराम, वतडगे गलपोत, ततामण्डपाय, सतमहल प्रसाद, पबलु विहार शिव देवाले, रनकोट विहार स्वया । अनंलि पराक्रम-वाहु जुजुं दयेकातःगु दकसिबे तःधंगु विहार स्वी-वना । थ्वयात न्हापा नेतवनाराम धाइगु । आः थौंकेने लंकातिलक धाइ । थ्व पुलनरवाय् दकसिबे तगोगु विहार खः । थ्व छगू भिन्न हे छांटं दयेकातःगु जुयाच्वन । क्रिस्तानते चर्चयागु ढांवां छतजाःगु, ताःहाकःगु हःल दयेकाः दकसिबे न्होने भगवान्यागु दनाच्वंमह तःधिकःमह मूर्ति दयेकातल । मूर्तिया छथं मदयेधुंकल विहारया नं पौ छुं मन्त । अंगः धाःसा

विसिमिसि धा:नि । ध्व मूर्ति थन्यागु छांटं तयात:गु
कि विहारया लुखा चायाच्चंसा तापाकंनिसें भगवान्
दर्शन यायेफइ । विहारे द्वाहां वनेगु त्वाथ:याथाय्
घ:चा: छगू दयेकातल । थन न्हापा न्हाबले ल: वया-
च्चनीगु । तांपु मडु, लखं हे छिनावनेगु यानात:गु ।
ध्वया मतलव पिनें न्हाबले न्हाम्ह द्वाहां वोसां तुति
आफैआफ सिलावइ । थुकिया उत्तरे पराक्रमवाहुया
रानी सुभद्रां दयेकूगु किरी विहार नां जुयाच्चंगु
वैत्य दु । ध्व चिगोगुलिं ला मस्यु लंकाय् पुलांगु चैत्य
दक्कोमध्ये भिगु अवस्थाय् तिनि ।

अनं भचां उत्तरपाखे वना: 'गल विहार' धयागु
दु । ध्वनं पराक्रमवाहु जुजुं लोहंयागु तगोगु चट्टान
छगले दयेकात:गु ख: । थन भगवान्यागु स्वंगू साप
हे तत:धिक:गु मूर्ति दु । न्हाप्पां बज्रासने बिज्याना
च्चंम्ह, वया लिक्क दना: लाहा निपां पोचिनाच्चंम्ह
अनंलि परिनिर्वाण मूर्ति । थुलि तत:धिक:पिं मूर्ति
लंकाय् मेथाय् मखना । लाहा पोचिना: दनाबिज्या-
नाच्चंम्हनं मेथाय् गनं हे मखना । थुजागु छांटंम्ह ध्व
हे छम्हजक दु । धा जा ध्व भगवान्यागु मूर्ति मखु
आनन्द भिक्षु भगवान् परिनिर्वाण जुयाबिज्यागु
खना: नुग: मछिका: दनाच्चंम्ह धाल । अनंलि बसे
च्चना: २० माइलति वना: सिगिरीया पर्वत स्वोवना ।
ध्व साप हे तस्वागु, साप हे तगोगु लोहंया पर्वत
ख: । थन सिंहलया आदि शिल्पया खूब बांला:गु
नम्ना क्यनातल । ध्व गयेत स्वाने त्वाथ: दयेकात:गु
दु । स्वानेस द्वाहां वनेगु ध्वाको सिंहया म्हुतुया
आकार याना: खूब भयंकर छांटं दयेकात:गु जुया-
च्चन । च्वे चोकाय् थाहां वनेत बडो होशियारं निपा
लाहातं ब: कया: वनेमा: । म्ही पर्वतवासीतेत जा ध्व
गयेगु छु नि छु थें च्वं । तर मेपिं पर्वत गयेमनंपिं मनू-
तेत जा बडो हे कष्ट दायक । थन्यागु तस्वागु पर्वत
चोकाय् जुजुया दर्वार, किल्ला, पुखू इत्यादि दयेकात:गु

जुयाच्चन । आ: जा फुक भग्नावस्थाय् लानाच्चन ।
अथेनं प:खा:, जग, अंग: आदि सीदनि । पर्वतया दथ्
बडो कलापूर्ण ढंगं चित्रकारी यानात:गु दु । थन वनेत
थौंकने नैया चाकला: स्वाने तयातल । ध्व पर्वते वने-
जुगुया संक्षिप्त इतिहास थुकथं धाल —

“ईसाया न्यागु शताब्दीपाखे दक्षिण भारतया
तामिल जुजुं आक्रमण याना: अनुराधपुर त्याका-
काल । सिंहली भारादारत दक्षिणपाखे विसिवन । थन
इमिसं धातुसेन जुजुयात नायो स्थापना यात । ध्व हे
जुजुं तामिल जुजुयात नीन्हेदें लिपा विसिक: छ्वाया:
हानं अनुराधपुरे सिंहली राज्य खडा यात । धातुसे-
नया निम्ह कायपिं दुगु जुयाच्चन । कास्सप धयाम्हे-
स्या मां छम्ह साधारणम्ह मिसा जुयाच्चन, मोगलान
धयाम्हेस्या मां शाही खान्दानयाम्ह । कम्यान्डर-इन-
चीफयात बियात:म्ह छम्ह म्हायनं दु । ध्व शाहजा-
दीयात वया भा:तं साप सतेयाइगु जुयाच्चन । अकिं
वं थ: बौ जुजुयात उजुर यासेलि जुजुं पोचिनापोचिने
मफयेक तंम्वेका: वया माजुयात म्वा:म्वाकं छ्वायेका-
बिल । अत्याचार पूर्वक थ: मांयात स्या:गुलिं कम्या-
न्डर-इन-चीफं मांथा बदला कायेगु विचारं कास्सप-
यात बौयात स्याना: गही लाक्कि धका: फुरफुरेयात ।
अकिं खुगूगु शताब्दीया शुरुपाखे कास्सपं वागियान
याना: बौम्हेसित म्वा:म्वाकं थुना: स्यात । वं थ: दाजु
मोगलानयात नं हत्या यायेगु विचार या:गु ख: । तर
मोगलान भारते विसिवया: बौयात निष्ठुरतापूर्वक
स्या:गुया बदला कायेत लंका ल्याहां वनेगु मौका
स्वयाच्चन । कास्सप थ:गु उद्देश्य पुरेयायेगुली सफल
जुसांतवि थम्हं यानागु नीच कार्यया परिणाम खना:
सतर्क जुयाच्चन । राजधानीस च्वनेगु कुशल मखना:
माताले जिल्लाय् हतपतिं वनेमफइगु चट्टानया चोकाय्
सिंहगिरि (सिगिरि) धयागु छगू गजवगु दरवार
दयेका: अन हे च्वन । मिच्यादें दयेका: वया दाजु

छगू शक्तिशाली सेना ज्वनाः भारतं बल । शत्रुयात
किल्लाय् च्वनाः पियामच्वंसे प्याहां वनाः ल्वायेगु
च्यालेंज बिल । लडाइले कास्तप व्वीथे च्वसें लि
दाजुं बन्दी याइ धयागु डरं थःगु तलवारं गःक्रियाः
आत्महत्या यात । विजयी मोगलान अनुराधपुरे द्वाहां
वनाः जुजु जुल । भिञ्च्यादंतक राज्य यानाः व सीव
वया फाय् कुमार-धातुसेन उत्तराधिकारी जुल ।
सिगिरीया किल्ला बौद्ध संघयात वं तोताबिल ।

अनं बसे च्वनाः डम्बुलापाखे वना । द्यो सँहाउ
धाःबले डम्बुलाया डाकबंगलाय् थ्यन । उखुनु चा
अन हे च्वनेगु सल्हा जुल । तर थ्व डाकबंगलाय्
जिपि सकलें मन्ह्यं । बूढात, मिसात व छम्ह-निम्ह
नायोत अन च्वन । जिपि ल्याय्म्हपिं छफौज अनंनं
भचा वनाः नउला धयागु गामे च्वोवना । गामे जिपि
बहनी ८॥ बजेइती ध्यन । गांयापिसं धूमधामं स्वा-
गत याःबल । गांया पिनेंनिसें चिलाख ज्वनाः, बाजं
थानाः, साधुसाधु हालाः १००।१५० म्ह मनु वयाः
लसोया यंकल । गामे थ्यंकाः सुपौयागु तःधंगु हःल
छगुली तयाः लाहातुति सिकल । अन हे अबले हे
सभा यानाः गांया नायोनं भाषण बियाः जिमित स्वा-
गत यात । डेलिगेटतेपाखे पेनांगथाम्ह डेलिगेटं व
जि धन्यवाद बिसे लिसः बिया । अनंलि नकेयंकल ।
व्यवस्था साप बांलाः । थ्व हःलया लिक्क रूवाः
सिलेगु हानं चःबि फुर्कं जिपि वइ धकाः हे पंयागुली
सुपौ तयाः दयेकातःगु जुयाच्वन ।

३-६-५०:—सुथे न्हाप्पां दनाः च्या त्वनाः हानं
बसे च्वनाः दम्बुला पर्वतया क्वे च्वंगु बजारे वया ।
डाकबंगलाय् च्यंपिनं अन हे वयाः जिमित नापलाकः-
बल । सकलें मुनाः सुथे हे दम्बुला पर्वत गया ।
म्ही नेपाया स्वयम्भू पर्वते थें हे गयेत स्वानेत्वाथः
दु । पर्वतया च्वे ततःधंगु पाकोया दुने स्वंगु विहार
म्होलाक दयेकातःगु दु । पहिलागु विहारे तःधिकःम्ह

भगवान्या निर्वाण मूर्ति दु । दथुयागु विहार साप
तःधं । दुने साप ततःधिकःपिं भगवान्यागु ५६ मूर्ति
दु । पाकोया अंगले सिलिमे भगवान्या जीवन चरि-
त्रयागु किसिमकिसिमगु तस्वीर च्वयाःतगु दु । थ्व
फुक्क दयेकातःगु अन्नाजि निदो दँ पुलां जुल धाल ।
पाकोया दथ्वी लः छफुति न्हाबले तिकितिकि वया-
च्वन । थनयापिं भिक्षुपिं सकलें मुनाः जिमित स्वा-
गत यात । काम्बोदियाया नायकपाद भिक्षुं डेलिगे-
टते तरफं धन्यवाद बियाः भाषण यात ।

अनंलि हानं बसे च्वनाः मातलेपाखे वना । लँय्
'कवातानायम' धयागु छगू न्हूगु विहारे दिना । थ्व
विहार दयेकूगु ८।१० दँ तिनि दत धाल । थुकी किसि-
मकिसिमयापिं भगवान्या मूर्ति, जातकया मूर्ति, नरक
क्यनातःगु मूर्ति इत्यादि दु । विहार चिकिचाधं ।

अन्नाजि १ बजेईती मातले नगर थ्यन । नगर-
वासी बौद्ध फुक्क मुनाः जिमित धूमधाम् स्वागत
यात । भोजननं याकल । डा० अम्बेदकर व जिपि
सकलें नापं च्वनाः नया । नगरया मुख्यमुख्यपिं
निम्हेस्यां भाषण बियाः स्वागत यात । डेलिगेटतेगु
तरफं मांडलेया डा० सोवीं लिसः बियाः धन्यवाद
बिल । बर्माया मिसा डेलिगेटं मे हालाः धन्यवाद
बिल । सकलें बड़ो खुशी । अनंलि कँडियन प्याखं
ह्वीकाः क्यन । सकलें च्वनाः ग्रुप फोटो कया ।

अनं तप्यंक केन्डी शहरे वया । सरासर विहारे
व्वनायंकाः भगवान्या दन्त धातु दर्शन बिल । सक-
सिनं बड़ो श्रद्धातयाः दर्शन यात । थौं डेलिगेटतेत
दर्शन बीया निति विशेष बन्दोवस्त यानातःगु जुया-
च्वन । अनंलि क्वाहां वयाः विहारया संघनायक व
गृहस्थ रक्षक नापं च्वनाः सकल डेलिगेटतेगु ग्रुप फोटो
काल ।

४॥ बजे केन्डीया लार्ड मेयरयागु टी-पार्टीस
वना । मेयर व काउन्सिलया मेम्बरत सकलें मुनाः

स्वागत यात। डेलिगेटतेगु तरफं बर्मी मेजर जनरल लाउरें लिसः बिल। च्या त्वनाः, केन्डियन प्याखं स्वयाः ल्याहाँ वया। क्वीन्स होटले सकसितं तल।

जिपिं कोलम्बो प्याहाँ वयावले जिमिसं नेपाली बौद्ध व धर्मोदय सभाया पाखें सम्मेलनयात मेमोरेन्डम पेश यानागु सफूचाथें च्वंक छापेया-काथकागु सिधयेकाः सेनाधीसं ज्वनावल। थन सकसितं इनाबिया।

बहनी बेले यायेगु मेच फुक सड़क फ्वस्वोगु बर-न्दाय् तयातल। अन च्वनाः बेले यायां केन्डीया प्रसिद्ध परिहेरा स्वया। सिंहले छुं अस्थिधातु अथवा पूजनीय वस्तुयात जात्रा यानाहयेगुयात परिहेरा धाइ। थ्व परिहेरा डेलिगेटतेत क्यनेत धकाः खास यानाः बन्दोवस्त यानातःगु जुयाच्वन। थ्व परिहेरा साप तःहाकः। बाजं, प्याखं, किसि खलःखलः यानाः तःखलः हे वल। चिलाख ज्वनावोपिं जा ५००/६०० म्ह मनु दइ। सिंहलया पुलांगु पोशाक, पुलांगु छांट-यागु अद्भुतगु दृष्य स्वयेदत। कनेखुनु सुथे हे बसे चनाः कोलम्बो ल्याहाँ वया।

४-६-५०:—न्हिने २॥ बजे पान्दुरा धाःथाय् स्वा-गत समारोह दुगु जुयाच्वन। अन जि वनेमफुत। कोलम्बोस हे च्वनाः शिक्षा व प्रकाशनया उपसमि-तिया मीटिंगे च्वनाः उकियागु माःगु रिपोर्ट व प्रस्ताव इत्याति दयेकाच्वना। थ्व उपसमितिया नायो सिंह-लया भूतपूर्व शिक्षामन्त्री डा० कानंगर जुल। सेक्रे-टारिया ज्या फ्रांसयाम्ह मैडम कारयलें यात। मेम्बरत जिसमेत खुम्ह दु। पान्दुरा जि वनेमफुसां अमृतानन्द भन्ते विज्यात। पान्दुराय् तचोकं हे भारी नकसां डेलिगेटतेगु स्वागत यात धाल। पान्दुरा नगर छगुलिं छापेपातल हँ। मनूनं फिदोलं मयाक मूवल हँ। गृहस्थ डेलिगेटतेत श्री विक्रमसिंहं टी-पार्टी बिल धाल।

बहनी ७ बजे बाइ. एम. बी. ए. या हःले प्याखने सःतल। ६ बजेतक सिंहलया किसिमकिसिमगु नृत्य-गीत कलायागु प्रदर्शन क्यन।

५-६-५०:—सुथे ६ बजेनिसं हे सम्मेलन शुरू जुल। विश्व बौद्ध भ्रातृ संघ स्थापना यायेगु निश्चय यानाःलि थ्वया विधान अनेक तर्क व जवाल सवाल यानाःलि दयेकल। थ्व विधान दयेकूगुली आपाः यानाः बर्माया आर्टोनी जनरलं मदद यात। डा० अम्बेदकरं स्वयाबिल। ११ बजे सभा दिनाः ४ घण्टा बाद हानं शुरू जुल। उपसमितिया नायोतेसं थःथःगु रिपोर्ट ज्वनाच्वन। अनंलि अनेक प्रस्ताव पेश जुल। खूब छलफल, वादविवाद यानाः छगू-छगू यानाः प्रस्ताव पास जुल। ५ बजेतक नं ज्या सिमधयाः उखुनु बहनी ६ बजे हानं मीटिंग शुरू यायेगु खँ यानाः दित।

बहनी ६ बजेनिसं १२ बजेतक मीटिंग जुयाः बल्ल-बल्ल प्रस्ताव कोजित। फुक्क विधान, प्रस्ताव, नियम, उद्देश्य, ज्या यायेगु व्यवस्था आदिया विषये अलग छापेज्वीगु दुगुलिं थुकी आपाः च्वयाच्वनेमाःगु मदु। थुगुसीया विश्व बौद्ध भ्रातृ संघया नायो जी. पी. मलालाशेखर व प्रधान मन्त्री मि० फरनान्दो ल्यल। बाकी पदाधिकारीतनं आपाः यानाः सिंहलयारिं ल्ययाः थुगु सालयात कार्यस्थान सिंहले हे यायेगु निश्चय जुल। ज्या चलेयाइपिनिगु छगू कार्यकारिणी समिति दयेकल। थ्व समिती छगू-छगू क्षेत्रया छम्ह-छम्ह मेम्बर छ्याहयेगु यानाः १२ गू क्षेत्र दयेकल। भारत व पाकिस्तानया छगू क्षेत्र, चीनया छगू सिंहल छगू, बर्मा छगू, नेपा, सिक्किम, भूतान व तिब्बेतया छगू थन्यागु छांटं संसारभरियात १२ गू क्षेत्रे भाग यात। छगू-छगू क्षेत्रं हानं थःथःगु कमेटी दयेकेमाःगु खँ जुल।

प्रस्तावमध्ये छगू प्रस्तावे नेपाया जुजुयात वैशाख

पुनीया छुट्टी घोषणा यानाव्यूगुली संघं धन्यवाद बिल ।

६-६-५०:—सुथेस्या ६ बजेनिसें १२ बजेतक विस-
र्जन सभा जुल । सकसिनं विश्वया बौद्ध प्रतिनिधित
थुकथं छथाय मुनेदुगुलिं हर्ष प्रकट यात । २ बजे सक-
सिगुं प्रुप फोटो काल । ५॥ बजे सिंहलया गवर्नर
जनरल माननीय लार्ड सोग्लबेरिं सकल डेलिगेटतेत
निमन्त्रण याना: पार्टी बिल । अनं डा० अम्बेदकरं
विद्यालंकारे भाषण व्यूगु न्यै: बना ।

७-६-५० :—सुथे कोलम्बो अजायबघर स्वीवना ।
डेलिगेटत स्वखल: प्यखल:स्यां सिंहल बौद्धतेत उपहार
ह:गुनं व्वयातल । पेनांगवालाते दकसिवे आपा: ।
चीन भाषां सम्पूर्णं त्रिपिटक छजो व खूब बांलाक लुं
सियात:म्ह घो छम्हनं दु ।

अजायबघरे सिंहल जुजुया पुलांगु स्वर्णं लिहा-
सन व मुकुटनं व्वयातल ।

बहनी महाबोधि सोसाइटीं निमन्त्रणा यात । थव
मुंगु थासे लन्दने छगू विशाल बौद्ध विहार दयेकेगु
बारे खँ जुल । अमेरिका, विलायत, जर्मनी आदि
थासे बौद्ध बदेजुयावोगु, बुद्ध धर्म प्रचार जुयावया
च्वंगु अनेअनेगु हाल अन वनावोपिसं कन ।

८-६-५० :—सुथबंछि कोलम्बो चा:ह्युजुया:
बितेयाना । वोन्हुमछि सिंहले च्वंसां सम्मेलनयागु
प्रोग्रामे जक जुयागुलिं मेगु छुं हे स्वयेमफु । उकिं
सुथबंछि पुर्सते चा:हिला । ३॥ बजे एयर सिलोने
च्वना: मद्रास वया । कनेखुनु सुथे ८ बजे कलकत्ता
थ्यंक:वया ।

थाइलैण्डे बुद्ध धर्मया अवस्था व बौद्धतेसं यानाच्वंगु ज्याया रिपोर्ट

सभापति महोदय, माननीय भिक्षुगण, महिलावर्ग तथा सज्जनवर्ग,

संगठन मन्त्रीयागु आदेश मानेयाना: नीरस व
ठेठ जूसांतवि छोटकरों प्वाइन्ट-प्वाइन्ट जक धाये-
त्यना । थाइलैण्डे बुद्ध धर्मया बारे सीकेत छत्वा:चा
खँ धयां अत्युक्ति ज्जीमखु ला धयाथे च्वं । छिकिपिसं
सि हे स्यू थाइलैण्डे बुद्ध धर्म धेरवादी मतयागु ख:,
हानं थाइलैण्ड सदां धयाथे स्वतन्त्र जुयावयाच्वंगु दु,
बुद्ध धर्म शुरूनिसें थाइ सरकारं सुरक्षा यानात:गु
राज धर्म ख: । साहित्यानुसार थाइलैण्डे बुद्ध धर्म
निगू विचार धाराय् विभक्त जूगु दु धाइ—धर्मयुक्तिक
निकाय व महानिकाय । थव विलकुल भ्रामक ख:,
ध्रगु विषये छिकिपिनिगु भ्रम सदांया नितिं हटेयायेगु
जिगु कामना दु । सैद्धान्तिक रूपं निगू निकाये भ्या:
भचा हे भेद मदु । छुं भेद द हे दु धा:सांतवि
अनुशासने सम्म ख: । गथे विलायते फुक्क स्कूले शिक्षा
ीगु वहे छगू जूसांतवि नियम पा: वथे तुं थवनं ।

२४८४ यागु बुद्धिष्ट चर्च ऐकट बमोजिम विहार
यागु प्रबन्ध शासन प्रबन्धथे हे जुयाच्वंगु दु, दृष्टान्त
स्वरूप जुजुया थासे राज्यया संघराज दु, राजकाजया
ज्या यायेत गथे जुजुं मन्त्रीत नियुक्त याइगु ख: अथे
हे संघराजं विहारया मन्त्रीतेगु छमू काउन्सिल दयेकी
गुकी संघनायकं नायो जुया: प्रधान मन्त्रीं थें ज्या
याइ । वयागु अधीने प्यंगू बोर्डया प्यम्ह नायोत दइ ।
बोर्डत थुपिं—विहारया व्यवस्था सम्बन्धी बोर्ड,
शिक्षा सम्बन्धी बोर्ड, प्रोपगण्डा सम्बन्धी बोर्ड व
सर्वसाधारणया ज्या सम्बन्धी बोर्ड ।

हालसाले विहारया मन्त्रीतेगु काउन्सिले संघ-
नायक लगायत भिम्ह मेम्बर दु ।

विहारया पार्लियामेंट दङ्गयागु ४५ म्ह सदस्य दुगु
छगू सलाहकार समिति दु ।

राष्ट्रीय विधान बमोजिम जुजु फुक्क धर्मया संर-

क्षक जूसांतवि थाइलैण्डयाम्ह जुजु बौद्ध हे ज्वीमाः धयागु छगू विधान दु । थुकिं थ्व सीदु कि थाइलैण्डे बौद्ध ऐतिहासिक दिनखुनु राष्ट्रीय दिवस मानेयाकेत हल्लागुला यानाचवनेगु जरूरत मदु, छाया धाःसा थाइलैण्डया सरकारं न्हापांतुं थ्वया बन्दोबस्त याये धुंक्कू दु ।

बौद्ध सम्बन्ध २४६१ यागु स्टैटिस्टिक्स बमोजिम थाइलैण्ड राज्ये १६०५० बौद्ध विहार दु गुकी १६२००० म्हं मयाक भिक्षुत दु । मेपिं ६८००० सामनेर ला अलग्ग हे तिनि ।

भिक्षुतेसं पाली व बुद्ध धर्मया अध्ययन याइगु । दैय्दँसं विभिन्न ग्रेडयागु परीक्षा जू । २४६२ सालयागु स्टैटिस्टिक्स बमोजिम ४०७४ म्हं विद्यार्थी पालीयागु व १५११२० म्हं विद्यार्थी बुद्ध धर्मया जांच बिल ।

बुद्ध धर्म राजधर्म जूगुलिं विहार व देगःया प्रतिपादनया निंति दैय्दँसं खर्च बियाचवंगु दु । देशया संघराजनिसें कयाः जिह्यायागु विहारया प्रबन्धे विभिन्न ज्या यानाचवंपिं साधारण भिक्षु लगायतयात यानाः भत्ता बीगुजक ७,६००,००० बाहत (करीब करीब ३,०००,००० क० रु०) थ्यैः वो ।

२४६१ साले सरकारं भिगू लक्ष तिसाल (करीब करीब प्यंगू लक्ष कम्पनी) विहारया प्रतिपादन व मरम्मतया निंति फ्यात । २४६२ साले उलि हे दां फ्यात । २४६४ साले थ्वया तेवर जुल । दातातेगु चन्दा व सरकारं ब्यूगु दां नित्तां यानाः ४,०००,००० बाहतं मयाक तूगु छगू न्हूगु अस्पताल उलाय्मदुपिं भिक्षुते निंति बनेजुल । धर्मया ज्याय् देशे उल्लेखुं चाः ह्यवनीपिं भिक्षुतेत फ्री पास ब्यूगु दु । वसपोलपिनि निंति रेलया डब्बाय् विशेष सीट रिजर्व जूगु दु । उच्च शिक्षा बीगु निगू बौद्ध विद्यालययात सरकारं छगूयात दैय् ५०,००० बाहतया हिसाबं बियातःगु

दु । उच्च बौद्ध शिक्षाया थुपिं निगू थाय्यात महा मकुट राजा विद्यालय व महा चुलालोंग कर्न राजा विद्यालयं प्रतिपादन यानातःगु दु । भिक्षुत व गृहस्थत द्वारा सर्वसाधारणयात व्याख्या यानाः, बुद्ध धर्मया विषये लोकप्रियगु सफूत प्रकाशन यानाः, पण्डिततेत देशे सःतेगुली ग्वाहालि यानाः भगवान्या धर्म प्रचार यायेगु व बौद्ध संस्कृति पुनर्जीवित यायेगु प्रशंसनीय लक्ष्यं सरकारी सहायता कयाः छुं दँन्ह्यो छगू बुद्ध समागम जूगु दु । थ्व संस्थाय् थौंकने दोछिं मयाक सदस्य दु, हानं विभिन्न अस्पताले चवंपिं बिरामी भिक्षुतेत हेरचाह याःवनेगु, अन्न व वासःया इन्तेजाम यानाबीगुया साथसाथे संस्थाया सदस्यतेत परस्पर महत बीगु व गबलें-गबलें सीपिनि सद्गतिया ज्याय् नं भाग कायेगु यानाचवंगु दु । आःतक ला सरकारं थ्वयात दैय् २५,००० बाहत जक बियाचवंगु दु, मेगु वइगु बजेटे थ्वया डबल बी धयागु आस दु ।

सभापति महोदय ! महा मकुट राजा विद्यालयं, गुगुया गवर्निङ्ग बौडिया धार्मिक विभागया नायो राज्यया संघराज खः, थाइलैण्ड आखलं च्वयातःगु पाली त्रिपिटकया ४५ गू भोलम कोस्यालि छ्याहःगु दु धकाः घोषणा यायेगुली जितः आनन्द जुयाचवंगु दु (सभापति महोदय ! ४५ संख्या भी भगवानं अमर धर्म प्रचार यायेगु ज्याय् लगेजुगु संख्यानाप मिलेजू)

जुजुपिसं, थाइ शाही परिवारया सदस्यतेसं व धर्म भक्तिभाव दुपिं जनतां विहारयात ब्यूगु सहायता, चन्दा, दान आदिया बारे जिं न्ह्याक्कोनं धयाचवनेफु । आः गुलि धायेधुन उलि हे बुद्ध धर्म थाइलैण्डे जीवित धर्म खः हानं बौद्ध आचरण बमोजिम शुद्ध बौद्ध सरकारं योग्यता पूर्वक चलेयानाचवंगु दु धयागु यथेष्ठ सीदु ।

(थाइलैण्डया प्रतिनिधिते नायो नाइ सुकिच निम्मान्हे मिन्दौ साधारण सभाय् बियादीगु भाषण)

सम्पादकीय—

विश्व बौद्ध सम्मेलन

थौंयागु जमाना हे मेगु । न्हापा-न्हापा जूसा चारधाम वनेत कालबिल कनावनेमाः । थ्व ला थौं सः चानचुन दो भाराभुरु धयार्थे ज्वीधुंकल । थौं ला नेपाले कौला यानाः कलकत्ताय् ज्योनां थाःवयेगु जमाना । मनूया आइता चीहाकः जुयाः थथे जूगु धाये ला बुद्धि अप्पो जुयाः थथे जूगु धाये अथवा संसारे छम्हेसिगु साम्राज्य स्थापना जुयाः दक्को मनू-तेसं दासताया पासं चिकाच्चनेमालीगुया लक्षण प्याहां वोगु धाये ला वसुधैव कुटुम्बकम् ज्वीगु बखत वयाः थथे जूगु धाये थ्व मेगु हे खँ । थ्व नि खः कि थौं संसार मेगु हे ज्वीधुंकल । पूर्व व पश्चिम छगू ज्वीधुंकल । उत्तरी ध्रुव व दक्षिणी ध्रुव ल्वाकज्याये-धुंकल । थौं न्हागु अन्तर्राष्ट्रीय दृष्टि बिचाः मया-से मगाये धुंकल । गनं खित्रिक जुल कि संसार भरे असर परेमजुसे मततेधुंकल । थौंया समस्या विश्वया समस्या खः । भिसां विश्वया, मभिसां विश्वया, ज्यूसां विश्वया, मज्यूसां विश्वया । अकिं विश्व बौद्ध सम्मेलन ।

थौं समस्या विश्वयागु जुयाच्चंगु दु । विश्वे गनं हे शान्ति धयागु मदु । खोखोथाय् ल्वापु, वंवंथाय् हाहाकार । थौं छु ज्वी, कने छु ज्वी सुनानं धायेफुगु मखु । धात्थे धायेमाल धाःसा थौं संसार पलेला लपेया धःने च्वंगु लःसमान जुयाच्चंगु दु । छत्थु फय् वये-मानि, फातापुलेत छु हे माःगु मखु । थुजागु अवस्थाय् ल्वापुख्यापु तंकाः शान्ति हयेत भरमगदूर प्रयत्न यायेगु प्रत्येक मानववादीया कर्तव्य खः । खँ संसारयात स्यंकेगु व थामेयायेगु खः । थामे अबले हे ज्वी गबले 'सर-धे' यानाच्चंपि हठवादी निखलःनं सहलह यानाः मध्यम मार्ग वइ । मध्यम मार्गवादी बुद्ध धर्मया अनु-यायीतेगु सम्मेलन थौं जूगु अकिं साप महत्वपूर्ण

धायेमाः । थ्वया महत्व बौद्ध संसारे न्हूगु व दकले न्हाप्यां जूगु सम्मेलन जूगुलि मखु, वरु लंकाया प्रधान मन्त्री श्री सेनानायकं धयादीथे थौंयागु अशान्त, हिंसात्मक व संकटकालीन अवस्थाय् विश्वे शान्ति व अहिंसाया साम्राज्य फैलेयायेमाःगुलि हे खः ।

विश्व बौद्ध सम्मेलन ज्वीगु धाल, जुल, सिधल । तर सम्मेलनं जक छुं तीप्यनीमखु । थौंकने सम्मेलनया ला छु भुक्खा ! खोखोथाय् सम्मेलन जुयाच्चंगु दु, खो-खोथाय् सभा जुयाच्चंगु दु, खोखोथाय् जुलूस प्याहां वयाच्चंगु दु । प्रस्ताव पास ज्वीगु ला गुलि नि गुलि । भाषणया ला भरमार हे धाःसां ज्यू । हानं फुक्क धयार्थे शान्ति हयेत हे धयाच्चनागु, यानाच्चनागु धाइपि । मेगु ला छु खँ, संयुक्त राष्ट्र संघ धकाः संसारया करोब करीब दक्को राष्ट्रतेगु संस्थाया उद्देश्य हे संसारे परस्पर सहयोगद्वारा शान्ति हयेगु व उन्नति यायेगु खः । थ्वया उद्देश्यया अन्तर्गत मनुष्य समाजयात माःगु फुक्क दु धायेमाः । सम्मेलनं थ्वया बराबर जुयाच्चंगु हे दु । तर शान्ति हयेगु व उन्नति यायेगु ला छखे घोर, घोर ल्वायेगु अखाड़ाजक जुयाच्चंगु दु ठीक भी नेपा-यागु गुठी थें । थथे हे जुयाः महान् मेल (The Great Alliance) खतम जुल, राष्ट्र संघ (The League of Nations) भस्माभूत जुल । आः थ्व संयुक्त राष्ट्र संघ (The U. N. O) जक छु ज्वीगु ? अकिं खँ सम्मेलनयागु जक मखु । मुख्य खँ व ज्या चूलाकेमाः ।

आः खँ वइ बुद्ध धर्मद्वारा विश्वे शान्ति हयेगु । ठीक जू । भिगु हे ज्या खः । पं० नेहरूं शुभ काम-नाय धयादीगुनं दु—“भेमेगु बखते स्वयाः थुगु हे बखते खः बुद्धं स्यनाथकूगु मूल सत्यया बारे बिचाः

यायेगु आवश्यक ज्वीगु ।” तर व सत्य छु ? थ्वया लिसः श्री सेनानायकं बियादीगु दु - “बौद्ध सिद्धान्त बमोजिम मनुयागु योग्यताया तौल वयागु आन्तरिक गुण व ल्याकत स्वयाः ज्वी सिबेत वाह्य रूप व परिस्थिति स्वयाः ज्वीमखु हानं मानव स्वतन्त्रता छगू अमूल्य धन खः । मनुया मन ईश्वरया इच्छाया हे नं दास मज्वीगु अन्तिम स्वतन्त्रताया बारे बुद्धं उपदेश बियाबिज्यात । चाहे सुं तःधंम्ह गुरुं धाःगु ज्वीमा, चाहे छुं तःधंगु सफुली च्वयातःगु ज्वीमा इमिगु वास्ता मयासे ठीक बेठीक निर्णय यायेत मनु स्वतन्त्र धकाःनं बुद्धं धयाबिज्यागु दु ।” बुद्ध धर्मया मूल सत्य थ्व हे खः । थ्व धर्म, सेनानायकं धयादीथे हे, निर्वाणया लँ क्यनेगु छगू दर्शनजक मखु, वरु थन, थ्व जीवने, थ्व संसारे हे सुखी व समुन्नत ज्वीफुगु छगू जीवन पद्धतिनं खः । अकिं धर्म प्रचार यायेबले मूल सत्ययात स्पष्ट यानाः सकस्यां न्ह्योने तयाबीमाः । धाइ, ल्हाइया खँ थन मदु । धर्म प्रचार याये धाइपिसं धाइ, ल्हाइ धकाः ग्यानाः सत्ययात तोपुयाः अन्ध भक्ति, अन्ध विश्वास व अन्ध श्रद्धायात जक न्ह्यथनावन धाःसा मभिं ज्वी सिबेत भिं कदापि ज्वी फइमखु । थुजापिसं धर्म प्रचारक धकाः ढोंग यानाच्चवनेया सट्टा हिमालये वनाः तपस्या यायां च्वापुइ हे लीन जुयावनेगु असल ।

मेगु छगू खँ । कोलम्बोयाम्ह मेयरयात कम्म्यूनिस्ट ज्वी धकाः छम्ह निम्ह डेलिगेटं धाल धयागु म्नी प्रतिनिधियागु रिपोर्ट दु । थथे धायेगु ला अकम्म्यूनिस्ट मानववादीतेगु अवहेलना यायेगुजक खः, साथसाथे बुद्ध धमयात हे नं खण्डन यायेगु खः । नये, त्वने,

पुनेगु समस्या हल यायेमाः धाइपिं कम्म्यूनिस्टतजक मखु । खः कम्म्यूनिस्टतेसं नये, त्वने, पुनेगु हे जक मनुतेत दयेव गाः, विचार स्वतन्त्रता आदिया छुं जरूरत मदु धकाः मनुते न्ह्यपुया विकासे तालं दयाः बग्गी सलःयात थें तप्यंक जक ब्वाकेत स्वइगु । तर नये, त्वने, पुनेगुया साथसाथे गुगु न्ह्यपुं यानाः मनु पशुपंछिया पक्ति पृथक जूगु खः व न्ह्यपुयात यत्थे खेलेयाकाः न्हून्हुगु विचारधारा संसारया न्ह्योने तयावनेगु स्वतन्त्रता बीमाः धाइपिं मानववादीत दु । अले नये, त्वने, पुनेगु आवश्यक धाइपिं जुक्को कम्म्यूनिस्ट हे ज्वी धकाः शंका यायेगु खँ गनं प्याहां वइ ! सेनानायकं भाषणया सिलिसलाय् गुगु बाखं बुद्धया बारे कनादीगु खः व बाखं मेयरं धाःगु खँनाप गुलि खंय् पात ? तर सेनानायक ला कम्म्यूनिस्ट मखु । अले ?

मुख्य खँ, विश्व बौद्ध सम्मेलनं संसारया ब्याक्क बौद्धतेत छगू संघे मिलेयानाब्यूगु दु । मिलेयानाब्यूथें आः बुद्ध धर्मया मूल सत्ययात संसारया न्ह्योने तयाः ल्वापुखिचाते नुगले मेल, एकता, सहकारिताया गुण गाड़ेयानाः विश्वे शान्ति हयाः न्हित्थं उन्नति यायेगु स्वयेमाः । मेयरया खं म्नी प्रतिनिधियात ताउत प्रभावित यात । तर गुलि ताउत ? धौछि ? निधौ ? अथवा लंकाय् च्वना जोछि ? छु आःनं व खँ लुमंनिला ? अकिं खँ ताउतया मखु वरु सदांया, जन्मकाःछिया । हानं खँ छम्हेस्याजक मखु, सकल बौद्धया अक्क सकल मनुष्य जातिया । अले दइ शान्ति, अले ज्वी सुख । ज्वीनं माल । मखुसा शान्ति व हे वोसां श्मशानया शान्तिजक मज्वी धयागु छु दु ?

न्हू सदस्य

श्रीमति तुयूमेजु उपासिका सको, उपासिका तुयूमेजु, महानन्दी अनागारिका, पारमि अनागारिका, शीलाचारि अनागारिका, धर्मपाली अनागारिका, धम्मानन्दी अनागारिका व करुणा अनागारिका नियमानुसार धर्मोदय सभाया सदस्य जुयादीगु जुल ।

सम्पादकयात पौ—

चूड़ा कर्मया विषये

(१)

नेपा देशे जम्म जुयाच्चर्विं थःगु कुलछे तोताः मेथाय् वना; छे-वुँ इत्यादि दयेकाः अन हे वसो-बासो यानाच्चर्विं आपालं दु ।

प्रत्येक नेवा जातिया थःथःगु कुलानुसारं चले-जुयाच्चंगु काय्मचातेत व्रतवन्ध (चूड़ाकर्म) ज्या यायेमाः । थ्व कर्मकाण्ड थःपिनि गन छे जुयाच्चन अन हे चलेयायेज्यु । गुरुभाजु व बरेजुपिनि जक च्यान्हुफिन्हुया लंनिसे वयेमाःसां वयाः थःगु हे कुले (विहारे) थ्यंक वयाः चूड़ाकर्म (व्रतवन्ध) याव-येमाः । मेमेगु सीगु व व्वोगु कर्म धाःसा न्हात्थाय् च्वनाः याःसां ज्यु । केवल थ्व हे चूड़ाकर्मया छगू ज्या थःगु हे विहारे यायेमाःगु कर यानातःगु जुल । कुलया वन्धन छुटेयाये मजीक खिपः मदुगु पासं चिनातःगु थ्व खः ।

मेपिं नेवा दाजुकिजापिनि सकस्यां गन च्वन अन हे ज्या चलेयायेज्यगु स्वयेबले म्हीगु छगू अद्भुत, आश्चर्य थिति खः । तर आःयात भचा तःसकं हे मुश्किल जूगु खनेदयावल । उकिं हे पाल्पातान्सेन निवासी गुरु-जुपिं व बरेजुपिं जानाः सल्लाहं ठहरेयानाः अन हे विहार छगू स्थापना यानाः चूड़ाकर्म यायेज्यूला, मज्यू-ला धकाः नेपावासी गुरुजुपिके धर्मोदय पत्रिकाद्वारा विन्तिभाव यानाः न्यनाहःगु ।

थुगु विषये इमिसं धाःथे अन हे तुं विहार दयेकाः चूड़ाकर्मया ज्या यायेगु स्वीकृति बिल धाःसा तःसकं हे म्हीगु समाज सुधार ज्वी । कारण गुलि धाःसा नेपाथ्यंक वयाः ज्या यायेमाःगुलि इमित खर्च आपालं माल । थःगु समाजयात ल्वेकेमाल । मेपिसं उपहास याइ धकाः डर कायेमाल । न्हात्थे हे मदुसां थःगु छे-वुँ इत्यादि बरः तयाः जूसां ज्या यायेमाल । उकिं

तापालेयापिं जूगुया निंति २२।२३ दँ दुपितक नं चूड़ा-कर्म यायेहयाच्चंगु दु । थुगु उमेरे चूड़ाकर्म यायेगु जा समाजयात हे बेलाइक । उकिं अन हे विहार दयेकाः चूड़ाकर्म यात धाःसा तःसकं असल ज्वी ।

१८-७-५०

वर्णवज्र वज्राचार्य,
भोँदै, स्वधाटोल

(२)

थन नेपाले जिमि बौद्ध मार्गीपिनि थःगु सने (संघे) दुथ्याकेत चूड़ाकर्म यायेगु प्रथा चलेयाना-तःगु दु । उगु ज्या विभिन्न विहारे विभिन्न प्रकारं विधिविधान दयेकाः भ्वे आदि न्यायेकेगु चलन याना-तल । थुकिया मुख्य उद्देश्य दुम्ह मचाया नां संघया धलखे छायेकाः वनं छम्ह संकतः सांघिक ज्वीकेगु खः । छम्ह-निम्ह धन दुपिं भ्वासीपिसं थः काय् चूड़ाकर्म यायेमाःगु बखते खूब फुर्मास यानाः भ्वे न्यायेकाबिल ज्वी । उगु अनुसारं गरीबतेसं नं फुसां-मफुसां भ्वे न्यायेकुन्यायेकुं व भ्वे न्यायेकेगु कर हे जुयावोगु खड । आः थुकिं यानाः जिमि काय् छम्ह बुल कि वयात शिक्षा बियाः छुं बांलाक ब्वलंके हे मफुपिं व्यक्तितेसं नं थौंकेने थुगु भ्वे मन्यायेकुसें मगानाः आपालं मनूत स्यनावनाच्चन । थुगु प्रथां यानाः जिमित आपालं संकट परेजुयाच्चंगु सीकाः स्वर्गीय श्री ३ महाराज चन्द्रशम्शेरं स्वोदँन्हो हे थुगु ज्याया खर्च मो. रु. १ तकां गाकेमाः धकाः सनदनापं जारी यानादीगु दु । संकतःपिनि कम्जोरी तथा नायोपिनि जबजस्तीं यानाः थुगु सरकारी सनदतक नं कार्यरूपे परिणत मजुयाच्चन ।

मेगु खँ । चूड़ाकर्म धयागु संघं यानाबीमाःगुनं खनेदु । ये' देशे मचा म्हं मोह ११ तका कयाः नायो-तेसं हे माको विधि-विधान पुरेज्वीकाः चूड़ाकर्म

यानाव्युगु स्वदँ अप्पो दुगु मग्नि। थुलितक
यानाव्युगुनं अःपुगु हे तिनि।

हानं मेगु खँ छगू। थ्व संघया गुलिखे संकतःपि
आर्थिक अत्रस्था स्यनाःनं उन्नति यायेत व्यापारया
लागो भोगु हे देशो गांगामे वनाच्वंगु दु। गनं जिमि
बौद्ध मार्गीपिनि संख्या अपाः दुथाय् विहारनं छगू-
निगू दयेवेधुंकूगु खत्रर दु। परन्तु इमि मचात चूडा-
कर्म यायेमाल कि थन नेपाले हे वयेमाःगु यानातल।
थुकिं यानाः तापाक वनाच्वंपिनि जा भवे न्यायेकेगु
सलंसः खर्च छखे तयाः लँ खर्चजक हे नं दोलंदो दां
फुनाच्वन। इमि अन हे विहार दयेकाः चूडाकर्म यायेगु
ज्या आ.तर्क चलेमजूनि। थ्व छगू अफसोसया हे खँ
खः। धार्मिक विचारं हे स्वत धाःसां मुख्य मचातेसं
कर्म खंकेगु मखुला? थन च्वंम्ह बुद्ध छम्ह, अन च्वं-
म्ह मेम्ह जा खइमख् धासेलि थन चूडाकर्म योःम्हजक
वरे खः अन याःम्ह मखु धयागु खँ जा ज्वी हे फइ-

मखु। थथे जूना मेमेगु विहारयापि नं वरे मखुत।
थःगु विहारयापि जक हे वरे जुल ला? मेथाय्यापि
सुं हे वरे मखुत ला?

हानं विहार फुक्कं छकोलं नापपं दयेकूगुनं जा खइ-
मखु। गुलि न्हूग, गुलि पुलांगु जा ख हे खइ। आः
हानं छगू-निगू न्हूगु विहार दयावल धाःसा भोसं छुं
आपत्ति यायेमाःगु मदु। थुगु चूडाकर्म यायेगु चलन
ल्यंका हे तये धयागु जूसा थुक्रिया हे लागी बौद्ध
मार्गीपिनि संख्या गनगन दत अनअन छगूछगू विहार
दयेके हे माः। थः च्वनाथासं सत्तिक गनं विहार
तैयार मजुल धाःसा, थौंकेयागु तालां हे दां फुकाः भवे
न्यायेके मायेकाः थाकुकातल धाःसा निकट भविष्ये हे
थुगु प्रथा बन्द जुयावनीमखु धकाः धायेमफु।

छलपोलं नं थुगु विषये छुं अमूल्य विचार प्रकट
यानाविज्याइ धयागु आशा दु।

सिल्ला पुनी, १०६६

हर्षरत्न शाक्य

(थ्यंगु २०-७-५०) पशुवर्ण महाविहार, अशोकपतन

सफूया वारे

हिमांचल— हिमांचल छात्र संघया वार्षिक
पत्रिका; प्रधान सम्पादक जयनारायण गिरि;
मू ॥=)

हिमांचल छात्रसंघयापाखें दँय् छको प्याहां वइगु
नेपाली विद्यार्थीतेगु छगूजक पत्रिका थ्व खः। थ्व
निगूगु अङ्क खः। सम्पादक मण्डले एगम्हेसिगु नां
दःसां संघया साहित्य व प्रचार मन्त्री श्री जयनारा-
यण गिरि हे थ्वया मुख्य हर्ताकर्ता धायेमाः। नेपाली
व अंग्रेजी निगू भाय्यागुं लेख दु। विभिन्न विद्यार्थी
लेखकतेसं विभिन्न विषय कयाः च्वयातःगु लेखत
वांलाः हे जू। साहित्यया दिज्जग व भाषाया महा-
रथोतेगु शुभ कामनां यानाः पत्रिकाया शोभा भन बढे
जुयाच्वंगु दु। हिमालय निवासी विद्यार्थीतेगु पत्रि-

काय् हिमालयया दृष्य न्होने जिल्लाय् तयातःगु आक-
पक जू। निपाः तस्वीरनापं दुगु १२ फर्माया पत्रिका
भयाना ध्यवां मीथःगु संघ सुगठित व सुसम्पन्न जू
धयागुया लक्षण खः।

‘धर्मोदय’ या एजेन्ट

रुद्रमान रत्न प्रसाद

बागेश्वरी पुस्तक भण्डार,

खिलटोल, बांगेमुढा,

कान्तिपुर, नेपाल

समाचार —

वर्षावास

बौद्ध भिक्षु श्रमणपिनि वर्षावास धकाः वर्षाऋतु
स्वला गनं मवंसे छथासंतुं च्वनाः शीलादि धमं
बांलाक पालन यायेगु आदिनसिं चलेजुयावयाच्वंगु
चलन खः । व हे चलन बमोजिम म्ही नेपायापिं भन्ते-
पिनं देयदंसं वर्षावास च्वनाविज्यानाच्वंगु दु । शुगुमो
वर्षावास च्वनाविज्यापिं भन्तेपिनि नां व थाय् थथे —
पूज्य कमशील भिक्षु द्वम्बुचा गां
” धर्मालोक भिक्षु ... श्रीषः विहार
” अनिरुद्ध ” ... आनन्दकुटी
” प्रज्ञारश्मि ” ..... यंमङ्गल विहार

” रत्नज्योति ” एम् . पी . महाविहार
” महापन्थ ” ... सुवर्णन विहार
” धर्मपाल ” ... बलंबु विहार
” सुमन श्रामणर ” ..... सुगतपुर विहार
” संवर ” ... आनन्दकुटी
” विवेकानन्द ” ..... एम् . पी . महाविहार
” शाक्यानन्द भिक्षु ” ..... महाचैत्य विहार
” सुबोधानन्द ” ..... शाक्यमुनि विहार
” चुन्द ” ..... पद्मचैत्य विहार
” अमृतानन्द ” लंका

छगू सूचना

कापः लाकां न्हानादिसँ । देशया ध्यवा देशे हे तयादिसँ । बह्लाःगु, बांलाःगु हरेक किसिमयागु
थन तैयार जू । आडर बियादीला, तैयारी कयादीला छिकिपिनि यत्थे । किफायत दामं ठोक व पुटकर
थन विक्रि जू । बेपारीतेत विशेष सुविधा दु । २००७ सालनिसें २०११ तक जम्मा न्यादँया क्यालेन्डर
ध्यवा पुलेमोक योसा काःभासँ अथवा च्वयादिसँ ।

बेखारत धर्मरत उपासक

कपडा र कपडा जुत्ता कार्यालय (रजिस्टर्ड), टेवहाल,
(उत्तर पूर्व कुना) काठमाडौं, नेपाल

सधन्यवाद स्वीकार

धर्मोदय सभायात चन्दा—

उपासिका विहार अजि ..... १)

” चंछिम्ह अजि ..... १)

धर्मोदय लयपौयात चन्दा—

(स्वर्गीय पूज्यवर बाज्या विद्याराजया नामं)

श्री पूर्णमुनि ताम्राकार ..... ३०)

... श्री मोहनमान ..... १)

स्वदेशी अशोकारिष्ट

स्त्री रोगया विषये शास्त्रोक्त वासः । स्त्री जातिया
न्ह्यागु रोग जूसां थुकि आराम ज्वी । जँ, प्वाः कपाः
इत्यादि स्याइगु व ज्वर वइगु, लाहातुति जोजोवा-
इगु, नयेगु रुचि मज्जीगु, ऋतु धर्म ज्वीबले सुख
मदैमु. लासिलातिथे ज्यागु प्याहां वइगु इत्यादि फुक्क
थ्व वासः नयेव आराम ज्वी । मचाछेनं थुकि
बह्लाकू । छगू पौण्ड शीशी छगःया मू० ३) जक ।
स्वदेशी आयुर्वेद कार्यालय, भोँदे, नेपाल